

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Twain, Mark.; oversat af H. H. Gjørdvad.

En Landstryger paa Rejse : Skitser fra en Rejse
i Europa

Kjøbenhavn : Nyt dansk Forlagskonsortium,
1881

183 s.

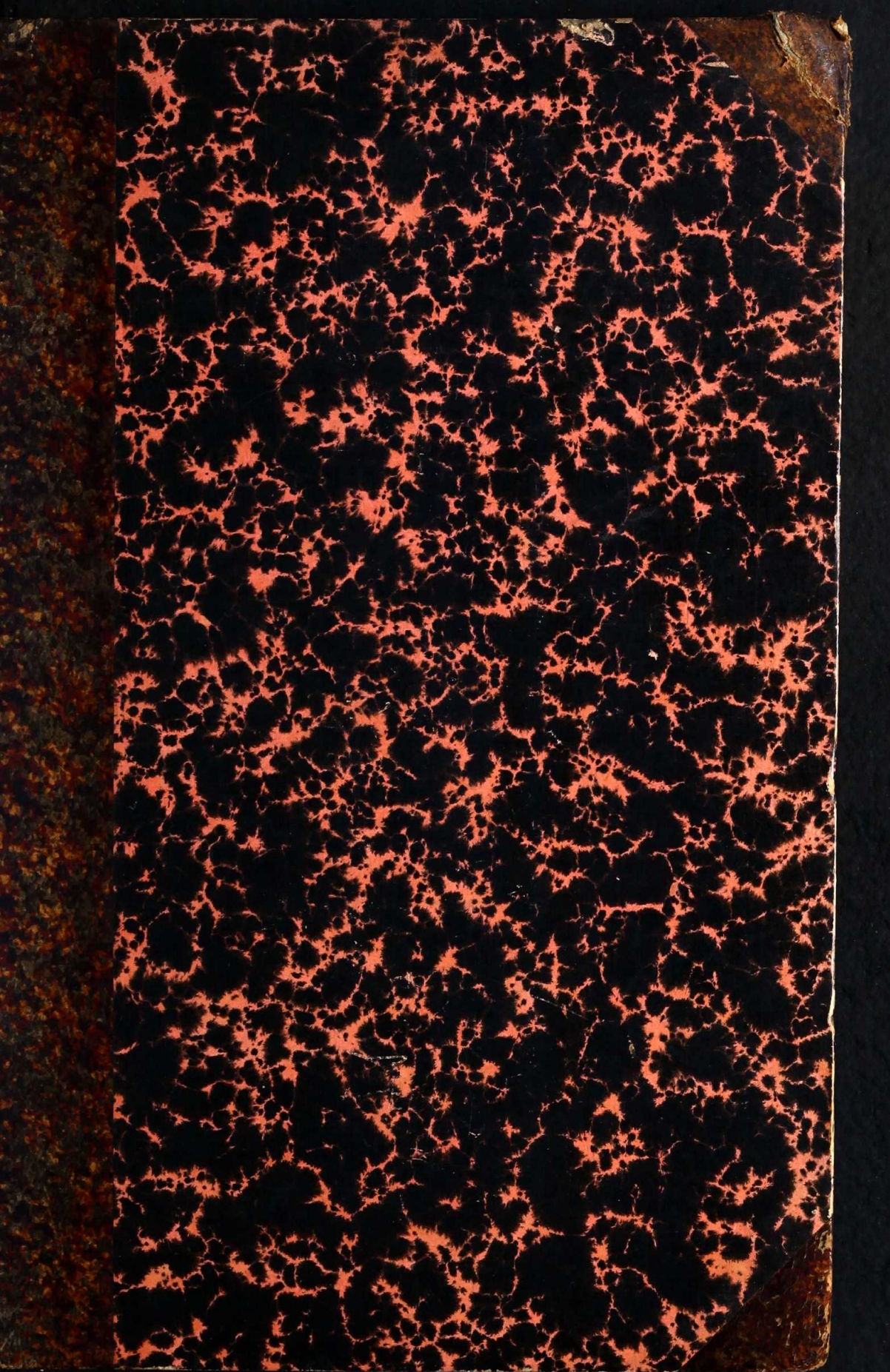
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

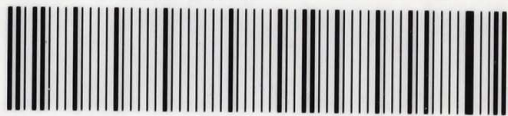
The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

28.-105.-8

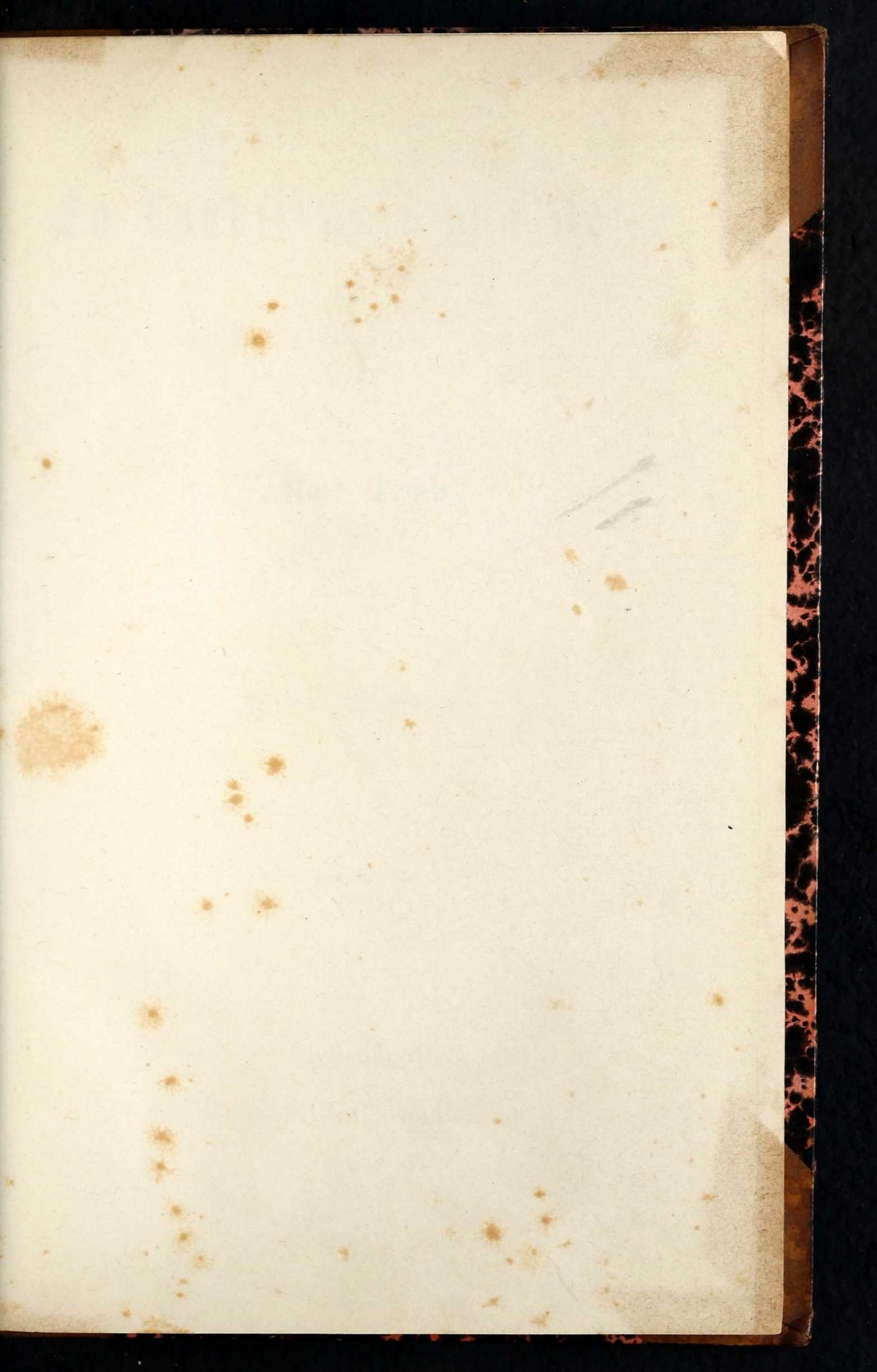
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 28 8°

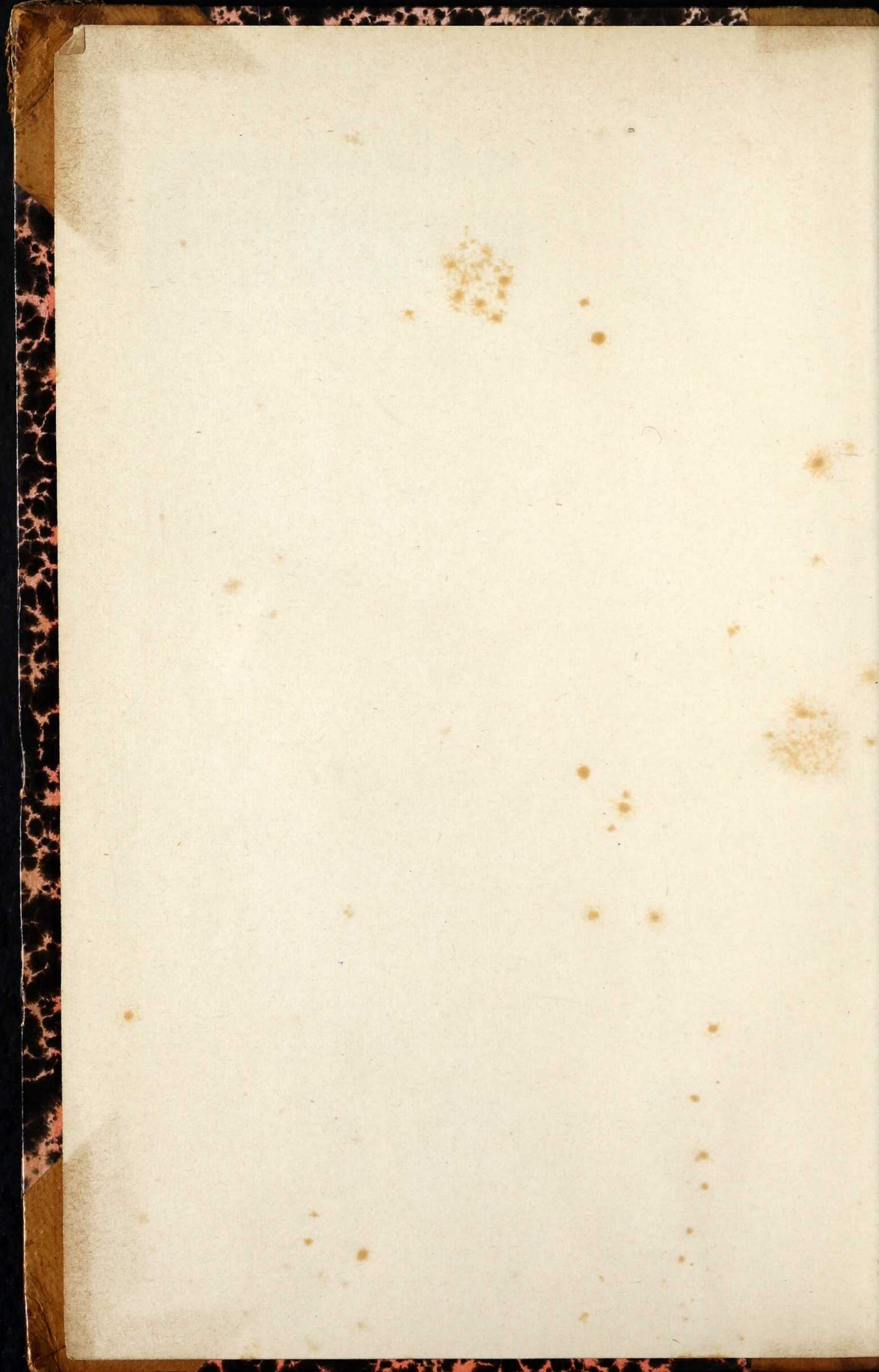

1 1 28 0 8 02312 5

REX/S

En Landstrøger paa Rejse.

Skitser fra en Rejse i Europa.

af

Mark Twain.

Oversat

af

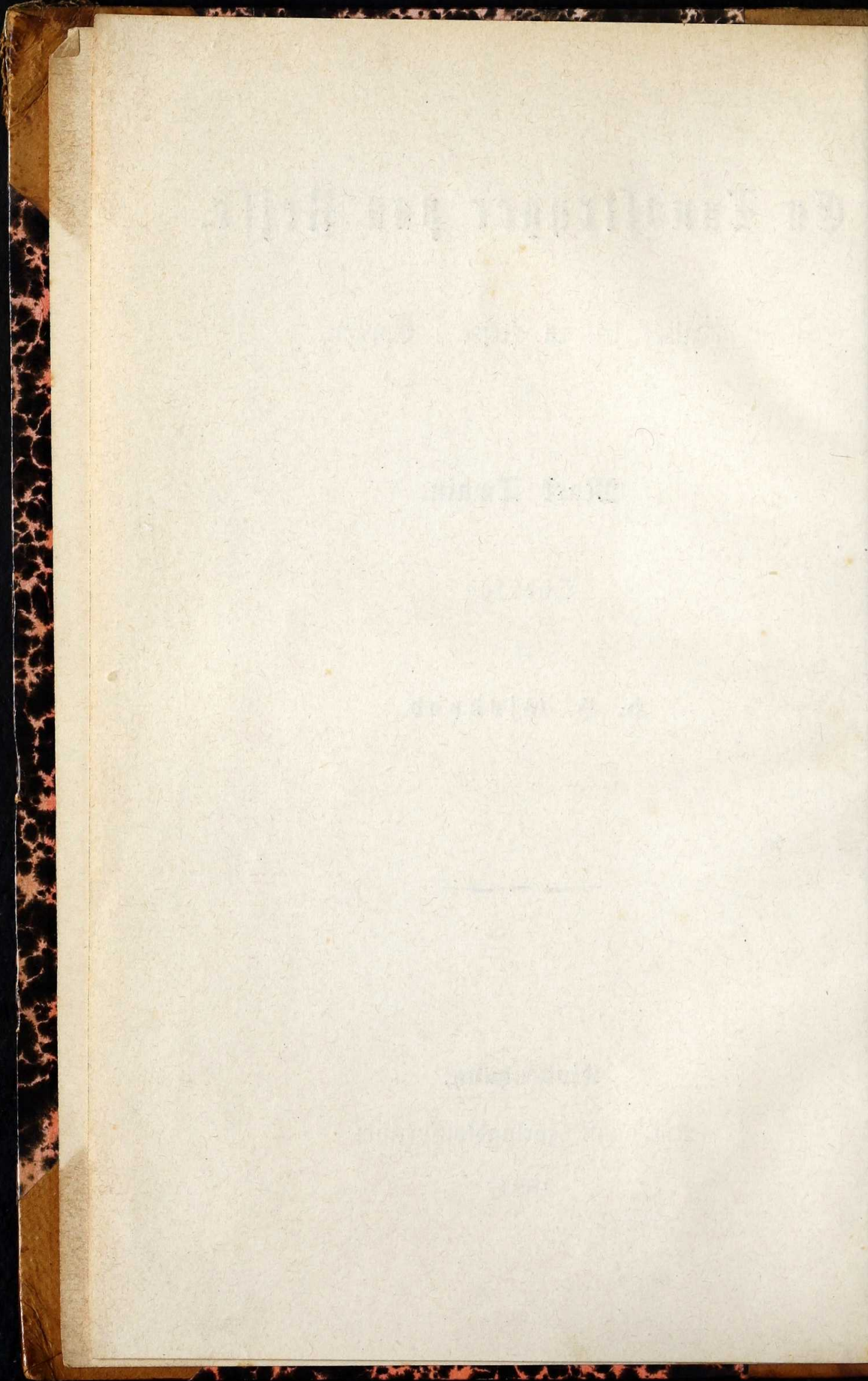
H. H. Gjødvad.

Kjøbenhavn.

Nyt dansk Forlagskonsortium.

1881.

Indhold
af
En Landstryger paa Rejse.

	Side.
Erindringer fra tyske Theatre	3
I Knibe	17
Den store franske Duel	33
Et Besøg i Heilbronn	50
Paa Tømmerflaaden	68
Myren	88
Skaderne	95
Landsmanden	106
Manden, som tog ind hos Gadsbys	118
Den nye Sætterlærling	126
Paa Rigi-Kulm	132
Vestigningen af Riffelberg	149

En Landstryger paa Rejse.

In London the 17th of June 1701

I.

Erindringer fra tydske Theatre.

En Dag tog vi med Toget til Mannheim for at se „Kong Lear“ blive opført paa Tydsk. Det var en Fejltagelse. Vi sad paa vore Pladser i tre stive Timer og forstod ikke en Smule undtagen Tordenen og Lynilden; men endog det var der vendt op og ned paa for at faa det til at passe efter tydske Ideer, thi Tordenen kom først, og Lynilden fulgte bagefter.

Tilhørernes Dpførjel var ulastelig. Man hørte ingen Rømmen eller Gvisfen eller anden Forstyrrelse; man fulgte hver Akt i Tavshed og klappede, efterat Tæppet var faldet. Dørene bleve lukkede op halv fem, Stykket begyndte præcis halv sex, og to Minuter efter sad Alle, som kom, paa deres Pladser, og der herskede fuldstændig Stilhed. En tydsk Herre i Toget fortalte, at et shakejspearesk Stykke var en sand Festsforestilling i Tydskland, og at vi skulde finde Huset fuldt. Det var sandt; hele Theatre var propfuldt og vedblev at være det til Stykkets Slutning.

En anden Gang tog vi til Mannheim og hørte en Rattemusik — der fører Titel af Opera og hedder „Lohengrin“. Der var en Dundren og Hvinen og Skraalen, som man ikke kan gjøre sig noget Begreb om. Den forvoldte mig en saadan Lidelse, at den i min Sukkommelseskiste er stillet sammen med Mindet om den Gang, jeg fik nye Tænder sat ind. Der var Omstændigheder, som nødte mig til at blive de fire Timer tilende, og jeg blev; men Mindet om den lange, udtværede, uophørlige Pine er uudsletteligt; at jeg maatte finde mig deri i Tavshed og sidde stille, gjorde det endnu værre. Jeg sad i et tilgitret Indelukke med otte eller ti Fremmede af begge Kjøen, og jeg blev derved nødt til at beherske mig; undertiden var Pinen dog saa haard, at jeg næppe kunde holde mine Taarer tilbage. Naar Sangernes Hyl og Hvin og Skraal samt det store Orkestrets Brummen og Brølen og Explosioner blev højere og højere, vildere og vildere og mere og mere skærende, kunde jeg have skreget af Smerte. De Fremmede vilde ikke være blevene forbaufede over at se en Mand bære sig saaledes ad, naar han blev langsomt flaaet. Der var en halv Times Ophold efter første Akt, og jeg kunde være gaaet ud at hvile mig saalænge, men jeg dristede mig ikke til at gjøre det, thi jeg følte, at jeg vilde desertere og blive borte. Der var et andet Ophold paa en halv Time henimod Kloffen ni; men jeg havde da gennemgaaet Saameget, at jeg ikke havde Lyst til Andet end at faa Lov til at sidde i Ro.

Jeg vil hermed ikke sige, at det øvrige Publi-

kum var af samme Mening som jeg, thi det var det ikke. Hvad enten de nu af Naturen holdt af Spektakel, eller de havde lært at holde af det, efterat de vare blevne vantte dertil, det kunde jeg ikke sige; men at de holdt af det, var tydeligt nok. Medens det gik for sig, sad de og gloede saa henrykte og taknemmelige som Katte, naar man stryger dem henad Ryggen; naar Tæppet faldt, sprang hele Forsamlingen op, og det saae ud, som om Luften var opfyldt med Sne paa Grund af de viftende Lommelørklæder, og der foer Bisaldsorkaner gjennem Lokalet. Det var mig uforstaaeligt. Der var naturligvis mange Folk, som ikke vare forpligtede til at fare op; men Bænkene vare ligesaa fulde ved Slutningen, som de havde været ved Begyndelsen. Man kunde heraf se, at Folk syntes om det.

Det var et underligt Stykke af et Skuespil. I Henseende til Dragter og Udstyrelse var det pragtfuldt og severdigt nok; men der var ikke megen Handling. Det vil sige, der skete ikke noget, men der blev talt om det. Man kunde kalde det et fortællende Skuespil. Enhver havde en Fortælling eller en Klage, og Ingen tog Sagen fornuftig, men de vare Alle højt fornærmede og ustyrlige. De bar sig ikke ad paa den sædvanlige Maade, hvor Tenoren og Sopranen staa ved Lamperækken og slaa Triller og synge sammen, idet de strække Armene ud mod hinanden og saa trække dem tilbage og derpaa lægge Hænderne først paa den Enes Bryst og saa paa den Andens og endelig trykke hinanden varmt i Hænderne, nej, hver skraalede løs for sig, og der var ingen

Harmoni. Hver sang sin Fortælling efter Tour, og naar man saa haabede, at nu vare de snart færdige og blevne enige, saa at Larmen kunde blive dæmpet, brød pludselig et helt Kor, som bestod af lutter Banvittige, løs, og i to Minuter eller undertiden i tre gjennemlevede jeg Alt, hvad jeg havde lidt, da Bajsenhuset brændte.

Vi havde kun et lille Ophold, der vidnede om himmelsk Fred og Himlens Glæde under den lange og omhyggelige Gjengivelse af hint andet Sted. Det var, medens en uhyre Procession gik rundt i tredie Akt og sang Bryllupskoret. For mit ukyndige Øre var den Musik næsten himmelsk Musik. Medens min saarede Sjæl heledes af den vidunderlige Balsom, der er i disse yndige Toner, forekom det mig, at jeg næsten kunde gennemgaa Torturen paa ny, naar jeg kunde blive saaledes vederkvæget igjen. Heri ligger Operaens Ide. Den er saa rig paa Lidelse, at de saa Lysspunkter træde stærkere frem ved deres Mod sætning. En fjøn Melodi i en Opera lyder bedre, end den vilde lyde andetsteds. Det forholder sig efter min Mening paa samme Maade med en hæderlig Politiker, der vækker mere Opsigt end en hæderlig Mand ellers vilde.

Jeg har siden opdaget, at der ikke er noget, Lydsferne holde saameget af, som af en Opera. De holde deraf ikke paa en mild og moderat Maade, men de elske den med hele deres Sjæl. Det er et Resultat af Bane og Opdragelse. Vor Nation holder ganske vist ogsaa af Opera. Af halvtredsfindstyve Mennesker, som høre en Opera, holder maaske en af

den, men jeg tror, at en stor Del af de ni og fyrre-
 type gaar der for at lære at holde af den og Næsten
 for at kunne tale med derom. Den sidste Slags
 nynne Melodierne, medens de blive sungne, for at
 deres Naboer kunne mærke, at de have hørt Opera
 før. Der bliver ikke begravet tilstrækkelig mange af
 den Slags Folk.

I Theatret i Mannheim sad den omtalte Aften
 en net, pebermøagtig Dame og en nydelig ung Pige
 paa sytten Aar lige foran os. De talte indbyrdes
 i Mellemaakterne, og vi forstod dem, skjøndt jeg ikke
 kunde forstaa Noget af, hvad der blev sagt paa Scenen.
 Først vare de forsigtige i deres Tale, men da de
 havde hørt, at Harris og jeg talte Engelsk, opgav
 de deres Tilbageholdenhed, og jeg hørte mange af
 deres Meninger; nej, jeg mener, mange af hendes
 Meninger — det vil sige den ældre Dames — thi
 den unge Pige lyttede kun og nikkede, men sagde
 ikke et Ord. Hvor hun var dejlig og saae yndig ud!
 Jeg ønskede, at hun vilde tale, men hun var øjen-
 synlig fordybet i sine egne Tanker, i sine unge, jom-
 fruelige Drømme, og frydede sig inderlig, idet hun
 tav. Men hvis hun drømte, var det ikke slumrende
 Drømme — nej, hun var vaagen, livlig og let be-
 vægelig; hun kunde ikke sidde stille et Øjeblik. Hun
 var en henrivende Model. Hendes Kjole var af et
 blødt, hvidt, silkeagtigt Stof, der sluttede sig tæt til
 hendes fyldige, unge Figur, og den havde en Be-
 sætning af de nydeligste Kniplinger; hun havde dybe,
 blide Djne med lange, buede Djenbryn, hun havde
 Kinder som Ferskener, en lille Kløft i Hagen og saa-

dan en lille, dugget Rosenknop af en Mund; hun saa saa dueagtig, saa ren, saa yndig og fortryllende ud. Jeg sad længe og ønskede, at hun vilde tale. Endelig talte hun; de røde Læber skiltes ad, og saa brød hendes Tanter frem, idet hun udtalte sig med en højt yndig og uskyldig Begejstring.

„Tante, jeg veed nu, at jeg har faaet fem Hundrede Lopper paa mig.“

Det var sandsynligvis over Middeltallet. Ja, det maa have været meget over Middeltallet. Middeltallet i Storhertugdømmet Baden for det Aar var efter Indenrigsministerens officielle Beretning fem og fyrrer for en ung Pige, naar hun var alene; for ældre Folk var Middeltallet variabelt og ubestemt; thi naar en sund ung Pige kom i Nærheden af ældre Personer, formindskede hun øjeblikkelig deres Middeltal og forøgede sit eget. Hun blev en Slags Bidragsbøsse. Det søde unge Bæsen havde siddet i Theatret og faaet en hel Samling. Manganen et udtæret gammelt Bæsen i Nærheden af os blev lykkeligere og roligere efter hendes Komme.

Tre til fire Timer! det er en lang Tid at sidde paa samme Plads, men enkelte af Wagners Operaer vare fjer Timer i Træk! Der er dog Folk, som sidde og glæde sig over dem og ønske, at de ville vare længere. En tydsk Dame i München fortalte mig, at Folk først ikke kunde lide Wagners Musik, men at man maatte vænne sig dertil og lære at holde af den; naar det først var sket, kom man til at holde saa meget af den, at man aldrig kunde saa nok deraf. Den samme Dame var fuld af Lov-

prisninger over den første Tenor i Wagners Opera og udbredte sig vidtløftig om hans gamle Ry og om, hvormange Gæstbevisninger Tydsfflands Fyrstehuse havde overøst ham med.

„Men, Frue,“ sagde jeg, „efter min Erfaring er den Tenors Stemme aldeles ikke nogen Stemme, men kun et Bræl — en Høenes Bræl.“

„Det er meget sandt,“ sagde hun, „nu kan han ikke synge; det er mange Aar siden, at han mistede Stemmen, men i forrige Tider sang han saa guddommeligt! Naar han kommer, bliver Theatret altid fuldt. „Ja wohl bei Gott!“ hans Stemme var „wunderschön“ i forrige Tider.“

Jeg sagde, at hun aabenbarede mig et venligt Træk hos Tydsferne, som det vel var værd at efterligne. Jeg sagde, at paa den anden Side af Bandet vare vi ikke saa ædelmodige, thi naar en Sanger hørte op med at synge, var han som en Springhest, der har mistet sine Ben; de havde begge hørt op med at trække Hus. Jeg fortalte, at jeg havde været i Theatret en Gang i Mannheim, en Gang i Hannover og en Gang i München, og at min store Erfaring havde overtydet mig om, at Tydsferne syntes bedst om Sangere, som ikke kunde synge. Det var heller ingen løs Snak, thi man havde i Heidelberg talt om Tenoren i Mannheim i en hel Uge, før Forestillingen fandt Sted, og hævet ham til Skyerne, og dog havde hans Stemme den samme uhyggelige Lyd, som naar man ridser med et Søm paa en Tavle. Det sagde jeg til mine Venner i Heidelberg, og de sagde ligefrem, at det var fuld-

kommen rigtigt, men at hans Stemme havde været vidunderlig dejlig. Tenoren i Hannover var et andet Exemplar af samme Surdejg. En engelsktalende Herre, som gik med mig i Theatret, var fuld af Begejstring over ham.

„Ach Gott! sagde han, „det er en stor Mand! De skal faa ham at se. Han er saa berømt over hele Tydskland; han har en Pension fra Regjeringen. Han er kun nødt til at synge to Gange om Aaret, ellers mister han sin Pension.“

Naa, vi gik da derhen. Da den berømte gamle Tenor kom frem, fik jeg et Pus og en Hvirven:

„Kan De nu se ham!“

Men den „berømte“ var en forbausende Skuffelse for mig. Havde han staaet bag et Skjærmbædt, vilde jeg have troet, at der blev foretaget en kirurgisk Operation paa ham. Jeg saa paa min Ven. Til min store Forbauselse syntes han at være i den syvende Himmel af Glæde; hans Djne spillede af Henrykkelse. Da Tæppet endelig gik ned, brast han ud i et stormende Bifald og blev ved dermed — ligesom den øvrige Del af Publikum — indtil den stræffelige Tenor var kommen tre Gange frem foran Tæppet for at bukke. Medens den rasende Enthousiast viftede Svæden fra sin Pande, sagde jeg:

„Jeg vil ikke fornærme Dem, men synes De virkelig, at han kan synge?“

„Han? Nej! aber Gott im Himmel, hvor han kunde synge for fem og tyve Aar siden (estertæksomt) Ach nein! nu kan han ikke synge mere, han

friger kun. Naar vi nu bilde os ind, at han synger, saa synger han i Birkeligheden slet ikke, men giver sig kun som en Kat, der har Mavepine."

Hvorfra have vi dog faaet den Ide, at Tydskerne tilhørte en sløv og flegmatisk Race? De ere i Sandhed langt derfra. De ere varmhjertede og begejstrede, deres Taarer flyde ved den mindste Anledning, og det er ikke vanskeligt at faa deres Lattermuskler satte igang. De ere Djeblickets Børn. Vi ere kolde og selvbeherkede i Sammenligning med Tydskerne. De omfavne og kysse, græde og raabe, danser og synge; hvor vi bruge eet kjælende Udtryk, der have de en hel Snes. Deres Sprog er fuldt af kjælende Diminutiver; der er Intet, som de holde af, der slipper for en diminutiv Bencævnelse — hverken Huset eller Hunden, Hesten eller Bedstemoderen eller noget som helst andet Kreatur, hvad enten det er levende eller livløst.

Vor Maade at applaudere paa under hele Akten forekommer mig bedre end den tydske Methode at spare det Hele, til Akten er tilende. Jeg kan ikke se, hvorledes det er muligt for en Skuespiller at spille heftig Lidenskab overfor en kold Tilhørerskreds. Jeg synes, han maa føle sig underlig tilpas. Det er mig pinligt endnu den Dag i Dag at tænke paa, hvorledes den gamle tydske Kong Lear rasede og græd og hylede paa Scenen, uden at han fik et eneste Bifaldsraab fra det tavse Hus, før Akten var tilende. For mig var der noget usigelig Uhyggeligt i den Tavshed, der altid fulgte paa den gamle Fyrs Følelsesudbrud. Jeg kunde ikke lade være at

fætte mig i hans Sted — det forekom mig, at jeg vidste, hvor syg og sløv han følte sig ved Stilheden, fordi jeg mindedes et Tilfælde, som jeg engang havde Lejlighed til at iagttage og som — nej, jeg vil fortælle Historien.

En Aften ombord paa en Mississipp-Damper laa en tiaars Dreng og sov i sin Køje — det var en lang og tyndbenet Dreng, og han havde en meget kort Skjorte paa; det var første Gang, han nogensinde sejlede med et Dampskib, han var for-tumlet og var gaaet tilfængs med Hovedet fuldt af de græseligste Farer, Explosioner, Brand og pludselig Død. Omtrent Klokken ti vare tyve Damer samlede i Damesalonen, hvor de læste, syede, broderede og saa videre, og iblandt dem sad en gammel venlig Dame med runde Brillen paa Næsen og flittige Strikkepingde i Hænderne. Lige midt under den fredelige Scene kommer den tyndbenede Dreng med den korte Skjorte farende ind med vilde Blikke og strittende Haar og raaber:

„Brand! Brand! Skynd Eder, spring over-bord, Skibet er i Brand, der er ikke et Minut at spille!“

Alle Damerne saa op og smilede, Ingen rørte sig. Den gamle Dame trak sine Brillen ned, saa over dem og sagde blidt:

„Men Du bliver jo forkølet, Barn. Skynd Dig og tag din Brystdug paa og kom saa og fortæl os, hvad Du veed om det.“

Det var et grusomt Styrtebad over den stakkels lille Fyrs Hestighed. Han bildte sig ind, at han

var et Slags Helt — at han vilde bevirke en panisk Forfrækkelse — og saa blev Enhver siddende og smilede spydigt, og den gamle Dame gjorde Nar ad ham. Jeg vendte mig om og luskede afsted — thi jeg var den Dreng — og brød mig aldrig mere om at opdage, om jeg havde drømt om Jlden eller virkelig set den.

Man siger, at ved en Koncert eller Opera i Tydskland raaber man næsten aldrig da capo til en Sang, selv om man længes nok saa meget efter at høre den; Tydskernes Velopdragenhed bevarer dem mod at fordre den gjentaget.

Konger kunne nok raabe da capo; det er en helt anden Sag; det glæder Enhver at se, at Kongen er tilfreds; og naar Kongen raaber da capo til en Sanger, er hans Stolthed og Taknemmelighed ubegrændset. Der er dog Tilfælde, hvor endog et kongeligt da capo — —

Det er bedre at oplyse det med et Exempel. Kongen af Baiern er Digter og har en Digters Luner — med den Fordel fremfor andre Digtere, at han kan tilfredsstille dem, hvad Skikkelse de end antage. Han holder af Opera, men han holder ikke af at være der i Publikums Nærværelse; det er derfor undertiden hændet i München, at naar en Opera er bleven spillet tilende, og Skuespillerne vare ved at vadske Sminken af og afføre sig deres Dragter, er der kommet Befaling til, at de igjen skulde sminke sig og tage Dragterne paa igjen. Saa kom Kongen ganske alene, og Skuespillerne plejede saa at begynde med Begyndelsen og opføre hele Operaen paany for

det ene Individ i det højtidelige Theater. Engang fik han et smurrtigt Indfald. Højt oppe under den prægtige Scene i Hoftheatret er der en Mængde Vandrør, der ere saaledes forsynede med Haner, at man i Tilfælde af Ibebrand kan lade utallige Vandstraaler strømme ned; i Tilfælde af, at det er nødvendigt, kan dette Styrtebad forøges til en hel Skylle. Kongen udgjorde hele Publikum. Operaen blev spillet, det var et Stykke med Uvejr i; Theatertordenen begyndte at rulle, Theaterblæsten begyndte at tude og hyle, og Theaterregnen begyndte at pladske. Kongens Interesse blev større og større; den blev til Begejstring, og han raabte:

„Det er fortrinligt! Det er udmærket! men jeg vil have virkelig Regn, drej paa Vandhanen!“

Theaterdirektøren bad om, at Befalingen maatte blive tagen tilbage; han sagde, at det vilde ødelægge den kostbare Udstyrelse og de prægtige Dragter, men Kongen raabte:

„Det er ligegyldigt, det er ligegyldigt, jeg vil have virkelig Regn! Drej paa Vandhanen!“

Saa kom der virkelig Regn og Vandet begyndte at løbe i tynde Strømme henad Theaterblomsterne og Theatergrusgangene. De rigt kostumerede Skuespillere og Skuespillerinder trippede om og sang tappert og lod, som om de ikke lagde Mærke dertil. Kongen var henrykt — hans Begejstring vorede højere og højere. Han raabte:

„Bravo, bravo! mere Torden! mere Lynild! Kil paa Regnen!“

Tordenen rullede, og Lynet knitrede, Stormen

hylede og Bandet øste ned. Theaterprindserne og Prindsesserne paa Scenen sjadskede om i Band til Anflerne, medens de vaade Atlaskes Klæder klæbede fast til Kroppen af dem, og sang deres yndigste Triller; Spillemændene i Orkestret gned, som om det gjaldt Livet, medens den kolde Overtømmelse drev ned ad deres Hals og Ryg; men den tørre og lykkelige Konge sad i sin høje Loge og klappede sine Handsker i Pjalter med sin Applaus.

„Mere! mere! raabte Kongen, giv hele Tordenen los, drej alle Bandhanerne om! Jeg vil lade den hænge, som slaar en Paraply op!“

Da det voldsomste og naturligste Uvejr, som nogensinde har fundet Sted i noget Theater, var forbi, var Kongens Bifald ubegrændset. Han raabte:

„Mageløs, mageløs, da capo! om igjen!“

Men det lykkedes Theaterdirektøren at faa Kongen omstemt, idet han sagde, at Selskabet vilde føle sig tilstrækkelig smigret ved det Faktum, at Hans Majestæt havde raabt da capo, og at det ikke gjordes fornødent at trætte ham med en Gjentagelse for at tilfredsstille Selskabets Forfængelighed.

I hele den øvrige Del af Akten vare de Skuespillere heldige, hvis Roller krævede, at de skulde skifte Klæder; de andre vare en drivvaad, forpjudsket og ynkelig Hob, men i højeste Grad malerisk. Scenen var ødelagt, Lemmene vare saa udvidede, at de ikke kunde gjøre Tjeneste en hel Uge efter, de smukke Kostumer vare spolerede, og der var ingen Ende paa mindre Ulemper, som det mindeværdige Uvejr frembragte.

Det Uvejr var en kongelig Ide, og den blev kongelig iværksat. Men læg nu vel Mærke til Kongens Maadehold, han holdt ikke fast ved sit da capo. Havde han været et glad, ubetænksomt, amerikansk Publikum, vilde han sandsynligvis have Uvejret havt gjentaget og gjentaget, indtil han havde faaet alle de Spillende druknede.

II.

I K n i b e.

Da vi boede i „Schweizerhof“ i Luzern, saae vi en broget Blanding af Nationaliteter, som vi især havde Lejlighed til at tage i Djesyn ved Frokosttid, da Gæsterne ved den Tid tog Blads ved smaa runde Borde; naar man saa var saa heldig at faae en Blads midt i Forsamlingen, kunde man studere lige saa mange Ansigter, som man havde Lyst til. Vi plejede at gjætte os til, hvad Nationalitet Folk hørte til, og det lykkedes os taalelig godt. Undertiden forsøgte vi at gjætte Folks Navne, men det slog fejl; det er Noget, som øjensynlig kræver en hel Del Øvelse. Vi lod det derfor snart være og rettede vore Anstrængelser paa mindre vanskelige Ting.

En Morgen sagde jeg:

„Det er en amerikansk Familie.“

„Ja, men kan Du nævne mig Staten,“ sagde Harris.

Jeg nævnede en Stat, og Harris nævnede en anden. Vi vare imidlertid enige om en Ting, nemlig, at den unge Pige, som var med Selskabet, var

meget smuk og meget smagfuldt paaklædt; men vi vare uenige om hendes Alder. Jeg sagde, hun var atten Aar, Harris sagde, at hun var tyve. Striden mellem os blev varm, og jeg sagde tilsidst, som om jeg talte i Alvor:

„Na, der er en Maade at afgjøre Sagen paa. — Jeg vil gaa hen og spørge hende om det.“

„Ja vist, det er det Gæste, der er at gjøre,“ sagde Harris spydig. „Du behøver kun at bruge den almindelige Talemaade at sige: „Jeg er en Amerikaner!“ saa vil hun naturligvis blive glad ved at se Dig.“

Derpaa antydede han, at der vel ikke var synderlig Fare for, at jeg skulde driste mig til at tale til hende.

„Det var kun Pasfiar, sagde jeg, — jeg havde ikke ifinde at tale til hende; men jeg ser, at Du ikke veed, hvad for en forvoven Person jeg er. Jeg er ikke bange for noget som helst Fruentimmer. Jeg vil nu gaa hen og tale med den unge Dame.“

Hvad jeg havde ifinde var ikke vanskeligt. Jeg tænkte paa, at jeg vilde tiltale hende paa den mest ærbødige Maade og bede hende om Forladelse, saafremt hendes overordenlige Lighed med en Dame, jeg kjendte, skulde skuffe mig; og naar hun saa svarede, at det Navn, jeg nævnede, ikke var det samme Navn, som hun bar, vilde jeg bede ærbødigst om Forladelse og trække mig tilbage. Det kunde der da ikke være noget Ondt i. Jeg gif hen til det Bord, hvor hun sad, bukkede for Herren, vendte mig saa til hende

og var lige ved at begynde min lille Tale, da hun udbrød:

„Jeg vidste nok, at jeg tog ikke fejl — jeg sagde til John, at det var Dem! John sagde, at det ikke var rimeligt, at det var Dem, men jeg vidste, at jeg havde Ret. Jeg sagde, at De vilde strax gjenkjende mig og komme hen til os; og jeg er glad ved, at De gjorde det; thi jeg vilde ikke have følt mig syndelig smigret, hvis De havde forladt Bærelset uden at gjenkjende mig. Tag Plads, tag Plads! — hvor det er morsomt — De er den Sidste, jeg nogensinde havde troet, jeg skulde faa at se igjen.“

Det var en forbausende Overraskelse. Det bragte mig fra Sands og Samling i et Djeblif. Vi gav imidlertid hverandre Haanden Bordet rundt, og jeg tog Plads, men det var ganske vist den værste Knibe, jeg nogensinde havde været i. Det forekom mig nu, at jeg dunkelt kunde erindre den unge Piges Ansigt; men jeg havde ingen Ide om, hvor jeg havde set det før, eller hvad Navn der hørte til det. Jeg forsøgte øjeblikkelig at lede Samtalen hen paa Schweizer-Landskaber for at holde hende fra at indlade sig paa Emner, der kunde røbe, at jeg ikke kjendte hende, men det nyttede ikke Noget, hun gif lige løs paa de Materier, som interesserede hende mere.

„Na Gudbevares, hvad det dog var for en Nat, da Søen skyllede Baadene i Forstævnene bort — huffer De det?“

„Ja, det gjør jeg rigtignok,“ sagde jeg, men det gjorde jeg ikke.

Jeg ønskede, at Søen havde skyllet Koret, Damp-

skorstenen og Kaptejnen bort — saa havde jeg vidst, hvor jeg skulde føre min Examinator hen.

„Og kan De huske, hvor forskrækket stakkels Mary var, og hvor hun græd?“

„Ja vel kan jeg det! sagde jeg. Det staar Altsammen klart for mig igjen.“

Jeg ønskede inderlig, at det vilde staa klart for mig igjen — men min Hukommelse slog klist. Det vilde have været det Klogeste at gaa til Bekjendelse; men det kunde jeg ikke bekvemme mig til at gjøre, efterat den unge Pige havde rost mig for, at jeg gjenkjendte hende; jeg rodede mig dybere og dybere fast, idet jeg haabede, der skulde komme en tilfældig Traad, men uden at faa nogen. Den Uigjenkjendelige vedblev livligt:

„Veed De, at George alligevel blev gift med Mary?“

„Jh nej! blev han det?“

„Ja, det gjorde han rigtignok. Han sagde, at han ikke troede, at hun var halvt saa meget at dadle som hendes Fader var, og deri tror jeg, at han havde Ret. Synes De ikke?“

„Han havde ganske vist Ret. Det var fuldstændig klart. Det har jeg altid sagt.“

„Nej, det har De ikke, i det Mindste ikke den Sommer.“

„Nej, ikke den Sommer. Det har De fuldstændig Ret i. Det var den næste Vinter, jeg sagde det.“

„Naa, det viste sig da, at Mary aldeles ikke var at dadle — det var Altsammen hendes Faders

Skuld — i det Mindste hans og gamle Darleys.“

Det var nødvendigt at sige Noget, derfor sagde jeg:

„Jeg har altid anset Darley for en kjedelig gammel Tingest.“

„Det var han ogsaa, men de holdt meget af ham, skjøndt han havde saa mange Særheder. Husker De, at naar Bejret blot var en Smule koldt, plejede han altid at prøve paa at komme i Ly.“

Jeg blev nu temmelig bange for at blive ved. Darley var aabenbart ikke et Menneske — han maatte være et eller andet Slags Dyr — muligvis en Hund, maaske en Elefant. Og da Halen er fælles for alle Dyr, dristede jeg mig til at sige:

„Og hvilken Hale han havde!“

„En! Han havde tusinde.“

Det var ikke til at finde ud af. Jeg vidste ikke, hvad jeg skulde sige, saa jeg ytrede kun:

„Ja, han var temmelig vel forsynet med Haler.“*)

„Af en Neger at være og tilmed svagelig, tør jeg nok sige, han var det,“ sagde hun.

Det blev helt kvalmt for mig. Jeg sagde ved mig selv:

„Er det muligt, at hun bliver staaende herved og venter paa, at jeg skal tale? Hvis hun gjør det, saa er Samtalen gaaet istaa. En Neger med tusinde Haler, det er et Uemne, som man ikke kan

*) Her er et uoversætteligt Ordspil, idet det engelske Ord tail = Hale tillige bruges i Betydning af Tildei-kommis og desuden som „Bidst“ til en Barch (istedet-for pigtail).
D. A.

tale flydende og belærende om uden mere eller mindre Forberedelse. Og det gaar ikke an, at give sig ubefindig i Kæft med et faa omfattende Thema. —

Men nu afbrød hun til min store Taknemmelighed mine Tanker ved at sige:

„Ja, naar han kom til at tale om sine Alderdomsvagheder, var der ingen Ende paa det, saalænge Nogen vilde høre paa ham. Hans egen Lejlighed var bekvem nok, men naar Vejret var koldt, var Familien vis paa at have hans Selskab — Intet kunde holde ham ude af Huset. Man bar over med ham, fordi han havde frelst Toms Liv Aaret iforvejen. De husker Tom?“

„Na, udmærket. Han var en prægtig Fyr.“

„Ja han var. Og hvilket nydeligt lille Bæsen hans Barn var!“

„Det maa De nok sige. Jeg har aldrig set et kjønnere Barn.“

„Jeg plejede at more mig med at kjæle for det og vugge det og lege med det.“

„Det gjorde jeg ogsaa.“

„De stod Fadder til det og gav det Navn. Hvad var det for et Navn? Jeg kan ikke komme i Tanker derom.“

Det forekom mig, at Hsen nu blev temmelig tynd. Jeg vilde have givet meget for at vide, af hvad Kjønn Barnet var. Jeg var imidlertid faa heldig at komme til at tænke paa et Navn, der kunde passe til begge Kjønn — og jeg kom frem med det.

„Jeg kaldte det Frances.“

„Efter en Slægting kan jeg tænke? Men De

stod og saa Fadder til det, som døde — det, som jeg aldrig har set. Hvad kaldte De det?"

Jeg var færdig med neutrale Navne, men da Barnet var dødt, og hun aldrig havde set det, troede jeg, at jeg paa Lykke og Fromme turde risikere at give det et Navn. Derfor sagde jeg:

„Jeg kaldte det Thomas Henry.“

Hun sad og tænkte sig om.

„Det er høist mærkværdigt ... ja, høist mærkværdigt.“

Jeg blev siddende stille og lod den kolde Sved løbe ned ad mig. Jeg var i en græselig Forlegenhed, men jeg troede, at jeg kunde klare mig igjennem, dersom hun ikke spurgte mig om Navnene paa flere Børn. Jeg grublede over, hvor Lynet vilde ramme mig næste Gang. Hun pønsede endnu paa det sidste Barns Navn, men pludselig sagde hun:

„Jeg har altid været kjed af, at De dengang var borte, jeg vilde have havt Dem til at staa Fadder til mit Barn.“

„Deres Barn! Er De gift?“

„Jeg har været gift i tretten Aar.“

„Døbt, mener De.“

„Nej, gift. Det unge Menneske ved Siden af Dem er min Søn.“

„Det er utroligt — ja umuligt. Jeg mener ikke noget Ondt med det, men har De Noget imod at fortælle mig, om De er over atten Aar? — Det vil sige, vil De fortælle mig, hvor gammel De er?“

„Jeg var netop nitten Aar paa den Uvejrdsdag, vi talte om. Det var min Fødselsdag.“

Det hjalp ikke meget paa Sagen, da jeg ikke vidste, hvad Dag Uvejret havde raset. Jeg forsøgte at tænke paa en eller anden ukompromitterende Ting, som jeg kunde sige for at holde min Del af Samtalen vedlige og gjøre min Fattigdom paa Grindringer saa lidet kjendelig som mulig, men det forekom mig umuligt at slippe over til Ting, jeg ikke kunde kompromittere mig ved. Jeg var ifærd med at sige: „De har ikke forandret Dem en Smule siden dengang,“ men det var risikabelt. Jeg tænkte paa at sige: „De har forandret Dem til Deres Fordel siden dengang,“ men det kunde naturligvis ikke gaa an. Jeg var lige ved at forsøge en Hentydning til Vejret for [at have en Udflugt at redde mig med, da den unge Dame gif bus paa mig og sagde:]

„Hvor jeg har glædet mig ved denne Samtale om disse gode, gamle, lykkelige Dage — har De ikke?“

„Jeg har aldrig tilbragt en saadan Time i hele mit Liv!“ sagde jeg bevæget; og jeg kunde have tilføjet uden at steje syndelig ud fra Sandheden: og jeg vilde hellere blive skalperet end tilbringe en lignende til. Jeg var ganske taknemmelig over at være gaaet Ildprøven igjennem og var lige ved at sige Farvel for at slippe bort, da den unge Pige sagde:

„Men der er en Ting, der er saa underlig for mig.“

„Saa, hvad er det?“

„Det døde Barns Navn. Hvad var det, De sagde, det hed?“

Det var et velsignet Tilfælde at være i. Jeg havde glemt Barnets Navn; jeg havde indbildt mig, at der ikke vilde være Brug for det igjen. Da jeg imidlertid havde ladet, som som jeg vidste det, saa sagde jeg:

„Jofef William.“

Drengen, som sad ved Siden af mig, rettede mig og sagde:

„Nej — Thomas Henry.“

Jeg takkede ham — med Ord — og sagde høvede:

„Na ja, jeg tænkte paa et andet Barn, jeg stod Fadder til — jeg har staaet Fadder til saa mange, og de løbe mellem hverandre for mig — denne her hed Henry Thompson.“

„Thomas Henry,“ bemærkede Drengen roligt.

Jeg takkede ham igjen — stadigt i Ord — og fremstammede:

„Thomas Henry, — ja, Thomas Henry hed det stakkels Barn. Jeg kaldte ham Thomas — hm! — thi seer De, Thomas Carlyle, den store Forfatter — og Henry — hm — hm — Henry VIII. Forældrene vare meget taknemmelige over at have et Barn, der hed Thomas Henry.“

„Det gjør det mere forunderligt end nogen-sinde før,“ yttrede min smukke Veninde.

„Er det? Hvorfor?“

„Fordi, naar Forældrene nu tale om det Barn, kalde de det altid Susan Amelie.“

Det slog min Mund i Baglaas. Jeg kunde ikke sige noget mere. Jeg var ganske færdig med mine mundtlige Udflugter; at gaa videre vilde være

at lyve, og det vilde jeg ikke gjøre; saa jeg sad stille og pintes — sad stum og resigneret og sydede, thi jeg blev langsomt stegt ihjel ved min egen Rødmen. Bludselig brast Fjenden ud i en munter Latter og sagde:

„Jeg har glædet mig ved denne Samtale om gamle Dage, men det har De ikke. Jeg saa snart, at De kun lod, som om De kjendte mig, og da jeg altsaa havde spildt en Kompliment paa Dem i Begyndelsen, besluttede jeg mig til at straffe Dem. Og det er lykkedes mig ganske godt. Det glædede mig meget at se, at De kjendte George og Tom og Darley, thi jeg har aldrig hørt tale om dem før og kunde derfor ikke være vis paa, at De havde; og det glædede mig ogsaa at saa Navnene at vide paa disse imagineaire Børn. Man kan saa en hel Mængde Biden ud af Dem, naar man blot tager forstandigt fat paa det. Mary og Uvejret og Bortfykningen af Baadene i Forstaven vare Fakta — Alt det Dvrige var Dvsspind. Mary var min Søster; hendes fulde Navn var Mary Husker De mig nu?“

„Ja,“ sagde jeg, „jeg husker Dem nu, og De er ligesaa haardhjertet, som De var for tretten Aar siden paa hint Skib, ellers vilde De ikke have straffet mig saaledes. De har ikke forandret deres Natur eller Udseende i nogen Maade; De ser ligesaa ung ud, som De gjorde dengang, De ser ligesaa smuk, som De var dengang, og den kjønne Dreng har arvet en stor Del af Deres Nydelighed. Hvis nu denne Tale formaar at røre Dem noget, lad os

faa slutte Vaabenstilstand med den Indrømmelse, at jeg er overvunden og tilstaar det."

Det blev Altsammen vedtaget og fuldført lige paa Stedet. Da jeg kom tilbage til Harris, sagde jeg:

"Der ser Du, hvad en Mand med Gøner og Behændighed kan udrette."

"Undskyld mig, jeg ser, hvad en Person med en kolossal Uvidenhed og simple Manerer kan udrette. Hvilken Ide af Dig at paatrænge Dig et Selskab fremmede Mennesker paa den Maade og tale med dem i en halv Time; jeg har aldrig før hørt, at en Mand, der var ved sine fulde fem, kunde gjøre noget Saadant. Hvad sagde Du til dem?"

"Jeg sagde ikke noget Upassende. Jeg spurgte kun den unge Pige om, hvad hun hed."

"Det tvivler jeg aldeles ikke om. Paa min Vre om jeg gjør. Jeg tror, Du var istand dertil. Det var dumt af mig, at jeg lod Dig gaa derover og forevise Dig. Men jeg kunde i Virkeligheden ikke tro, at Du vilde gjøre en saa uundskyldelig Ting. Hvad ville disse Mennesker tro om os. Men hvorledes sagde Du det? — Jeg mener paa hvad Maade? Jeg vil haabe, at Du ikke bujede lige ud med det."

"Nej, det tog jeg mig vel iagt for. Jeg sagde: „Min Ven, jeg ønskede at faa at vide, hvad De hedder, om De ikke har Noget derimod.“"

"Nej, det var ikke at buje ud med det. Der er et dannet Sving ved den Maade, der geraader Dig til uendelig megen Vre. Og jeg glæder mig

over, at Du tog mig med; det er en fin Opmærksomhed, som jeg skatter efter dens fulde Værdi. Hvad gjorde hun saa?"

„Hun gjorde ikke noget særligt. Hun sagde mig, hvad hun hed.“

„Hun sagde Dig ligefrem, hvad hun hed? Er det Din Mening at fortælle, at hun ikke blev forundret?"

„Naa, naar jeg nu kommer til at tænke paa det, saa kan det nok være, at hun blev noget underlig tilmode; det er muligt, at hun forundrede sig; det tænkte jeg ikke paa — jeg antog, at hun følte sig smigret.“

„Ja, Du havde utvivlsomt Ret; hun maa have følt sig smigret; det maa ogsaa være højt smigrende for hende at blive overfaldet af en Bildfremmed med saadan et Spørgsmaal. Hvad gjorde Du saa?"

„Jeg rakte Haanden ud, og de trykkede mig Alle i Haanden.“

„Det saa jeg! Jeg kunde ikke tro mine egne Dje. Talte Herren om at skære Halsen over paa Dig?"

„Nej, de lod Alle til at være glade ved at se mig, saavidt jeg kunde skjønne.“

„Og veed Du hvad, jeg tror ogsaa, at de vare det. Jeg kan tænke, at de sagde ved sig selv: Det Pragteremplar er uden Tvivl sluppet bort fra sin Bogter — lad os nu gjøre Løjer med ham. Man kan ikke forklare deres Føjelighed paa anden Maade. Du satte Dig ned. Bad de Dig om at tage Plads?"

„Nej, de bad mig ikke derom, men jeg antog, at de ikke tænkte derpaa.“

„Du har et Instinkt, der ikke tager fejl. Hvad gjorde Du ellers? Hvad talte Du om?“

„Na, jeg spurgte den unge Pige, hvor gammel hun var.“

„Det kan der ingen Tvivl være om. Din Taft overgaar al Beskrivelse. Bliv ved, bliv ved — bryd Dig ikke om, at jeg tilsyneladende ser bestyrtet ud — jeg ser altid saadan ud, naar jeg er henfunken i en dyb og hellig Glæde. Bliv ved — hun fortalte Dig, hvor gammel hun var?“

„Ja, hun sagde mig, hvor gammel hun selv var og fortalte mig Alt om sin Moder og Bedstemoder og øvrige Slægtinge.“

„Kom hun frivillig med disse statistiske Oplysninger?“

„Nej, ikke ganske. Jeg spurgte, og hun svarede.“

„Det er guddommeligt. Bliv ved — det er vel ikke muligt, at Du glemte at spørge om hendes Politik?“

„Nej, det tænkte jeg paa. Hun er Demokrat, og hendes Mand er Republikaner, og de ere begge Baptister.“

„Hendes Mand? — Er det Barn gift?“

„Hun er ikke noget Barn. Hun er gift, og det er hendes Mand, som er med hende.“

„Har hun Børn?“

„Ja — syv og et halvt!“

„Det er umuligt.“

„Nej, hun har saamange. Hun sagde mig det selv.“

„Naa, men syv og et halvt. Hvor kommer Du til det Halve? Hvor kommer det Halve fra?“

„Det er et Barn, som hun havde med en anden Mand — ikke med denne her — saa det er et Stifbarn, og de regnes ikke fuldt med.“

„En anden Mand? Har hun havt en anden Mand?“

„Ja, fire. Denne her er Numer fire.“

„Jeg tror ikke et Ord af det. Det er jo rent umuligt. Er den Dreng hendes Broder?“

„Nej, det er hendes Søn. Han er den yngste. Han er ikke saa gammel, som han ser ud til; han er kun halvtolvtte Aar.“

„Alt dette er ligefrem umuligt. Det er en forbandet Historie. Det er klart nok: de tog ligefrem Maal af Dig og besluttede at proppe dig fuld; det lader til, at det er lykkedes dem. Jeg er glad over, at jeg ikke var med i Legen; de ere muligvis saa barmhjertige at tro, at vi ere af samme Slags. Blive de her længe?“

„Nej, de rejse inden Middag.“

„Der er et Menneſke, som er højt taknemmelig derfor. Hvorledes fik Du det at vide? Du spurgte vel om det, kan jeg tænke.“

„Nej, ikke saa ganske; først spurgte jeg i det Hele taget om deres Planer, og saa sagde de, at de vilde blive her en Uge og foretage smaa Ud-

flugter heromkring; men mod Slutningen af vor Samtale, da jeg sagde, at Du og jeg med Fornøjelse vilde tage omkring med dem, og da jeg tilbød at hente Dig og præsentere Dig, betænkte de sig lidt, og spurgte, om Du var fra samme Stiftelse som jeg. Jeg sagde, at det var Du, og saa sagde de, at de havde ombestemt sig, og at de ansaa det for nødvendigt at rejse lige strax og besøge en syg Slægting i Sibirien."

"Jh bevares! der har Du naaet Toppunktet! Du er naaet op til den største Dumhed, nogen menneskelig Dumhed er naaet op til. Du skal faa rejst et Gravmæle af Menskjæfte saa højt som Taarnet i Strasbourg, hvis Du dør før jeg. De vilde vide, om jeg var fra samme Stiftelse, hvor Du hører hjemme, ikke sandt? Hvad mente de med Stiftelse?"

"Det veed jeg ikke; det faldt mig ikke ind at spørge om det."

"Godt, jeg veed det. De mente en Anstalt — en Idiotanstalt. Forstaar Du? Saa de troede, at vi vare af samme Slags? Hvad mener Du nu om Dig selv?"

"Na, det veed jeg ikke. Jeg vidste ikke, at jeg gjorde Nogen Fortræd; jeg havde ikke i sinde at gjøre Nogen Fortræd. De vare meget rare Mennesker, og de lod til at holde af mig."

Harris kom med nogle grove Bemærkninger og gif op i sit Soveværelse, for at slaa nogle Møbler istykker, sagde han.

Han var en i høj Grad heftig Mand; en Bagatel kunde sætte ham i ondt Humør.

Jeg var bleven skoldet godt nok af den unge Dame, men jeg svalede mig af paa Harris. Man maa altid se at faa det til at „gaa lige op“ paa en eller anden Maade, ellers vil det faarede Sted blive ved at gjøre ondt.

III.

Den store franske Duel.

Hvormeget end visse Folk ville gjøre sig lystig over den moderne franske Duel, saa er og bliver den i Virkeligheden en af de farligste Institutioner i Verden. Da den under alle Omstændigheder skal udkæmpes under aaben Himmel, ere Modstanderne næsten visse paa at faa sig en grundig Forkølelse paa Halsen. Hr. Paul de Cassagnac, den mest ihærdige Duellant i Frankrig, har lidt saa hyppig af disse ubehagelige Følger, at han tilsidst er bleven en komplet Invalid. De bedste Læger i Paris ere enige om, at hvis han bliver ved at duellere paa denne Maade endnu en femten til tyve Aar, vil han, med mindre han vænner sig til at sægte i et hyggeligt Bærelse, hvor der hverken er Fugtighed eller Træk, aabenbart udsætte sit Liv for Fare. Denne ene Kjendsgjerning burde være nok til at stoppe Munden paa alle dem, der haardnakked paastaa, at den franske Duel er en særlig sund Udspredelse, fordi den giver Anledning til Bevægelse i fri Luft. Og paa samme Maade burde den gjøre en Ende paa

den anden taabelige Paastand, at de franske Duellanter og de af Socialisterne efterstræbte Fyrster ere de eneste Folk, som ere udødelige.

Dog til Sagen! Fra det første Djeblik af, jeg hørte om det sidste heftige Sammenstød mellem d'Hrr. Gambetta og Fourtou i det franske Kammer, vidste jeg ogsaa, at der maatte komme noget Alvorligt ud deraf. Jeg vidste det, fordi et langt, intimt Bekjendtskab med Hr. Gambetta har affløret mig denne Mand's uforsønlige og fortvivlede Natur. Hvor stort end hans personlige Omfang er, vidste jeg, at Attraaen efter Hævn vilde gennemtrænge ham lige til Yderkanterne af hans Person.

Jeg ventede ikke, til han sendte Bud til mig, men rejste lige strax hen til ham. Som jeg havde ventet, fandt jeg den skikkelige Fyr i den uroffeligste franske Sindsligerevægt, jeg siger franske Sindsligerevægt, fordi der er Forskjel paa fransk og paa engelsk Sindsro. Han foer frem og tilbage mellem Ruinerne af sine Møbler; af og til sparkede han et eller andet Stykke tværs over Bærelset med Foden, som fra en Kværn malede han i et væk Eder ud mellem Tænderne; af og til standsede han for at lægge en ny Haandfuld af sit Haar paa den Stak, han allerede havde dannet deraf paa Bordet.

Han slyngede sine Arme om min Hals, trykkede mig op over sin Mave til sit Bryst, kyskede mig paa begge Kinder, omfavnede mig fem eller seks Gange og satte mig saa ned i sin egen Lænestol. Saasnart jeg kunde trække Vejret igjen, begyndte vi strax paa Forretningen.

Jeg sagde ham, at jeg var gaaet ud fra, at han gjerne vilde have mig til Sekundant, hvortil han svarede: „Naturligvis.“ Derpaa forklarede jeg ham, at jeg maatte have Lov til at optræde under et fransk Navn, for at være sikret mod mine Landsmænds Forbandelser i Tilfælde af et for ham dødeligt Udfald. Ved disse sidste Ord foer han sammen — sandsynligvis ved Antydningen af, at man i Amerika ikke havde nogen Respekt for Dueller. Han gif dog ind paa min Betingelse, hvori man nu har Forklaringen af, at det almindelig hed i Avisreferaterne, at Hr. Gambettas Sekundant tilsyneladende havde været en Franskmand.

Allerførst skrev vi min Mandants Testamente. Jeg holdt bestemt derpaa og lod mig ikke tvinge derfra. Jeg sagde, at jeg havde aldrig hørt, at en Mand, der var ved sine fulde fem, gif ud for at duellere, uden først at skrive sit Testamente. Han sagde, at han havde aldrig hørt, at en Mand, der var ved sine fulde fem, gjorde noget saadant. Da han havde skrevet Testamentet, vilde han til at vælge sine Afskedsord. Han ønskede at vide, hvad jeg syntes om følgende Ord som en Døendes sidste Ytringer:

„Jeg døer for min Gud, for mit Land, for Jordens Frihed, for Menneskehedens Fremskridt og for det almindelige Broderskab.“

Jeg indvendte, at denne Frase vilde udfordre en meget langsom Død; at den var udmærket for En, der døde af Læring, men at den aldeles ikke var anvendelig for den, der pludselig straffes til Jorden af en Kugle. Efterat vi paa lignende Maade

havde forhandlet om et stort Antal andre ante mortem-Udbrud, formaaede jeg ham endelig til at begrænde sit „sidste Ord“ til den Sætning: „Jeg døer, paa det at Frankrig maa leve!“ som han da ogsaa strax skrev ind i sin Notitsbog for at lære den udenad. Hvor godt jeg end syntes om Sætningen i og for sig selv, saa kunde jeg dog ikke tilbageholde den Bemærkning, at den egentlig ikke stod i nogen Forbindelse med de foreliggende Kjendsgjerninger; men han beroligede mig med den Bemærkning, at det heller slet ikke var det, det kom an paa ved „sidste Ord“, men at det kun gjaldt om at sige noget Slaaende.

Derpaa kom vi til Spørgsmaalet om Baabnene. Min Mandant sagde, at han ikke befandt sig ganske vel, men at han vilde overlade dette Spørgsmaal saavel som de andre tilbageværende Enkeltheder ved Duellen ganske til mig. Jeg skrev derfor følgende Billet og bragte den selv til Hr. Fourtous Sekundant.

„Min Herre! Hr. Gambetta modtager Hr. Fourtous Udfordring og paalægger mig at foreslaa Plessis-Piquet som Mødested. Tid: Imorgen ved Daggry. Baaben: Døer. Jeg er med Højsagtelse Deres

Mark Twain.“

Hr. Fourtous Ben læste Billetten og gyste. Derpaa henvendte han sig til mig og sagde i en stræng Tone:

„Har De ogsaa overvejet, hvad den uundgaaelige Følge af en saadan Duel vil blive?“

„For Exempel?“

„For Exempel Blodsudgydelse!“

„Ja, det maa vel ogsaa være Meningen dermed. Hvad havde De ellers ifinde at udgyde, om jeg maa spørge, hvis det ikke var Blod?“

Der havde jeg fanget ham. Han saa, at han havde løbet sig fast, og skyndte sig at bortforklare sit Misgreb. Han havde kun sagt det for Spøg, ytrede han og tilføjede, at hans Mandant vilde være henrykt over Drex og foretrække dem for ethvert andet Baaben, hvis de ikke uheldigvis engang for alle vare udelukkede af den franske Crescodex. Jeg maatte derfor beslutte mig til et andet Forslag.

Jeg gik et Par Gange op og ned og vendte og drejede Sagen i mit Hoved. Til sidst faldt det mig ind, at Gatlingkanoner i femten Skridts Afstand vilde egne sig særdeles godt til at afgive en Kjendelse paa Grens Mark. Jeg formulerede strax denne Tanke til et nyt Forslag. Men ej heller dette blev vedtaget, og atter var det den franske Crescodex, som stod mig i Vejen. Derpaa foreslog jeg Rifler, derefter dobbeltløbende Kuglebøsser og til sidst Colts Marinerevolvere. Da alle disse vare forkastede, tænkte jeg mig om en Stund og foreslog sarkastisk Mursten i en Fjerdingvejs Afstand.

Jeg kjender ikke og har aldrig kjendt noget Modbydeligere end at kaste en humoristisk Ytring hen til et Menneſke, som ikke er istand til at opfatte Humor. Jeg blev derfor opfyldt af Harm, da jeg saa, at Menneſket i fuldeste Alvor gik bort for at meddele sin Mandant mit sidste Forslag. Han kom øjeblikkelig tilbage og meddelte mig, at

hans Duellant var ganske begejstret over Ideen med Murstenene i en Fjerdingvejs Afstand, men at han maatte give Afkald paa den af Hensyn til den Fare, der var forbunden dermed for de Sagen aldeles uvedkommende Personer, som passerede Rummet mellem de Kæmpende. Derpaa sagde jeg:

„Nu ere mine Ressourcer udtømte,“ og faldt sammen. „Maaske De nu vil være saa god at nævne mig et eller andet Vaaben. De har maaske endog hele Tiden havt et saadant for Dje?“

Hans Ansigt opklaredes, og han udbrød ivrigt: „Retop, min Herre!“

Han begyndte nu en Jagt igjennem sine Lommer — og han havde mange af dem — en Parforcejagt fra Lomme til Lomme, hvorunder han flere Gange fremmumlede de Ord:

„Hvor kan jeg dog have gjort af dem?“

Tilslidst var han heldig. Han fiskede i sin Vestelomme et Par Smaatingester, som jeg bar hen til Vinduet og erkjendte for at høre til Pistolernes Slægt. De vare enløbede, helt og holdent beslaaede med Sølv og virkelig et nydeligt og sirligt Legetøj. Jeg var maalløs af Forbavselse. Jeg tog uden at sige Noget den ene af de to foregivne Pistoler og gjorde den fast ved min Uhrkæde samt gav den anden tilbage.

Min Forbrydelsesfælde udfoldede nu et sammenlagt Frimærke, der indeholdt adskillige Patroner, og gav mig en af dem. Jeg spurgte, om det var hans Hensigt kun at tilstaa vore Duellanter eet Skud hver,

hvortil han svarede, at den franske Crescorder ikke tillod mere. Dernæst anmodede jeg ham om at bestemme Afstanden, thi mine Tanker bleve uklare og forvirrede under det Tryk, der havde hvilet paa dem. Han nævnede femogtresindstyve Alen.

Nu tabte jeg næsten Taalmodigheden og sagde:

„Femogtresindstyve Alen — med disse Tingester? Hyldebøsser vilde være mere dræbende paa halvtresindstyve Alen. Glemmer De da aldeles, min Herre, at De og jeg ere forpligtede til at skaffe Folk ud af Verden og ikke til at lade dem leve til evig Tid?“

Men trods al min Overtalelseskunst og endogjaa trods mine Fornuftgrunde formaaede jeg ikke at opnaa mere af ham end en Formindsfelse af Afstanden til femogtredive Alen, og selv denne Indrømmelse blev gjort med den største Modstræben, og han sagde med et Suk:

„Jeg vasker mine Hænder i Uskyldighed — det Slagteri komme over Deres Hoved!“

Der var nu ikke andet for mig at gjøre end at vende tilbage til min Løvehjerte for at meddele ham det ydmygende Resultat. Da jeg traadte ind, lagde Hr. Gambetta just sin sidste Haarlok paa Alteret. Med eet Sæt sprang han mig imøde og udbroød:

„De har truffet den skjæbnesvangre Aftale — jeg læser det i Deres Blik!“

„Ja, jeg har.“

Han blegnede og lænede sig til Bordet for at holde sig fast. Han aandede dybt og tavst et Par Øjeblikke, saa voldsomme vare hans Følelser. Derpaa hvissede han i en hæs Tone:

„Baabnene, Baabnene! Hurtigt! Hvad for Baaben har man valgt?“

„Dette her,“ sagde jeg, idet jeg viste ham den sølvbeslagne Tingest.

Han kastede kun et Blik paa den og styrtede saa besvimet til Jorden som en tung Masse. Da han kom til sig selv igjen, sagde han tungsindigt:

„Den unaturlige No, jeg hidtil har paatvunget mig, har overanstrengt mine Nerver. Nu bort med al Svagthed! Jeg vil trodse min Skjæbne som Mand og som Franskmænd!“

Han rejste sig og antog en Stilling, hvis Døds-højethed aldrig er bleven opnaaet af noget Menneske og kun i et Par Undtagelsestilsælde overtruffet af Statuer. Derpaa sagde han med sin dybe Bas-Stemme:

„Jeg er rolig, som De ser, jeg er beredt. Vil De nævne mig Afstanden!“

„Femogtrediven Alen!“

Jeg kunde naturligtvis ikke rejse ham op; men jeg trillede ham rundt og hældte Vand ned ad Ryggen paa ham. Han kom øjeblikkelig til sig selv og stønnede:

„Femogtrediven Alen! Og uden nogen Tilgift? Dog hvorfor spørge? Da Mord jo engang er Mandens erklærede Hensigt — hvorfor skulde han saa tage Hensyn til saadanne Bagateller? Men Et skal De mærke Dem: Verden skal ved mit Fald opleve et Exempel paa, hvorledes fransk Ridderlighed forstaar at gaa Døden imøde.“

Efter en lang og pinlig Tavshed spurgte han:

„Var der ikke Tale om, at min Modstanders Familie skulde staa ved Siden af ham, for at det kunde gaa lige op mod mit Omfang? men hvad gjør det til Sagen, jeg vil ikke komme med et saadant Forlangende; naar han ikke har Takt nok til selv at tilbyde det, lad ham saa kun gjøre sig en Fordel, som ingen hæderlig Mand vilde gjøre.

Derpaa hensant han i en Slags dump Grublen, der varede flere Minuter. Herefter brød han Tavsheden og spurgte:

„Og Tiden? Hvilken Tid er bleven bestemt for Sammenstødet?“

„Smorgen tidlig ved Daggry.“

Han syntes at være højlig forbavsset og sagde øjeblikkelig:

„Det er Afjind! Jeg har aldrig hørt noget Lignende. Der er Ingen paafærde paa den Tid af Dagen.“

„Netop derfor valgte jeg den. Er det Deres Mening at sige, at De ønsker Tilskuere?“

„Det er ikke Tid nu til at vende og dreje Ens Ord. Jeg begriber heller ikke, hvor Hr. Fourtous kunde give sit Samtykke til saadanne nye Skiffes Indførelse. De maa øjeblikkelig gaa tilbage til ham og holde paa en senere Tid!“

„Jeg ilede ned ad Trappen og aabnede just Gadedøren, da jeg næsten styrtede i Armene paa Hr. Fourtous Sekundant. Han sagde:

„Jeg er kommen for at meddele Dem, at min Mandant paa det Allerbestemteste nedlægger Indsigelse mod den valgte Tid og anmoder Dem om

Deres Samtykke til, at den maa blive henlagt til Kloffen halvti."

"Enhver Villighed, vi kan vise Dem, er hermed indrømmet Dem og Deres udmærkede Mandant. Vi samtykke i den ønskede Omlæggelse af Tiden."

"Tør jeg bede Dem modtage min Mandants Tak?" Han vendte sig om til en tæt bagved staaende Herre og sagde: "Har De hørt det, Noir, Tiden er bestemt til halvti — til halvti!" Hvorpaa Hr. Noir bukkede, idet han fremmumlede et Par Ord til Tak og forsvandt. Min Medskyldige vedblev:

"Hvis det ikke er Dem imod, kan Deres Overlæger begive sig til Kamppladsen i samme Bogn som vore. Det er saadan en gammel Skik."

"Det kommer mig overordenlig tilpas, jeg er Dem forbunden, fordi De omtaler Lægerne, thi jeg er bange for, at jeg ikke var kommen i Tanker om dem. Hvor mange har jeg Brug for! Jeg antager, at to tre Stykker ville være tilstrækkeligt."

"To for hver Part er det sædvanlige Antal. Men derved forstaar jeg kun Overlægerne. Men paa Grund af den høje Stilling, vore Mandanter indtage, vilde det være passende, om hver af os antog forskjellige konsulterende Læger, som vi bør vælge blandt Videnskabens mest fremragende Mænd. Har De besørget en Liggvogn?"

"Himlen straffe mig for min Dumhed! Det har jeg virkelig ikke tænkt paa. Men det skal nu ogsaa være det Allerførste, jeg besørger. Jeg maa forekomme Dem meget uvidende. De maa bære

over med mig, fordi jeg aldrig har havt at gjøre med en saadan Allerhelvedes Duel. Jeg har havt en hel Del at gjøre med Dueller paa Stillehavskysten, men jeg ser nu, at vi der bar os ad paa en ubehøvlet Maade. Tak — en Ligning! vi plejede at lade den, Loddet traf, blive liggende, og overlod det saa til hvem, der havde Lyst, at furre ham sammen og jolle af med ham. Er der mere, De vil gjøre mig opmærksom paa?"

„Nej — ja, det skulde da være, at de to Bedemænd skulde kjøre i een Bogn, det er Skif og Brug, deres Folk og Lignbærerne kunne gaa tilfods, det er ogsaa Skif og Brug. Selv skal jeg hente Dem imorgen Klokken otte og aftale Togets Ordning med Dem. Indtil da har jeg den Ære at anbefale mig!“

Jeg vendte tilbage til min Mandant, som spurgte:

„Naa! Naar skal Kampen begynde?“

„Klokken halvti.“

„Meget godt, har De sendt Bladene en Meddelelse derom?“

„Min Herre! Kan De efter et saa langt og fortroligt Venfskab anse mig istand til et saa nedrigt Forræderi?“

„Naa naa! Hvad er det for noget Snak, kjære Ven! Har jeg fornærmet Dem? Tilgiv mig, jeg ser nok, at jeg har overlæsjet Dem med Arbejde. Tag Dem af de andre Sager og stryg den af Deres Liste. Forresten har den Blodhund Fourtou nok sørget for det. I Nødsfald kunde jeg ogsaa selv —

ja, jeg vil sende et Par Ord til min journalistiske Ven Noir —“

„Naar jeg tænker mig om. Den Ulejlighed kan De spare Dem. — Hr. Noir har lige faaet en Meddelelse af den anden Sekundant.“

„Hm — det kunde jeg have vidst. Det ligner aldeles denne Fourtou at gjøre en offentlig Komedie ud af en Uresssag.“

Halvti den næste Dag nærmede et højtideligt Tog sig Marken ved Plesis le Biquet i følgende Orden: Først kom vor Vogn med Jngen i — undtagen Hr. Gambetta og jeg. Derefter kom en Kareth med Hr. Fourtou og hans Sekundant. Derpaa en Vogn med to poetiske Talere, som ikke troede paa Gud og havde tykke Manuskripter til Ligtaler stikkende ud af deres Brystlommer. Derefter Vognen med Overlægerne og deres Kasser med kirurgiske Instrumenter. Endvidere otte Vogne med konsulterende Læger; derpaa en Droske med Ligsynsmændene. Efter dem de to Lignogne; derefter en Kareth med de to Overbedemænd. Og endelig den lange Række af disses Folk og Lighbærere tilfods. Efter dem kom en lang Procession af Dagdrivere, Politibetjente og anstændige Borgermænd trassende gennem Laagen. Det var et nydeligt Optog og vilde have været et stadseligt Skue, om vi havde haft lettere Vejr.

Der herskede almindelig Tavshed. Jeg talte et Par Gange til min Ven, men jeg maa antage, at han ikke lagde Mærke dertil, thi han var fordybet i sin Notitsbog og mumlede aandstraværende:

„Jeg døer, paa det at Frankrig maa leve!“

Da vi vare ankomne til Kamppladsen, skridtede min Medsekundant og jeg de femogtredive Alen af og traf derpaa Lod om Parternes Plads. Det sidste skete kun for et Syns Skyld, thi alle Pladser vare lige gode i saadant et Vejr. Da alle Forberedelserne vare tilende, gif jeg til min Mandant og spurgte ham, om han var færdig. Han puslede sig op i sit fulde Omfang og sagde med fast Stemme:

„Færdig! Lad Batterierne!“

De bleve ladte i Overværelse af to sagkyndige Vidner; vi fandt det rigtigst paa Grund af Vejrets Tilstand at udføre det vanskelige Hverv ved Hjælp af en Lygte. Vi stillede derpaa vore Folk paa deres Pladser.

Da vi vare komne saa vidt, kom Politiet i Tanker om, at Publikum var stimlet sammen i tætte Skarer tilhøjre og tilvenstre for Kamppladsen; det bad derfor om en Opsættelse, medens det bragte disse stakkels Mennesker i Sikkerhed. Begjæringen blev bevilget.

Da Politiet havde befalet de to Hobe at tage Plads bag ved Duellanterne, vare vi igjen færdige.

Da Vejret blev mørkere og mørkere, havde Modpartens Sekundant og jeg aftalt, at vi skulde udstøde et lydeligt Hallo hver, før vi gav det skjæbnevangre Signal, for at sætte hver af Kombattanterne istand til at vide, hvor hans Modstander egentlig befandt sig.

Jeg vendte nu tilbage til min Mandant og blev nedslaaet over at finde, at han havde mistet en

Del af sit Mod. Jeg gjorde mit Bedste for at stramme ham op. Jeg sagde:

„Situationen er slet ikke saa mørk, som den ser ud til. I Betragtning af Vaabnene, det forholdsvis begrænsede Antal Skud, den hensynsfulde Afstand og Tætheden af denne uigjennemtrængelige Laage i Forbindelse med den Kjendsgjerning, at den ene af Parterne er enøjet, medens den anden er skeløjet og nærsynet, forekommer det mig, at denne Tvekamp ikke behøver at falde absolut dødelig ud. Der er en Mulighed for, at de begge To overleve Duellen. Vær derfor ved godt Mod og vær ikke forknytt.“

Denne Tale gjorde en saadan god Virkning, at min Mandant øjeblikkelig strakte sin Haand ud og sagde:

„Jeg er atter mig selv! Giv mig Vaabenet.“

Jeg lagde det ensom og forladt midt i den store indvendige Flade af hans Haand. Han stirrede paa den og gyste. Han betragtede den sørgmodigt og stønede med en afbrudt Røst:

„Af, det er ikke Døden, jeg frygter, men Lemlæstelse!“

Jeg strammede ham op paany og med et saadant Resultat, at han udbrød:

„Saa, lad da Tragedien begynde! Stil Dem bagved mig og forlad mig ikke, min Ven, i denne højtidelige Stund.“

Jeg gav ham mit Løfte derom. Jeg hjalp ham nu med at rette hans Pistol henimod det Sted, hvor jeg antog, at hans Modstander havde Plads.

Jeg opfordrede ham derefter til at høre godt efter og rette sig efter min Medsekundants Gallo. Derpaa stemmede jeg mig op mod Hr. Gambettas Rng og udstødte et vældigt Hal — loi! Det blev besvaret fra et eller andet Sted langt ude i Laagen, og jeg raabte saa øjeblikkelig:

„En — to — tre — Fyr!“

To smaa Knald som fut! fut! lød i mit Øre, og i samme Øjeblik blev jeg kastet til Jorden under et sandt Rjødberg. Hvor forslaaet jeg var, var jeg dog istand til at faa en svag Fornemmelse af, hvad der blev sagt ovenfor, og det lød omtrent:

„Jeg døer — jeg døer for det — hvad Fanden er det jeg døer for? — Jeg — døer — ja, — Jeg døer, paa det at Frankrig maa leve!“

Lægerne sværmede nu omkring med deres Sonder og undersøgte hele Gambettas Overflade med deres Mikroskoper, hvilket gav det heldige Resultat, at de ikke fandt noget, der lignede et Saar. Den Scene, som nu paafulgte, var i høj Grad opbyggende og fornøjelig.

De to Gladiatorer faldt hinanden om Halsen under en Strøm af Stoltheds- og Glædestaarer. Den anden Sekundant omfavnede mig, Talerne, Bedemændene, Lægerne og Politibetjentene, hele Publikum — Alle omfavnede hinanden og lykønskede hinanden, enhver raabte og skreg, og Atmosfæren var opfyldt af usigelig Lovprisning og Glæde.

Jeg syntes, at jeg hellere vilde være Helten i en fransk Duel end en Konge med Krone og Scepter.

Efter at den almindelige Bevægelse havde sat sig en Smule, afholdt de tilstedeværende Læger en Konfulation, og efter en langvarig Raadslagning kom de til det Resultat, at der var Grund til at antage, at jeg kunde overleve mine Saar. Mine indvendige Beskædigelser bleve ansete for at være de alvorligste, eftersom et knækket Ribben aabenbart var trængt ind i Lungerne, og mange af mine Organer vare trykkede saa langt ud fra den Side, hvor de hørte hjemme, at det var tvivlsomt, om de nogen- sinde vilde blive istand til at udføre deres Funktioner i de ny og uvante Lokalteter. De satte min venstre Arm sammen paa to Steder, de halede min højre Hofte ind i Hoftestaaalen igjen og stivede min Næse op igjen. Jeg var Gjenstand for almindelig Interesse og Beundring. Mange alvorlige og varmtfølende Personer lod sig præsentere for mig og sagde, at de vare stolte over at kjende den eneste Mand, som i de sidste fyrretyve Aar var kommen tilskade i en fransk Duel.

Jeg blev lagt i en Ambulance og kjørt i Spidsen af Processionen; det var saaledes med en trøstende éclat, at jeg blev ført ind i Paris, som den mest fremragende Person i det store Skuespil, og lagt ind i et Hospital.

Der blev tildelt mig Grevlegionens Kors. Der er forresten ikke Mange, der slippe for den Udmærkelse.

Det er den sandfærdige Beretning om den mest minderværdige private Strid i vor Tidsalder.

Jeg har ikke Grund til at beklage mig over Nogensomhelst. Jeg staaar selv til Ansvar for mine Handlinger og maa bære Følgerne deraf. Uden at prale tør jeg sige, at jeg aldrig er bange for at staa foran en nymodens fransk Duellant; men saa længe jeg er ved mine fulde Fem, skal intet i Verden faa mig til igjen at staa bag ved en saadan.

IV.

Et Besøg i Heilbronn.

I Heilbronn tog vi ind i det samme Værtshus, hvor den berømte gamle Landevejsridder og Klop-fægter Götz von Berlichingen boede, efter at han for en tre hundrede og halvtreds eller fire hundrede Mar siden var sluppen ud af sit Fangenskab i det firkantede Taarn i Heilbronn. Harris og jeg boede i det samme Værelse, hvor han havde boet, og det samme Tapet-papir var endnu ikke skallet af Væggene. Møblementet var noget sordt gammelt udskaaet Stads, som var sine fulde fire hundrede Mar gammelt, men Dunsterne i Værelset vare over tusinde Mar gamle. Der var en Krog i Muren, hvor Værten sagde, at den skrækelige gamle Götz plejede at hænge sin Jernhaand, naar han tog den af for at gaa til Sengs. Værelset var meget stort, man kunde næsten sige, at det var umaadelig stort, og det var paa første Sal, det vil sige, at det laa i anden Etage, thi i Europa ere Husene saa høje, at man ikke regner første Etage med, ellers vilde man blive træet af at klatre tilvejs, inden man naaede Toppen. Tapetpapiret var

brandrødt med store forgyldte Figurer, der vare blevne snafede i Tidens Løb, og Dørene vare ogsaa betrukne med. Dørene sluttede saa godt til og fortsatte Figurerne paa Tapetet uden Afbrydelser, saa at man, naar de vare lukkede, havde en Følelse af, at man maatte famle sig frem langs Væggene for at finde dem. Der var en Kaffelovn i et af Hjørnerne — det var en af de høje hvide Porcellæns Tingester, der se ud som et Monument, og som bringer En til at tænke paa Døden, istedetfor at man skulde glæde sig ved at rejse. Fra Vinduerne saa man ud til en lille Smøge, og derefter til en Stald, en Hønsegaard og en Svinesti, der laa bag ved Baaningshusene. Der var som sædvanlig to Senge i Værelset, den ene i den ene Ende af det, den anden i den anden Ende i omtrent et gammeldags enkeltløbet Pistolskuds Afstand fra hinanden. De vare nok saa snævre som de sædvanlige tydske Senge og havde den tydske Sengs ufravigelige Bane, at Tæpperne gled ned paa Gulvet, naar man vendte sig i Søvne.

Der stod midt i Værelset et rundt Bord, der var ligesaa stort som Kong Arthurs; medens Dørværterne bragte Alt i Orden for at kunne anrette Middagsmaden paa det, gif vi alle ud for at se det berømte Uhr paa Raadhusets Facade.

Raadhuset er et af de mest ejendommelige og maleriske Mindesmærker om Middelalderens Bygningskunst. Foran har det en mægtig Buegang og Trappe med en tung Balustrade, som er prydet med rustne Jernriddere i Legemsstørrelse i fuld Rustning. Urskiven foran paa Bygningen er meget

stor og mærkværdig. Sædvanligvis slaar en forgyldt Engel Timeslagene med en Hammer; naar Slagene høre op, træder en Skikkelse i Legemsstørrelse, der forestiller Tiden, frem, løfter sit Timeglas og vender det, to forgyldte Bukke komme ud og løbe Bänderne mod hinanden; men Hovedfigurerne ere to store Engle, som staa paa hver sin Side af Skiven med lange Horn ved deres Læber; man fortalte, at de hver Time blæste melodiske Toner paa disse Horn; men de gjorde det ikke for os. Senere fik vi at vide, at de kun blæste om Natten, naar Byen var stille.

Inde i Raadhuset var der en Mængde store Bildspinehoveder, der vare opbevarede og som hang paa Knager langs Væggen; de bar Indskrifter, der fortalte, hvem der dræbte dem og hvor mange hundrede Aar det var, siden det skete. Et Bærelse i Bygningen var bestemt til at opbevare de gamle Arkiver. Man viste os en Uendelighed af gamle Dokumenter; nogle vare underskrevne af Paven, andre af Tilly og andre store Generaler, og et Brev var underskrevet af Götz von Berlichingen i Heilbronn i 1519, lige efter at han var sluppen ud af det fir-kantede Taarn.

Denne prægtige gamle Landevejsridder var en from og oprigtig troende Mand, han var gæstfri, usforsagt i Kamp, virksom og driftig, og han var i Besiddelse af et stort og ædelmodigt Hjerte. Han besad en Egenskab, der var sjelden i hine raa Tider — nemlig den Egenskab, at han oversaa smaa Fornærmelser og kunde tilgive og glemme dødelige

Fornærmelser, naar han først ordenlig havde gennemtærsket deres Dphavsmænd. Han var rede til at tage Parti for enhver sølle Stymper og sætte sin Hals ivove for at skaffe ham sin Ret. Menigmand holdt af ham, og hans Navn lever endnu i Sagn og Sange. Han plejede at drage ud paa Landevejene og plyndre rige Bessfarende; til andre Tider slog han ned fra sin høje Borg, der laa paa Bjergene ved Neckar og bemægtigede sig de Ladninger Kjøbmandsvarer, der kom forbi. I sine Dagbøger takkede han fromt alle Gøders Giver, fordi han havde hjulpet paa ham i hans Nød og bra gt flere saadanne Ladninger i hans Hænder paa Tider, hvor der maatte et ganske specielt Forsyn til for at hjælpe ham. Han var en drabelig Krigsmand og fandt en inderlig Fryd i at slaas. Da han var tre og tyve Aar gammel, blev hans højre Haand skudt bort, men han var saa ivrig i at slaas, at det varede en Stund, inden han mærkede det. Han sagde, at den Jernhaand, som sidenester blev lavet til ham, og som han brugte i over et halvt Aarhundrede, var næsten ligesaa bøjelig som den, han havde havt af Kjød. Jeg var glad over at faa et Facsimile af et Brev, som var skrevet af den prægtige, gamle tydske Robin Hood, skjønt jeg ikke var istand til at læse det. Han var en større Kunstner med sit Sværd end med sin Pen.

Vi sejlede ned ad Floden og saa det firkantede Taarn. Det var en ærværdig Bygning, meget stærk, men lidet arkitektonisk. Der var ingen

Indgang ved Jorden. Man brugte derfor sand-
synligvis en Stige for at komme ind i det.

Vi besaa derpaa Hovedkirken, det var ogsaa
en sær gammel Bygning med et taarnagtigt Spir,
der var smykket med alle Slags groteske Billeder.
Paa de indvendige Vægge i Kirken var der overalt
ophængt store Kobberplakater, der bar Indskrifter,
som berømmede de Fortjenester, som gamle heil-
bronnste Hædersmænd havde indlagt sig for to tre
Aarhundreder siden; der var ogsaa paa disse Pla-
kater plumpt malede Billeder af de omtalte Per-
soner og deres Familier, udstafferede i hine Tidens
sære Dragter. Familiens Hoved sad i Forgrunden,
og fra ham strakte der sig en Række Sønner, der
skraanede skarpt ned ad og blev mindre og mindre,
ligeoverfor ham sad hans Hustru, og fra hende
strakte der sig ligeledes en aftagende Række Døtre.
Familien var usædvanlig stor, men Perspektivet
var flet.

Derpaa lejede vi den Droske og den Krik, som
Göb von Berlichingen plejede at benytte, og førte
nogle Mil ud i Landet for at besøge et Sted, som
 kaldtes „Weibertreu“ — Kvindetrosskab betyder det
nok. Det var en Adelsborg fra Middelalderen.
Da vi kom i Nærheden af den, fandt vi, at den laa
smukt, men paa Toppen af en Vold eller Bakke,
der var rund, temmelig stejl og omtrent to hundredre
Fod høj. Da Solen brændte stærkt, klatrede vi ikke
derop, men tog Stedet for hvad det skulde være
paa Tro og Love og betragtede det i Afstand, me-
dens Hesten lænede sig op til et Gjærde og hvilede

fig. Der er ikke noget interessant ved Stedet, undtagen det Sagn, som er knyttet dertil, og som er meget net og lyder saaledes:

Sagnet:

I Middelalderen var der et Par unge Hertuger, som vare Brødre, og som i Krigen hver sluttede sig til sin Side, idet den ene kæmpede for Kejseren, den anden imod ham. Den ene af dem ejede Borgen og Landsbyen paa Toppen af den Bakke, jeg har talt om, og i hans Fraværelse kom hans Broder med sine Riddere og Soldater og begyndte en Belejring.

Det var en lang og kjedelig Historie, thi Besætningen gjorde en haardnakket og tapper Modstand. Til sidst slap dens Proviant op, og Sulten begyndte at virke; der var Flere, som døde Hungersdøden, end der faldt for Fjendens Kastevaaben. Til sidst maatte de overgive sig og bad om gunstige Vilkaar; men den belejrende Fyrste var saa forbitret paa dem for deres haardnakkede Modstand, at han sagde, at han ikke vilde skaane Andre end Kvinder og Børn — alle Mændene skulde springe over Klingen, og al deres Ejendom skulde ødelægges. Saa kom Kvinderne og faldt paa Knæ og bad om Skaansel for deres Egtefællers Liv.

„Nej,” sagde Fyrsten, „ikke en eneste Mand skal slippe levende bort; I kunne drage med Eders Børn i en hjemløs og venneløs Landflygtighed; men for at I ikke skulde omkomme, vil jeg tilstaa Eder en Gunst, nemlig, at hver Kvinde maa tage med sig

Saameget af sin værdifuldste Ejendom, som hun formaar at bære."

Snart efter bleve Portene slaaede paa vid Gab, og ud drog en lang Række af disse Kvinder, bærende deres Egtefæller paa Skuldrene. Belejrerne, som vare forbitrede over denne List, styrtede frem for at hugge Mændene ned, men Hertugen lagde sig imellem og sagde:

„Nej, stik Eders Sværd i Balgen, en Fyrstes Ord er ubrødeligt."

*

*

*

Da vi kom tilbage til Hotellet, stod Kong Arthurs runde Bord dækket for os med blets hvide Dug, og den første Opvarter og hans Medhjælper, der vare iførte Livkjoler og hvide Halsbind, bragte Suppen og de varme Tallerkener ind paa samme Tid.

Hr. K havde bestilt Dineren, og da Vinen kom, tog han en Flaske, saa paa Etiketten og henvendte sig da til den alvorlige, melankolske, sørgeklædte første Opvarter og sagde, at det ikke var den Slags Vin, han havde bestilt. Opvarteren tog Flasken, saa paa den med sit Bedemandsblik og sagde:

„Det er Tilfældet; jeg beder om Forladelse." Derpaa vendte han sig til sin Medhjælper og sagde roligt: „Bring en anden Etiket."

Paa samme Tid gned han Etiketten af Flasken med sin Haand og lagde den tilside; den var nylig bleven sat paa, thi Klisteret var endnu fugtigt. Da den ny Etiket kom, satte han den paa; vor franske

Bin var nu forvandlet til den tydske Bin, som vi havde bestilt, og den første Opvarter besørjede mildt sine øvrige Pligter, som om saadan et Mirakel var Noget, han var vant til at gjøre.

Hr. A sagde, at han aldrig før havde vidst, at der fandtes Folk, som vare ærlige nok til at udføre et saadant Mirakel for Publikum's Øjne, men han vidste, at der hvert Aar blev importeret Tusinder af Etiketter fra Amerika til Europa, for at sætte de Handlende istand til paa en let og billig Maade at forskaffe deres Kunder de forskjellige Slags udenlandske Vine, de maatte forlange.

Vi slog et Slag omkring i Byen efter vort Middagsmaaltid og fandt den fuld saa interessant i Maanefinnet, som den havde været om Dagen. Gaderne vare snævre og slet brolagte, der var ikke nogetsteds et Fortov eller en Gadelygte. Husene vare Aarhundreder gamle og store nok til at være Hoteller. De bleve bredere hele Vejen opad, den ene Etage sprang længere og længere frem ud over Gaden og til Siden, efterhaanden som man kom højere op; de lange Rækker Vinduer med smaa Ruder og Gardiner af hvidt blomstret Musselin, som udenfor vare prydede med Blomsterkasser, gjorde en udmærket Virkning. Maanen skinnede klart og lyst, og Skyggerne vare meget stærke. Intet kunde være mere malerisk end disse frumme Gader, hvis store, høje Gavle hældede ud mod hinanden paa en venkfabelig gemytlig Maade; nedenfor drev Folk omkring skiftevis gennem de mørke Skyggelletter og Maanefinnets milde Striber. Næsten alle Folk vare

paafærde og snakkede, sang, støjede eller stod i Smaaklynger i Døraabningerne, i lade, magelige Stillinger.

Et Sted fandtes en offentlig Bygning, som var indhegnet med en tyk massiv Jernkjæde, der hang fra Stolpe til Stolpe i lave Buer. Brolægningen bestod her af stærke Stenblokke. I Maanefkinnet svingede en Flok barbenede Børn sig paa disse Kjæder og morede sig kostelig. De vare ikke de Første, som bar sig saadan ad; ikke engang deres Tip=Tip=Oldefædre havde været de Første til at gjøre det. De bare Fødder havde, idet de slæbte hen over Stensliferne, slidt Render i dem, som vare flere Tommer dybe; der havde været mange Slægter svingende Børn om at fuldføre det. Overalt i Byen var der den Muggenhed og det Forfald, der følger med Alderdommen og tjener til Bevis for den; men jeg veed ikke Noget, der gav os en saa levende Følelse af Heilbronn's Uelde, som de Render, der af Fødderne vare slidte i Brostenene.

Da vi kom tilbage til Hotellet, fremtog jeg mit „Pedometer“ (den uforlignelige Maskine, hvis Bestilling er at tælle et Menneskes Skridt og sige, hvor langt man har gaaet), trak det op, stillede det og stak det i min Lomme, thi jeg skulde gaa med det den næste Dag, for at det kunde sige, hvor mange Mil vi havde tilbagelagt. Det Arbejde, vi havde ladet Instrumentet gjøre om Dagen, havde ikke anstrængt det synderlig.

Vi vare i Seng Kloffen ti, thi vi vilde staa op og begynde vor Marsch hjemester ved Daggry.

Det klistede for mig, men Harris faldt strax i Søvn. Jeg hader et Menneske, som falder lige strax i Søvn; der er er noget Ubeskriveligt ved det, som just ikke rent ud er en Fornærmelse, men som dog er en Uforsømmethed, og det en, som det er vanskeligt at finde sig i. Jeg laa og ærgrede mig over hans Uartighed og forsøgte at sove, men jo ivrigere jeg forsøgte det, des mere vaagen blev jeg. Jeg fik en Fornemmelse, som om jeg var ene i Mørke uden andet Selskab end ufordøjte Middagsmad. Det gav af og til et Sæt i mine Tanker, og jeg begyndte at tænke paa Indledningen til hvert eneste Thema, som der nogensinde har været tænkt paa; men jeg kom aldrig længere end til Begyndelsen; det var, som om jeg lige stødte an mod det og saa blev klar af det; jeg foer fra Omne til Omne med en affindig Hast. Efter en Times Forløb var mit Hoved fuldstændig som en Karussel, og jeg var dødtæt, ganske for-
tærsket.

Trætheden var saa stor, at den begyndte at gjøre Modstand mod min nervøse Ophidselse, og medens jeg indbildte mig, at jeg var vaagen, døsede jeg i Virkeligheden i øjeblikkelig Bevidstløshed, og saa kom jeg pludselig ud deraf ved et legemligt Sæt der næsten vristede alle mine Ledemod fra hinanden — jeg bildte mig i Djebliffet ind, at jeg styrtede ned i en Afgrund. Efter at jeg var styrtet ned i otte eller ni Afgrunde, og jeg saaledes havde opdaget, at den ene Halvdel af min Hjerne havde været i Søvn otte til ni Gange, uden at den anden Halvdel, der var lys vaagen og sled som et Bæst,

havde en Anelse om det, begyndte den periodiske Selvbevidstløshed at udbrede sig over mere og mere af mit Hjerneterritorium, og tilsidst sank jeg hen i en Døs, som blev dybere og dybere, og som uden Tvivl var lige ved at blive en solid, velsignet, drømmefri Søvn, da — hvad var det?

Mine halvslumrende Landsævner slæbte sig til- live igjen og indtog en afventende Holdning. Nu kom der umaadelig, ubegrændset langt borte fra Noget, som vorede og vorede og kom nærmere og nærmere, og som tilsidst kunde skjælnes som Lyd — først syntes det at være en Følelse; Lyden var nu en Mil borte — det var maaske et Uvejrs Brusen; nu kom den nærmere, den var ikke en Fjerdingsvej borte; var det den dæmpede, knirkende og malende Lyd af en Maskine, som var langt borte? Nej, den kom endnu nærmere, og var tilsidst lige i Værelset — det var bare en Mus, der gnavede i Panelet. Jeg havde altsaa været aandeløs saalænge for en saadan Bagatel.

Naa, hvad der var sket kunde ikke gøres om igjen; jeg vilde lægge mig tilfængs og se at oprette den Tid, der var spildt. Det var en ubetænksom Tanke. Uden at have det isinde — og uden egentlig at vide af det — gav jeg mig til at lytte skarpt til denne Lyd, saa at jeg endog ubevidst talte hvert Gnav, Musens lille Rasp gjorde. Jeg led forfærdeligt ved denne Bescjæftigelse; jeg kunde maaske have holdt det ud, saafremt Musen var bleven stadig ved med sit Arbejde, men det gjorde den ikke; den standfede hvert Djeblif, og jeg led endnu mere, medens

jeg ventede og lyttede efter, om den begyndte igjen, end jeg gjorde, medens den gnavede. Først udlovede jeg ved mig selv en Belønning af fem — sex — syv — ti Dollars for Musen; tilsidst udsatte jeg en Belønning, som aldeles oversteg mine Evner. Jeg klodsrebode mine Dren — det vil sige, jeg bøjede Drefligene ned og krympede dem i fem eller sex Folder og trykkede dem op mod Dregangen — men det nyttede ikke Noget; Evnen var i den Grad bleven stærpet ved den nervøse Overanstængelse, at den var bleven en Mikrofon og uden Banskelihood kunde høre gennem Overlaget.

Min Brede steg til et sandt Raseri. Jeg gjorde sluttelig, hvad Alle før mig lige ned til Adam have gjort — jeg besluttede at kaste Noget. Jeg rakte Haanden ned og fik fat i mine Sko, og saa satte jeg mig i Sengen og lyttede for at kunne udfinde, hvor Lyden kom fra; men det kunde jeg ikke, den var saa ubestemmelig som Lyden af en Faarekylling, og naar man tror, at den er der, saa er det netop det Sted, hvor den ikke er. Jeg kastede derfor en Sko paa Lykke og Fromme, og det med en vældig Kraft. Den ramte Bæggen over Harris's Hoved og faldt ned paa ham. Jeg havde ikke forestillet mig, at jeg kunde kaste saa langt. Jeg vækkede Harris, og jeg var glad derover, indtil jeg opdagede, at han ikke var vred, saa blev jeg ærgerlig derover. Han faldt snart i Søvn igjen, hvad der fornøjede mig; men Musen begyndte lige strax paany, hvilket igjen satte mig i fortrædeligt Humør. Jeg havde ikke Lyst til at vække Harris igjen, men Gnave-

riet vedblev, indtil jeg blev nødsaget til at kaste den anden Sko. Denne Gang slog jeg et Spejl istykker — der var to i Bærelset — jeg ramte naturlignvis det største.

Harris vaagnede igjen, men beklagede sig ikke, og jeg blev ærgerligere end nogensinde før. Jeg besluttede, at jeg vilde lide enhver mulig Tortur, før jeg forstyrrede ham tredje Gang.

Musen hørte endelig op, og jeg var lige ved at falde i Søvn, da en Klokke begyndte at slaa; jeg talte Slagene, til den var færdig, og var lige ved at døse hen igjen, da en ny Klokke begyndte; jeg talte Slagene; saa begyndte de to store Engle ved Raadhusuhret at udsende blide, melodiske Toner fra deres Trompeter. Jeg havde aldrig hørt Noget, der lød saa fortryllende og hemmelighedsfuldt — men da de saa gav sig til at blæse Kvarterslagene, forekom de mig at gjøre formeget ud af Sagen. Hvert Øjeblik, naar jeg var ved at døse hen, vaffes jeg af en ny Lyd; hver Gang jeg vaagnede, savnede jeg mit Sengetæppe, og jeg maatte række ned til Gulvet for at faa det op igjen.

Tilfidsst forgik al Søvnighed mig. Jeg kom til Erkjendelse af det Faktum, at jeg stadig var haabløst lysvaagen. Lysvaagen, febrilsk og tørstig. Da jeg havde ligget og væltet mig fra den ene Side til den anden, saalænge jeg kunde holde det ud, faldt det mig ind, at det vilde være en god Ide at klæde sig paa og gaa ud paa det store Torv og forfriske sig ved at vasse sig ved Springvandet og røge og filosofere der, til Resten af Natten var gaaet.

Jeg troede, jeg kunde klæde mig paa i Mørke uden at vække Harris. Jeg havde kastet mine Sko Bøkker i Vold efter Musen, men mine Tøfler kunde nok gaa an en Sommernat. Jeg stod derfor sagte op og fik efterhaanden Alting paa, paa en af mine Soffer nær. Jeg kunde ikke komme paa Spor efter den Sof, jeg kunde paa ingen Maade faa Fingre i den. Men jeg skulde have den; jeg lagde mig derfor ned paa Hænder og Knæer med den ene Toffel paa og den anden i Haanden og begyndte at rage omkring og skrabe hen ad Gulvet, men uden Held. Jeg udvidede min Kreds og blev ved at rage og skrabe. Hvor Gulvet knagede, hver Gang mit Knæ trykkede paa det! Hver Gang det traf, at jeg ragede mod en eller anden Gjenstand, syntes den at give femogtredive eller sexogtredive Gange mere Lyd, end den vilde have gjort om Dagen. Naar det var Tilfældet, standsede jeg og holdt mit Bejr, til jeg var vis paa, at Harris ikke var vækket — saa krøb jeg afsted igjen. Jeg kom længere og længere omkring, men jeg kunde ikke finde Soffen; det var, som om jeg ikke kunde finde andet end Møblerne. Jeg kunde ikke huske, at der var saamange Møbler i Værelset, da jeg gik til Sengs; men nu var Rummet opfyldt dermed — især med Stole — der var Stole allevegne — var et Par Familier flyttede ind i Mellemtiden? Det var, som om jeg aldrig kunde strejfe en af disse Stole, men jeg stødte bestandig lige bumms paa dem med Hovedet. Min Uergrelse steg med faste og sikre

Grader, og medens jeg ragede videre og videre, gjorde jeg nogle ugudelige Ønster.

Endelig sagde jeg i et giftigt Anfald af Arrigskab, at jeg kunde godt komme ud af det uden Sofken; jeg rejste mig derfor op og gif lige hen til Døren — som jeg troede — men stod saa pludselig ligeoverfor mit eget utydelige, spøgelseagtige Billede i det Spejl, som ikke var knækket. Det gjorde mig saa forstræffet, at jeg næsten tabte Vejret et Øjeblik; det viste mig ogsaa, at jeg var gaaet vild, og at jeg ikke havde noget Begreb om, hvor jeg var. Da det gif op for mig, blev jeg saa vred, at jeg maatte sætte mig ned paa Gulvet og tage Hold paa Noget, for at afholde mig fra at løfte Taget af ved en Explosion af mine Følelser. Hvis der kun havde været eet Spejl, kunde det mulig have hjulpet mig til at orientere mig, men der var nu to, og det var ligesaa galt at have to som at have et helt Tusinde, desuden vare de paa de modsatte Ender af Bærelset. Jeg skimtede den utydelige Lysning, som kom fra Vinduerne, men da jeg var forfært paa det, vare de akkurat, hvor de ikke skulde være, og derfor forvirrede de mig istedetfor at hjælpe mig.

Jeg tog Fart for at komme op og væltede en Parapluie; den gjorde en Spektakel som et Pistol-skud, da den ramte det haarde, glatte, tæppeløse Gulv; jeg skar Tænder og holdt Vejret — Harris rørte sig ikke. Jeg stillede langsomt og forsigtigt Parapluien paa Hovedet op mod Bæggen, men saa snart som jeg tog min Haand bort, gled Haandtaget ud, og den faldt ned med et nyt Bums. Jeg

foer sammen og lyttede et Djeblif i tavst Kaseri — der var Ingenting ivejen, Alt var roligt. Med allerstørste Forsigtighed stillede jeg Parapluien op igjen og tog min Haand bort, og ned faldt den igjen.

Jeg har faaet en stræng Opdragelse, men hvis det ikke havde været saa mørkt og høitideligt og uhyggeligt i det ensomme, store Bærelse, troer jeg, at jeg vilde have sagt noget, som ikke kunde sættes ind i en af Søndagskolerens Bøger uden at skade Salget deraf. Derjom mine Forstandsevner ikke allerede havde været udtømte som Følge af mine Lidelser, vilde jeg have været saa klog ikke at forsøge i Bælmørke at stille en Parapluie paa Hovedet, paa et af de spejlblanke tydske Gulve; det kan ikke lade sig gjøre om Dagen uden fire mislykkede Forsøg mod hvert, der lykkes. Jeg havde dog en Trøst, Harris var endnu tavs og stille — han havde ikke rørt sig.

Parapluien kunde ikke orientere mig — der stod fire omkring i Bærelset, og de vare alle ens; jeg kom i Tanker om, at jeg kunde føle mig for langs Bæggen og finde Døren paa den Maade; jeg rejste mig op og begyndte paa det Arbejde, men rev et Skilderi ned; det var ikke stort, men gjorde ligesaa megen Spektakel som et helt Panorama. Harris jagde ikke et Muf, men jeg følte mig overbevist om, at hvis jeg gjorde flere Experimenter med Skilderier, saa vilde jeg ganske sikkert vække ham. Jeg maatte hellere opgive at slippe ud. Ja, jeg vilde finde Kong Arthurs runde Bord endnu

engang — jeg havde allerede fundet det adskillige Gange — og bruge det som Udgangspunkt for en Opdagelsesrejse efter min Seng; thi dersom jeg kunde finde min Seng, kunde jeg ogsaa finde Vandkanden; og saa vilde jeg slukke min ulidelige Tørst og gaa tilkøjs. Derfor stak jeg afsted igjen paa Hænder og Knæ, fordi jeg kunde komme hurtigere afsted paa den Maade, samt med større Sikkerhed, uden at rive Gjenstande ned. Efterhaanden fandt jeg Bordet — med min Pande — jeg gned det omme Sted lidt og rejste mig saa op og filede afsted med udstrakte Arme og udspilede Fingre, for at holde mig i Rigevægt. Jeg stødte paa en Stol, og saa paa Bæggen, saa paa en anden Stol, saa paa en Sofa, saa paa en Alpestof, saa paa en anden Sofa; det gjorde mig helt tummelumsk, thi jeg troede, at der kun var en Sofa. Jeg støvede Bordet op, filede afsted paany og traf paa nogle flere Stole.

Det faldt mig nu ind, hvad jeg burde have tænkt paa før, at da Bordet var rundt, dueede det ikke til at være den Basis, man gik ud fra; jeg maatte derfor endnu engang stifte afsted paa Lykke og Fromme ud paa de vildsomme Beje mellem Stole og Sofaer — jeg vankede omkring i ubekjendte Egne og stødte saa en Ljsestage ned fra en Kamingesims, gramfede efter Ljsestagen og væltede en Lampe, gramfede efter Lampen og væltede en Vandkande med et klirrende Brag, og tænkte saa ved mig selv: „Nu fandt jeg dig dog tilsidst — jeg syntes nok, at jeg var tæt ved dig.“ Harris skraalede: „Mord“

og „Type“ og endte med: „Jeg er ganske drivvaad.“

Braget havde vækket hele Huset. Hr. A spankede ind i sin lange Natdragt med et Lys, den unge B kom med et andet Lys; der kom et helt Optog ind ad en anden Dør med Lys og Lygter, Værten og to tydske Gæster i deres Natdragter og Stuepigen ogsaa i sin Natdragt.

Jeg saa mig om, jeg var ved Harris Seng, en hel Rejse fra min egen. Der var kun en eneste Sofa, der stod mod Væggen; der var kun en eneste Stol, man kunde støde paa — jeg havde drejet mig om den som en Planet og havde som en Komet havt Sammenstød med den den halve Del af Natten.

Jeg forklarede, hvorledes jeg havde været beskæftiget og Grunden dertil. Saa gif Værten og hans ledsagere op, vi andre begyndte at gjøre os istand til Frokosten, thi Daggrønet var ved at bryde frem. Jeg saa hemmeligt paa mit Pedometer og fandt, at jeg havde tilbagelagt syv og fyrrætyve Mile. Men det gjorde ikke noget, thi jeg var rejst ud for at gjøre Fodtoure.

v.

Paa Tømmerflaaden.

Da Bærten fik at vide, at jeg og Harris vare Litterater, steg vort Selskab umaadeligt i hans Agtelse, og vi steg endnu højere, da han fik at vide, at vi vare ved at foretage en Fodtour gjennem Europa. Han fortalte os Alt om Bejen til Heidelberg, om hvilke Steder vi skulde undgaa, og hvilke der vare de bedste at tage ind paa; han beregnede sig ikke den fulde Værdi af de Gjenstande, jeg havde flaaet istykker om Ratten; han lod lave en udmærket Frokost til os og søjede dertil en Mængde store lysgrønne Blommer, det er den bedste Frugt i Tydskland; han var saa ivrig efter at vise os al mulig Opmærksomhed, at han ikke vilde tillade os at gaa ud af Heilbronn, men lejede Götz von Berlichingens Krik og Droske til at kjøre os.

Vi gav Drosken Afsted ved Broen. Floden var fuld af Træstammer — lange, slanke, afbarfede Fyrrestammer — og vi lænede os over Broens Rækværk for at se Folk samle dem til Tømmerflaader. Disse Flaader havde en Form og en Kon-

struktion, der passede for Neckarens Snæverhed og bugtede Løb. De vare fra 50 til 100 Alen lange, og de løb efterhaanden spidst ud fra en ni Plankers Brede agter ude til en tre Plankers Brede i Boven. Den væsentligste Styling finder Sted ved Boven med en Stang; Bredden, som kun er tre Planker, giver ikke Plads til Andre end Styrmanden; thi disse smaa Planker ere ikke tykkere end en Dames Midie af Middelsstørrelse. Sammensøjningerne mellem de forskjellige Afdelinger af Flaaden ere linde og bøjelige, saa at Flaaden hurtig kan danne en Kurve, naar Flodens Løb kræver det.

Neckaren er paa mange Steder saa smal, at man kan smide en Hund over den, hvis man ellers har en Hund; naar Floden tillige krummer sig stærkt saadanne Steder, har Flaadestipperen et net Stykke Godsarbejde at udføre for at gjøre Slagene. Floden faar ikke altid Lov til at brede sig over hele sit Leje — der er omtrent halvtreds eller tresindstyve Alen bredt — men den deles i tre lige brede Vandstrømme af nogle Dæmninger, der dog lade den Strøm, der er stærkest med Hensyn til Omfang og Dybde, passere gjennem den mellemste Abning. Ved Lavvande stikke disse smaa Dæmninger fire eller fem Tommer op over Dverfladen ligesom Mønningen paa et Tag, der har været Gjenstand for Oversvømmelse; men under Højvande ere de oversvømmede. En Strippe Regn frembringer Højvande i Neckaren, og en Spandfuld tilvejebringer en hel Oversvømmelse.

Der er Dæmninger lige over for Schloß-Hotellet, og Strømmen gaar umaadelig hurtig paa dette Sted.

Jeg plejede at sidde timeris i mit Glasstab og se de lange Tømmerflaader slippe gennem Neckarkanalen, idet de skurede langs Dæmningen paa højre Haand og rigtig satte Kursen efter den mellemste Bue paa Stenbroen nedenfor; jeg lagde saaledes Mærke til dem og spildte megen Tid i det Haab at se en af dem støde mod Bro pillen og gjøre sig selv eller en anden til Brag, men jeg blev bestandig skuffet. Der blev en kvæset en Morgen, men jeg var netop gaaet et Øjeblik ind i Værelset for at tænde en Pibe, derfor gik jeg Glip af Synet.

Medens jeg den Morgen saaledes saa paa Tømmerflaaderne ved Heilbronn, fik jeg pludselig et Anfald af forvooven Lyst til Eventyr, og jeg sagde til mine Kammerater:

„Jeg tager til Heidelberg paa en Tømmerflaade. Tør I vove Eder med?“

Deres Ansigter blegnede lidt, men de gav deres Samtykke med en saa fast Holdning, som de vare istand til. Harris vilde sende et Kabeltelegram til sin Moder — han sagde, at han troede, det var hans Pligt at gjøre det, da han var Alt, hvad hun havde her i Verden — medens han altsaa besørge det, gik jeg hen til den længste og smukkeste Flaade og prajede Kaptejnen med et kraftigt: „Sej, Skibskammerat!“, hvilket satte os paa en god Fod fra Begyndelsen af, og saa indlod vi os paa Forretningen. Jeg sagde, at vi vare paa en Fodtour til Heidelberg, og at vi nok kunde lide at lade os befordre af ham. Jeg sagde dette dels ved Hjælp af den unge Hr. B, som talte meget godt Tydsk, og

dels ved Hjælp af Hr. X, som talte det udmærket. Jeg kan forstaa Tydsk ligesaa godt som den Idiot, der opfandt det, men jeg taler det bedst ved Hjælp af en Tolk.

Kaptejnen halede i sine Buxer og drejede tankefuldt sin Skraa. Saa sagde han netop, hvad jeg ventede; han vilde sige, at han ikke havde Bevilling til at besordre Passagerer, og at han derfor var bange for at komme i Strid med Loven for det Tilfældes Skyld, at der blev talt om Sagen, eller der hændtes noget Uheld. Derfor fragtede jeg Tømmerflaaden og hyrede Mandskabet og paatog mig selv hele Ansvaret.

Med en skrallende Opsang halede Styrbordsvagten Anfertovet tot; vi fik Ankeret ind og vor Skude affejlede med en stadselig Holdning og rullede snart efter affted med en Fart af to Knob i Timen.

Vort Selskab var grupperet midtskibs. Først var vor Samtale temmelig uhyggelig og drejede sig især om Livets Korthed og Forgængelighed, om de Farer, der lurede paa det, om Nødvendigheden af og det Kloge i altid at være forberedt paa det Værste; vi faldt derefter af til halvtagne Hentydninger til Dybets Farer og den Slags Materier; men da den graaladne Himmel begyndte at rødme, samt Daggrønets hemmelighedsfulde Højtidelighed og Tavshed at give Plads for Fuglenes Jubelsange, fik Samtalen et livligere Anstrøg, og vort Humeur begyndte langsomt at stige.

Tydskland er om Sommeren i Besiddelse af en fuldendt Skjønhed, men ingen har lært dets blide

og fredelige Naturs Ypperste at kjende, naar han ikke har sejlet ned ad Neckar paa en Lømmerflaade. En Flaade bevæger sig med den nødvendige Hurtighed, den glider sagte, jævnt og lydløst; dens Fart dulmer enhver feberagtig Uro, den dysker i Søvn al nervøst Hastværk og Utaalmodighed, for dens beroligende Indflydelse forsvinde alle Uergrelser og Sorger, som pine Sindet, Tilværelsen bliver en fortryllet Drøm, en dyb og rolig Extase. Hvilken Forskjel er der ikke herpaa og paa den hede og svedvækkende Fodvandring, den støvede og bedøvende Jernbanefart samt den kjedelige Skumplen bag ved trætte Heste over blændende hvide Beje!

Vi gled tavse afsted mellem de grønne og duftende Bredder med en Følelse af Glæde og Tilfredshed, som uafsladelig voksede. Undertiden hang et tæt Pilekrat ud over Floden og skjulte ganske Jorden bag ved; undertiden havde vi stolte Høje paa den ene Side, som vare tæt beklædte med Løvværk lige til Toppen og paa den anden Side flade Marker, der vare stænkede med Balmuer eller smykkede med Kornblomsternes rige blaa Farve; undertiden drev vi afsted i Skyggen af Skove og undertiden langs Kanten af store Enge med fløjelsagtigt Græs, der var grønt og frisk, og som virkede oplivende paa Djet. Og Fuglene! — de vare allevegne, de fløj frem og tilbage tværs over Floden, og deres jublende Sang hørte aldrig op.

Det var med en inderlig og dyb Glæde, at vi saa Solen skabe den nye Morgen og efterhaanden, taalmodig og kjærlig forlene den med stedse større

Skjønhed og Pragt, til Vidunderet var fuldstændigt. Hvor forskjelligt er ikke dette Vidunder, naar man seer det fra en Tømmerflaade, fra hvad det er, naar man seer det gennem de snavsede Vinduer paa en Jernbanestation i en eller anden elendig Landsby, medens man gnasser paa et forstenet Stykke Smørrebrød og venter paa Toget.

Mænd og Kvinder og Kvæg arbejdede paa den duggede Mark. Folk sprang ofte ombord paa Tømmerflaaden, medens vi gled hen langs de græsbevorede Bredder og snakkede med os og Mandskabet et hundrede Alen eller saa omtrent og sprang saa iland igjen forfriskede ved Louren.

Det var kun Mændene, der gjorde det, Konerne havde for travlt. Paa Fastlandet gjøre Fruentimmerne nemlig alt muligt Arbejde. De grave, de hygge, de høste, de saa, de høre uhyre Byrder paa deres Ryg, de skubbe lignende Byrder lange Strækninger paa Hjulbøre, de trække en Karre, naar der ikke er en Hund eller forfulden Ko til at gjøre det, og naar der er en saadan, hjælpe de Koen. Alderen gjør Jngenting til Sagen; jo ældre en Kone bliver, desto stærkere bliver hun øjensynlig. Paa en Bondegaard er det umuligt at opregne et Fruentimmerss Pligter; men i Byerne, der er det helt anderledes, der gjør hun kun en bestemt Ting, Mændene gjøre alt Andet. Saaledes har en Stuepige paa et Hotel ikke Andet at gjøre end at rede Senge og gjøre Ild paa i halvtredsendstøve eller trefindstøve Bærelser, lægge Haandklæder frem, sætte Lys i Stagerne og hente adskillige Tønder

Vand op ad flere stejle Trapper, hundrede Pund ad Gangen i umaadelige Metalspande. Hun skal ikke arbejde i mere end atten til tyve Timer om Dagen, og hun kan altid lægge sig ned paa sine Knæ og skure Gulvene i Salene og Bærelserne, naar hun er træt og trænger til Hvile.

Da det blev højere op ad Morgenstunden, og Vejret blev varmt, tog vi vore Frakker af og sad i en Række langs Kanten af Flaaden og nød Landskabet, medens vi holdt vore Solstjærme over Hovederne og lod vore Ben dingle i Vandet. Af og til sprang vi ud og tog os en Svømmetur. Paa hver fremspringende Græspynt var der en lystig Gruppe nøgne Børn, Drengene for sig og Pigerne for sig, de sidste vare sædvanlig under Opsyn af en eller anden matronagtig Dame, der sad med sit Strikketøj i Skyggen af et Træ. De smaa Drengene svømmede undertiden ud til os, men de smaa Piger stod i Vandet til Knæet og holdt op med deres Pjadsken og Lystighed for at se paa Flaaden med deres uskyldige Øjne, medens den drev forbi. Engang drejede vi pludselig om et Hjørne og overraskede en slank ung Pige paa tolv Aar eller derover, ligesom hun var ved at træde ud i Vandet. Hun havde ikke Tid til at løbe sin Vej, men hun gjorde, hvad der var ligesaa godt; hun trak hurtig med den ene Haand en smidig Pilekvist tværs over sit hvide Legeme og betragtede os derpaa med en naturlig og uforstyrret Interesse; saaledes stod hun, medens vi sejlede forbi. Hun var et nydeligt Væsen, og hun og hendes Pilevaand dannede et smukt

Maleri, som ikke kunde støde den mest fræske Tilskuer. Hendes hvide Hud havde den lave Bred med friske, grønne Pile til Baggrund og til Modfætning — thi hun dannede en Modfætning til dem — og ud fra Pilene saa vi de nysgjerrige Hoveder og hvide Skuldre af to yngre Piger.

Hen imod Middag hørte vi det oplivende Raab:

— En Sejler ohoj!

— Hvad Kours?

— Tre Streger over Luvert Bov!

Vi løb forud for at se Skibet. Det viste sig, at det var en Dampbaad — thi man havde begyndt at lade en Damper løbe op ad Neckaren, første Gang var i Maj. Det var en Bugserbaad af en særegen Bygning og et aparte Udseende. Jeg havde ofte set den fra Hotellet og undret mig over, hvorledes den arbejdede sig frem, thi den havde aabenbart hverken Skrue eller Hjul. Den fjærnedede sig nu frem og gjorde en hel Del Spektakel, saa af den ene Slags og saa af den anden, og gjorde det hvert Øjeblik værre ved at blæse i en hæs Fløjte. Den havde ni Pramme hæggede til bagved, som fulgte efter den i en lang Række. Vi mødte den paa et snævert Sted mellem Diger, og der var næppe Plads for os begge i det snævre Stræde. Da den gif stønnende og knagende forbi, opdagede vi Hemmeligheden ved dens Bevægkraft. Den drev sig ikke op ad Floden ved Hjul eller Skrue, men den trak sig frem ved at hale i en stor Kjetting. Denne Kjetting ligger i Flodseengen og er kun fastgjort ved begge sine Endepunkter. Den er halvfjerdstindstøve

Mile lang. Den kommer ind over Baadens Bov, gaar over en Vindebom og falder ud agter. Baaden trækker i Rjættingen og slæber sig saaledes op ad Floden eller ned ad samme. Den har strængt taget hverken For eller Agter, thi den har et langbladet Ror paa hver Ende, og den vender aldrig. Den benytter begge Ror paa engang, og de ere stærke nok til at sætte den istand til at dreje tilhøjre eller tilvenstre og styre i en Bue, trods den stærke Modstand, Rjættingen gjør. Jeg kunde aldrig have troet, at man kunde udfinde en saa underlig Ting, men jeg saa, det blev udført, og derfor veed jeg, at der er een Umulighed, som kan udføres. Hvilket Mirafel vil Mennesket herefter forsøge paa?

Vi mødte mange Raage paa Vejen op ad, de benyttede Sejl, Muldyrkraft og Eder — en kjedelig og møjsommelig Forretning. Et Staaltraadstov førte fra Fokkemasten til Muldyrrækken, der gif paa Bugerstien et hundrede Alen forude, og ved at prygle, bande og gjenne paa, lykkedes det Driverne at tilvejebringe en Fart af to til tre Mil*) i Timen op mod en strid Strøm. Neckaren har altid været benyttet som en Kanal og har saaledes givet Mennesker og Dyr megen Beskjæftigelse; men nu, da denne Damper med en lille Besætning og et Par Skjæpper Kul er istand til at trække Prammene hurtigere op ad Floden i een Time, end tredive Muldyr kan gjøre i to, antager man, at den gammel-

*) Hvor Betegnelsen „Mil“ forekommer, menes altid engelske Mil. D. A.

dags Bugserindustri synger paa sit sidste Vers. En anden Damper begyndte at arbejde paa Neckaren tre Maaneder efter, at den første var sat i Gang.

Bed Middagstid gif vi fra Borde og kjøbte nogle Flasker Ol og fik nogle Kyllinger stegte, medens Tømmerflaaden ventede; derpaa gif vi øjeblikkelig tilføs igjen og spiste til Middag, medens Ollet var koldt og Kyllingerne varme. Der er intet behageligere Sted at nyde saadan et Maaltid paa end en Tømmerflaade, der glider ned ad den bugtede Neckar, forbi grønne Enge, skovklædte Høje, stille Landsbyer og Klippetoppe, kronede med forfaldne Taarne og Murtinder.

Et Sted saa vi en net klædt, tydsk Herre uden Brillen. Før jeg kunde saa fastet Anker, var han gaaet sin Vej, det var stor Skade. Jeg havde saa megen Lyst til at tegne en Skitse af ham. Kaptejnen trøstede mig dog for mit Tab, idet han sagde, at Manden sandsynligvis var en Humbugs-mager, som havde Brillen, men som beholdt dem i Lommen for at gjøre sig mere bemærket.

Nedenfor Hasserheim passerede vi Hornheim, Gøtz von Berlichingens gamle Slot. Det staaer paa en Høj 200 Fod over Flodens Overflade; det har høje Mure, der ere overgroede med Vin, og et Taarn, der er 75 Fod højt. Den stejle Skraaning fra Borgen ned til Vandet er omdannet til Terrasser og tæt beplantet med Vinstofke. Det er, som om man dyrkede et Tag med Kviste paa. Alle Skrænter langs denne Del af Kysten blive anvendte til Vinavl. I denne Egn produceres der megen

Rhinskvin. Tydsferne holde overordenlig meget af Rhinskvin, de komme den paa høje, tynde Flasker, og Vinen anses for en fortrinlig Drik. Man kan kjende den fra Eddike paa Etiketten.

En Mil eller to ovenfor Eberbach saae vi en ejendommelig Ruin stikke frem af Skovene, der bedækkede den stejle Høj. Ruinen bestod kun af et Par sammensunkne Masser Murværk, der havde en raa Lighed med mennekelige Ansigter, der syntes at se fremad og at være optagne af en Samtale. Der var ikke noget meget Imponerende eller Malerisk ved Ruinen, som kaldtes:

„Brilleborgs Ruin.“

Kaptejnen paa Sommerflaaden, som var propfuld af Historier, sagde, at i Middelalderen plejede en ildspyende Drage at leve i denne Egn; den gjorde mere Fortræd end en Rodemester. Den var saa lang som et helt Jernhanetog og var beklædt med de sædvansmæssige, uigjennemtrængelige grønne Skjæl. Dens Aande avlede Pestilens og Brand, og dens Appetit forvoldte Hungersnød. Den aad saavel Mennesker som Dyr uden Forskjel og var i høj Grad upopulær. Den daværende tydske Kejser gjorde det sædvanlige Tilbud: at han vilde tilstaa Dragens Overvinder hvad han bad om; thi han havde en Overflod af Døtre, og det var Skik, at Dragdræbere tog en Datter i Betaling.

Derfor kom de mest berømte Riddere fra alle fire Verdenshjørner og gik ned gjennem Dragens Svælg, den ene efter den anden. Der opstod som

Følge deraf en panisk Skræk. Heltene bleve for-
 sigtige, Processionen hørte op, og Dragen blev
 mere ødelæggende end nogenfinde før. Folket mistede
 alt Haab om Frelse og tog Tilflugt til Bjergene.

Tilfældt kom en Ridder Wissenschaft, der var
 en fattig og ubekjendt Ridder fra et fjernt Land
 for at slaas med Dragen. Han var en ynkelig Tyr
 at se til, hans Klæder hang i Pjalter om ham, og
 han bar en underlig Randsel paa Ryggen. Enhver
 rynkede paa Næsen ad ham, og der var Mange,
 som ligesom gjorde Nar ad ham. Men han var
 rolig. Han spurgte kun om, hvorvidt Kejsers
 Tilbud endnu stod ved Magt. Kejseren sagde, at
 det gjorde det — men han var saa skuffelig, at han
 raadede ham til heller at gaa paa Harejagt end
 sætte sit kostbare Liv i Fare ved et Forsøg, som
 havde bragt Død over saa mange af Verdens mest
 berømte Helte.

Men Bagabonden spurgte kun:

„Vare nogle af disse Helte Videnskabsmænd?“

Det gav nu Folk sig til at le ad, thi Videns-
 skaben blev ringeagtet i den Tid. Men Landstrygeren
 lod sig paa ingen Maade gaa paa. Han sagde, at
 det kunde nok være, at han var noget forud for sin
 Tid; men det var nu lige meget, Videnskaben vilde
 dog engang komme til Hæder og Ære. Han sagde,
 at han vilde gaa mod Dragen den næste Morgen.
 Af Medlidenhed vilde man give ham en Landsse,
 men han afflog den og sagde, „at Videnskabsmænd
 ikke havde Brug for Landsse“. Man lod ham spise
 til Aften i Folkestuen og gav ham Nattely i Stalden.

Da han drog ud om Morgen, vare Tusinder samlede for at se, hvorledes det vilde gaa. Rejseren sagde:

„Vær nu ikke dumdriftig, tag en Landse og kast Din Kandsjel.“

Men Landstrygeren sagde:

„Det er ingen Kandsjel“ og saa gif han videre. Dragen ventede og var parat. Den udblæste store Skyer af svovlagtig Røg og udspyede brandgule Flammer. Den pjaltede Ridder listede sig forsigtig hen i en god Stilling, saa løste han sin cylinderformede Kandsjel op — som ikke var andet end den Erstinktør, vi have lært at kjende i den nyere Tid — og ved den første Chance, han fik, rettede han Sprøjteslangen og skød Dragen lige midt ind i dens huleagtige Gab. Ilden sluffedes lige i et Djeblik, og Dragen krøb sammen og døde.

Den Mand havde lagt sin Hjerne iblød. Han havde oplækket Drager af Væg i sit Laboratorium og havde passet paa dem som en Moder og studeret dem taalmodig og eksperimenteret med dem, medens de vorede op. Paa den Maade havde han udspekuleret, at Ilden var Dragens Livsprincip; man maatte slukke Dragens Ild, saa at den ikke kunde lave Damp længere og maatte dø. Han kunde ikke slukke Ild med et Spyd, og derfor opfandt han Erstinktøren. Da Dragen var død, faldt Rejseren Helten om Halsen og sagde:

„Befrier, nævn Din Belønning!“ og paa samme Tid sparkede han bag ud med Benet og vinkede ad et helt Kompagni af sine Døtre, for at de skulde

stille sig op og rykke frem. Men Landstrygeren gav ingen Agt paa dem. Han sagde kun:

„Min Begjæring gaar ud paa, at der maa blive overdraget mig Monopol paa Fabrikation og Sal af Brillen i Tydsffland.“

Kejseren sprang ivejret og raabte:

„Det er dog det mest Uforskammede, jeg nogenfinde har hørt! Det er paa min Vre en beskeden Fordring! Hvorfor forlangte Du ikke strax Kejserrigets Indtægter med det Samme for at faa en Ende paa det?“

Men Fyrsten havde givet sit Ord og holdt det. Til Alles Forbavselse nedsatte den uegennyttige Monopolhaver øjeblikkelig Prisen paa Brillerne i en saadan Grad, at en stor og trykkende Byrde blev lettet fra Nationen. Til Minde om en saa ædelmodig Handling lod Kejseren, der vilde bevidne ham sin Erkjendtlighed derfor, udstede en Lov, der paa-bød Enhver at kjøbe Belgjørerens Brillen og gaa med dem, hvad enten han trængte dertil eller ikke.

Heraf kom den almindelige Bane, at gaa med Brillen i Tydsffland, og naar Noget først er blevet til en Bane i et saa gammelt Land, er det uforgængeligt; den her omtalte Skif bestaar endnu den Dag i Dag i Kejserriget.

Saaledes lyder Sagnet om Monopolhaverens fordums statelige og prægtige Borg, som nu kaldes „Brilleborgs Ruin.“

Paa den højre Bred, to eller tre Mil nedenfor Brilleborgs Ruin, kom vi forbi en smuk Række Bygninger, omgivne af Taarne og Volde, og som

ragede ud over Bandet fra Toppen af en høj Klippe. Paa en Strækning af to hundrede Alen var den høje Mur overgroet med Bedbende, og op fra Bygningerne hævede der sig tre maleriske, gamle Taarne. Stedet blev holdt i god Orden og var beboet af en Familie af fyrstelig Rang. Slottet havde ogsaa sit Sagn, men jeg vil ikke føle mig berettiget til at gjentage det, da jeg betvivlede Sandheden af flere mindre Enkeltheder.

I denne Egn var en Mængde italienske Arbejdere beskæftigede med at foretage Sprængninger i Toppen af Bakkerne for at skaffe Plads til den ny Jernbane. De vare halvtredsfindstyve eller hundrede Fod over Floden. Da vi pludselig drejede om et Hjørne, begyndte de at gjøre Signaler og skraale Advarsler til os om, at vi skulde tage os ivare for Explosionerne. Det var meget godt med disse Advarsler, men hvad kunde vi gjøre? Man kan ikke bakke en Tømmerflaade op mod Strømmen, og man kan ikke sætte større Fart paa den ned ad Strømmen, man kan ikke falde af til den ene Side, naar der ikke er nogen Plads, som det er værd at tale om, man kan ikke søge Tilflugt ved de lodrette Klipper paa den anden Bred, naar det lader til, at man ogsaa foretager Sprængninger der. Det er altsaa klart, at Ons Udveje ere temmelig begrænsede. Der er simpelt hen ikke andet at gjøre, end at vente og bede.

Vi havde i nogle Timer tilbagelagt tre og en halv eller fire Mil i Timen, og det gjorde vi endnu. Vi vare komne jævnt afsted, indtil disse Folk begyndte

at skraale, saa forekom det mig i de næste ti Minuter, at jeg aldrig havde set en Tømmerflaade sejle saa langsomt. Da den første Sprængning fandt Sted, slog vi vore Solstjærme op og ventede paa Resultatet. Der skete ingen Ulykke, ingen af Stenene faldt i Vandet. Der fulgte en ny Sprængning efter og nok en og endnu en. Noget af Gruset faldt i Vandet lige agter for os.

Vi udholdt en hel Salve af ni Sprængninger i Rad, og det er sikkert, at det var en af de ubehageligste Uger, jeg nogensinde har tilbragt, enten tillands eller tilvands. Vi tog hyppig fat paa Stagerne og stagede af al Magt et Sekund eller saa, men hver Gang saadan et Sprut gik tilvejs med Støv og Brokker, tabte hver Mand sin Stage og saa op for at se, hvad Retning hans Andel af det tog. Det var en Stund en meget travl Tid. Det saa ud, som om det var sikkert, at vi maatte omkomme; det var dog ikke vor bitreste Tanke, nej det var den foragtelige Dødsmaade — det var det, der pinte — det og den forunderlige Form, Dødsanmeldelsen vilde saa: „Skudt med en Sten paa en Flaade“. Det var der ingen, der kunde skrive et Vers om. Ingen Digter, der satte Pris paa sit Navn, kunde berøre et Emne, som dette. Det vilde blive fremhævet, at jeg var den eneste „fremragende Ufdøde“, der gik ubesungen i sin Grav i Maret 1878.

Men vi undslap, og jeg har aldrig fortrudt det. Den sidste Sprængning var særlig stærk, og efter at Gruset var hørt op med at regne ned omkring os,

vare vi netop ifærd med at stifke hverandre paa Næven i Anledning af vor Redning, da der bag efter faldt en større Sten ned iblandt os Fodgængere og ødelagde en Parapluie. Den gjorde ellers ingen Skade, men vi sprang øjeblikkelig overbord.

Det lader til, at det værste Arbejde i Stenbrud og ved de ny Jernbaneanlæg især bliver udført af Italienerne. Det var en Opdagelse. Vi antage hos os, at Italienerne aldrig udføre strengt Arbejde, men nøjes med de lettere Haandteringer, som at spille paa Lire, være Operasanger eller Stratenrøver, men vi have taget fejl heri, det er klart.

Langs Floden saa vi nær ved hver Landsby smaa Stationsbygninger til den fremtidige Jernbane. De vare saa fine og nydelige, som de vel kunde være; de havde en smuk Form, der vorede allerede Vinranke og Blomster rundt omkring dem, Græsset var frisk og grønt, og det var øjensynligt, at der var hæget om det. De pyntede paa Landskabet og misflødte det ikke. Hvor som helst man saa en Grusdyngge eller en Dynge Skjærver, var den altid ligesaa net og affurat som en frisk Grav eller en Stabel Kanonfugler; der var ikke noget ved disse Stationer, eller langs Jernbanen, eller langs Landevejen, som fik Lov til at se uordenlig eller fjudsket ud. Der er en praktisk Side ved at holde et Land som Tydskland i en saadan Orden, og det er, at det skaffer Tusinder af Folk Arbejde og Brød, medens de ellers vilde drive og gjøre Optøjer.

Da Natten kom paa, ønskede Kaptejnen at faste

Anker, men jeg syntes, at vi nok kunde klare Hirschhorn, derfor sejlede vi videre. Et Djeblif efter blev Himlen overtrukken, og Kaptejnen kom agterud og var meget betænkelig. Han kastede sit Blik tilvejs, rystede paa Hovedet og sagde, at det vilde give sig til at blæse. Mine Kammerater vilde lande med det samme, derfor vilde jeg sejle videre. Kaptejnen sagde, at vi, for simpel Forsigtigheds Skyld, burde mindske Sejl. Derfor fik Bagbords Bagt Befaling til at lægge sin Stage. Det blev nu ganske mørkt, og det begyndte at blæse. Blæsten hvinede gennem Træernes svingende Arme og strøg langs henad Dækket med urolige Stød. Det Hele begyndte at se uhyggeligt ud. Kaptejnen raabte til Styrmanden paa Plankerne forude:

„Hvad styrer hun?“

Svaret lød svagt og hæst langt forude fra:

„Nord=Ost til Nord, Ost til Ost, halv Ost, Kaptejn.“

„Lad hende falde en Streg.“

„Vel, Kaptejn.“

„Hvor meget Vand har Du?“

„Grundt, Kaptejn, to Fod Styrbord og to en halv Haandsbredde Bagbord!“

„Lad hende falde en Streg endnu!“

„Vel, Kaptejn!“

„Forud Manne! hæng bare i! Tag nu fat og lad os presse hende om Bindhjørnet!“

„Vel, vel, Kaptejn!“

Saa paafulgte der en vild Løben og Trampen og hæs Skraalen, men Folkenes Skiffelser vare tabte

i Mørket og Lyden løb forvirret og utydelig gennem Vindens Tuden. Søen løb nu tomme højt og truede hvert Øjeblik med at opsluge den skrøbelige Sejler. Nu kom Styrmanden løbende agter og hvisttede Kaptejnen med en sagte og rystende Stemme ind i Øret:

„Forbered Dem paa det Værste, Kaptejn — vi ere sprungne læf.“

„I Himlens Navn, hvor?“

„Lige efter den anden Række Planker.“

„Der er ikke Andet end et Mirakel, som kan frelse os. Lad ikke Folkene faa Noget at vide, ellers faa vi en Panik og Mytteri. Løb hende paa Grund og vær rede til at springe iland med Fortøjningstovet, naar hun støder. Mine Herrer, jeg maa bede Dem støtte mine Anstrængelser i denne Farens Stund. De have Hatte — gaa forud og øs, som om det gjaldt Deres Liv.“

Nu kom der et andet mægtigt Vindstød, der førte med sig Stænk fra Søen og tykt Mørke. I dette Øjeblik hørtes forude fra det mest gribende Skrig, man kan høre tilføs.

„En Mand overbord!“

Kaptejnen brølede:

„Helt Bagbord! Bryd Eder ikke om Manden! Lad ham klavre ombord eller vade iland!“

Der kom et andet Raab med Vinden:

„Braadsøer forude!“

„Hvor der?“

„Ikke en Plankelængde fra Forstævnen!“

Vi vare kravlede vor slibrige Vej forud og

øste nu med Fortvivlelsens Raseri, da vi hørte Styrmandens forfærdede Raab langt agterude:

„Hold op med den fordømte Dsning, ellers løbe vi paa Grund!“

Disse Ord bleve øjeblikkelig efterfulgte af det glade Raab:

„Land flods Styrbords Laaring!“

„Frelst!“ raabte Kaptejnen. „Spring iland og og fast et Tov om Træet og stik Bugten ombord.“

Det næste Øjeblik vare vi Alle iland og græd og omfavnede hinanden af Glæde, medens Regnen øste ned i Strømme. Kaptejnen sagde, at han havde faret paa Neckaren i fyrretøve Nar, og at han i den Tid havde trodsjet mangen en Storm, som kunde faa en Mands Kind til at blegne og hans Puls til at høre op med at slaa, men han kunde ikke mindes et Uvejr, der havde nærmet sig dette. Hvor det lød befyndt! Jeg har været en god Del tilsjøs og har hørt den samme Bemærkning enslydende fra forskellige Kaptejner.

Vi fattede i vort Sind den sædvanlige Beslutning om en Takadresse, der skulde udtrykke vor Beundring og Taknemmelighed. Vi benyttede den første Lejlighed, der gaves, til at votere den og sætte den i Pennen, hvorefter vi overrakte den til Kaptejnen med den sædvanlige Tale.

VI.

M y r e n.

Medens vi hvilede under vor Fodvandring i Schwarzwald, lagde vi af og til Mærke til den flittige Myre ved dens Arbejde. Jeg fandt ikke noget Nyt ved den, i hvert Fald ikke Noget, der kunde forandre min Mening om den. Det forekommer mig nemlig, at i Henseende til Forstand er Myren en i høj Grad overvurderet Fyr. Jeg har nu iagttaget den i mange Sommere, naar jeg burde have taget mig noget Bedre for, og jeg har endnu ikke truffet paa nogen levende Myre, der lod til at have mere Forstand end en død. Jeg sigter naturligvis til den almindelige Myre; jeg har nemlig ikke noget Kjendskab til de mærkværdige schweitsiske og afrikanske Myrer, som vælge Rigsdagsmænd, holde indøvede Armeer, have Slaver og kjævles om Religionsspørgsmaal. Saadanne aparte Myrer ere nemlig Alt, hvad Naturforskerne give dem ud for at være; men jeg er overbevist om, at den almindelige Myre er en Plattenlager. Jeg indrømmer, at den er flittig; der er ikke noget Bæst i hele Verden, som slider haardere

— naar Rogen ser paa den —, men det er dens Lyfhovedhed, jeg maa lægge den tillast. Den gaar ud for at fouragere, og den gjør et Bytte, og hvad gjør den saa? Gaar hjem? Nej, den gaar alle mulige Steder hen undtagen hjem. Den veed ikke, hvor dens Hjem er. Dens Hjem er muligvis kun tre Fod borte; det er ligemeget, den kan ikke finde det. Den gjør et Bytte, som jeg har sagt; det er i Almindelighed Noget, som hverken kan være til Nytte for den eller nogenjomhelst Anden; det er sædvanligvis syv Gange større, end det burde være; den opstøver det mest forkerte Sted at faa Fingre i det paa; den løfter det ogsaa i Vejret ved en voldsom Kraftanstrengelse og stikker af — ikke hjemester, men i den stik modsatte Retning; ikke rolig og sindig, men i en rasende Hast, som udmatter dens Kræfter; den støder paa en lille Sten og istedetfor at gaa rundt om den, klavrer den baglænds over den, idet den slæber sit Bytte bag efter sig, tumler ned paa den anden Side, farer hidsig op, banker Støvet af sine Klæder, spytter i Næverne, snubber arrig sin Ejendom, smider den saa til den ene Side og saa til den anden; skubber den foran sig, vender Bagen til og slæber det saa efter sig et Djeblik endnu, bliver saa mere og mere tosfet, løfter det ivejret og aser saa afsted i en hel ny Retning; den kommer til en Ufrudtsplante; det falder den aldrig ind at gaa udenom den. Nej, den maa klatre over den, og den klatrer over den, idet den slæber sit værdiløse Stykke Ejendom op til Toppen, hvilket er ligesaa let, som det vilde være for mig at bære en Sæk Hvedemel

fra Heidelberg til Paris, idet jeg lagde Bejen op over Taarnet i Strasborg; naar den kommer derop, finder den, at det ikke er det rigtige Sted, den kaster et flygtigt Blik paa Landskabet, og enten flattrer den ned, eller ogsaa dumper den ned og stikker igjen af som sædvanlig i en ny Retning. Efter en halv Times Forløb stopper den op sex Tommer fra det Sted, den gik ud fra, og lægger sin Byrde ned. Imidlertid har den været over hele Grunden i tre Aens Omkreds og er klavret over alle de Urter og Smaasten, den har truffet paa. Nu tørrer den Sveden af sin Pande, strækker sine Lemmer og trækker saa afsted uden Maal og Mød i ligesaa stor Hast som sædvanlig. Den løber en god Del omkring paa kryds og tværs og støder paa det samme Bytte som før. Den kan ikke huske, at den nogensinde har set det; den ser sig om for at se, hvilken Vej der ikke fører hjem, tager saa fat paa Bylten og render afsted. Den udstaar de samme Uventyr som før; endelig standses den for at hvile, og en Ben støder nu til. Bennen gjør aabenbart den Bemærkning, at et Græshoppeben fra forrige Aar ikke er nogen stor Afvisition og spørger, hvor den fik det fra. Gjermanden kan øjensynlig ikke klart huske, hvor den fik det, men den tror, „det var et eller andet Sted her i Nærheden.“ Det er tydeligt, at Bennen slutter Kontrakt med den om at hjælpe til at bringe det hjem. Derpaa tage de med en særlig myreagtig *)

*) Her er paa Engelsk et Ordspil mellem antic „myreagtig“ og antique „antik“. D. A.

Kløgt fat paa hver sin Ende af Græshoppebenet og begynde at hale af al deres Magt i modsat Retning. De holde strax efter Raft og raadslaa sammen. De blive enige om, at der er noget Galt, men de kunne ikke udfinde, hvad der er i vejen. Saa tage de fat igjen som før. Samme Resultat. De gjøre hinanden gjensidige Bebrejdelser. Den ene beskylde aabenbart den Anden for at være en Tværdriver. De blive hidse, og Skjænderiet ender med Slagsmaal. De komme i Totterne paa hinanden og gnadske hinandens Kjæber en Stund. Saa trille de om og vælte sig om paa Jorden, til den ene mister en Tang eller et Ben og humper afsted for at blive repareret. De slutte Forlig og give sig saa til at arbejde paa den samme gamle affindige Maade; men den forkrøblede Myre er ilde faren; hvormeget den end slider, trækker den Anden af med Byttet og den Første med, som hænger ved Enden af det. Istedetfor at give slip, bliver den hængende ved og faar Huden skrabet mod hver Hindring, der kommer i vejen. Naar Græshoppebenet endnu engang er bleven slæbt over den samme Grund, bliver det endelig smidt paa det Sted, hvor det oprindelig laa. De to svedende Myrer se betænksomt paa det og blive enige om, at det tørre Græshoppeben forresten er en sølle Slags Vare og saa stikker hver af i en forskjellig Retning for at se, om den kan finde en gammel Sømstump eller saadan Noget, som er tung nok til at forskaffe den Beskjæftigelse og paa samme Tid værdiløs nok til, at en Myre kan faa Lyst til at eje det.

I Schwarzwald paa Bjergsfræningen saa jeg en Myre udføre saadan et Stykke Arbejde med en død Edderkop, der var rigelig ti Gange saa tung som den selv. Edderkoppen var ikke ganske død, men var for svag til at kunne gjøre Modstand. Den havde en rund Krop, saa stor som en Vort. Da den lille Myre lagde Mærke til, at jeg saa paa den, tog den Edderkoppen paa Næffen, stak sine Tænger i Kværken paa den, løftede den i Vejret og rendte afsted med den, idet den snublede over Smaasten, traadte paa Edderkoppens Ben, slæbte den baglænds, skubbede den forlænds, slæbte den op paa Stene, der vare sex Tommer høje, istedetfor at gaa rundt omkring dem, klatrede op paa Ukrudt, der var ti Gange saa højt som den selv, og lod sig dumpe ned fra Toppen af det, og saa lod den endelig Edderkoppen ligge midt paa Vejen, for at den kunde blive konfiskeret af et andet Fæhovede, som havde Brug for den. Jeg maalte, at det Areal, som denne Idiot havde travet igjennem i de sidste femogtyve Minuter, svarede til det Arbejde, som et Menneffe udførte, naar han bandt to halvtredstindstyve Dispunds Heste sammen, bar dem attehundrede Fod over Jordknolde, som gjennemsnitlig vare tre Allen høje, og i Dagens Løb klavrede op og sprang ned fra Toppen af en Afgrund, der var saa høj som Niagarafaldet og tre Taarne, hvert paa 120 Fod, og saa satte Hestene paa alfar Landevej uden Nogen til at passe paa dem, og saa løb væk for at more sig med et andet

idiotisk Vidunder for den rene skjære Forfængeligheds Skyld.

Videnskaben har fornødig opdaget, at Myren ikke lægger Noget op for Vinteren. Det vil i en vis Grad smide den ud af Literaturen. Den arbejder ikke, undtagen naar Folk se paa det, og saa endda kun, naar Tilskueren har et enfoldigt Naturforsterudseende og skriver Notitser. Det vidner om Forstillelse og vil skade den i Søndagsskolerne. Den har ikke Forstand paa at sige, hvad der er godt at spise, og hvad der ikke duer. Det er den rene skjære Uvidenhed, og det vil nedsætte den i Verdens Afgøttelse. Den kan ikke gaa en Smule ud og finde hjem igjen. Det er næsten Idiotisme, og naar det først er bevist, vil Folk høre op med at se op til den, og de Sentimentale ville høre op at kjæle for den. Dens forreste Flid er kun Forfængelighed og har ingen Værd, siden den aldrig kommer hjem med noget af det, den stikker af med. Hermed gaar den sidste Rest af dens Nygte sløjten, og det spolerer den ganske til det Brug, den særlig har været benyttet til, nemlig som moralsk Exempel, eftersom Driveren vil betænke sig paa at gaa hen og se paa den. Det er næsten ikke til at forstaa, at en saa aabenbar Humbug som Myren har været istand til at holde det gaaende saamange Aar uden at blive opdaget.

Myren er stærk, men vi saa en anden Ting, som vi ikke før havde anet havde saamegen Muskelkraft. En Padderhat af den Slags, som opnaar sin fulde Vægt i en eneste Nat, var skudt frem og havde

Løftet en Bunke Fyrretræsnaale og Jord, som var fuld af Olden, og som var dobbelt saa tung som den selv, op i Vejret og understøttede det, som en Stolpe støtter et Skur. Ti Tusinde Paddehatte kunde med den rigtige Mechanik løfte en Mand. Men hvad kunde det nytte til?

VII.

Skaderne.

En Eftermiddag forvildede jeg mig i Skovene ved Heidelberg omtrent en Mil fra Hotellet og fortabte mig i Drømmerier om Dyr, som talte, om Utykker, forherede Menneſker og alt muligt Vventyr-
 vrøvl. I det jeg ſaaledes ophidsede min Fantasi, kom jeg tilſidſt til at foreſtille mig, at jeg ſkimtede ſmaa flygtige Skikkelſer hiſt og her i Skovens Søjle-
 gange. Det var nemlig et Sted, ſom ſærlig var ſkiftet til et ſaadant Møde.

Det var en Granskov med et ſaa tæt og blødt Tæppe af brune Naale, at man ikke hørte mere til Ens Fodtrin, end om man traadte paa Uld; Træ-
 ſtammerne vare ſaa runde og lige og glatte ſom Søjler, og de ſtod tæt ſammen; de vare uden Grene til et Punkt fem og tyve Fod over Jorden, og derfra og opad vare de ſaa tæt beſatte med Grene, at ikke en Solſtraale kunde trænge igjennem. Uden-
 for var der klart Solſkin, men her herſkede et dybt og mildt Tuſmørke, og der var en ſaa dyb Stilhed, at jeg næſten kunde høre mit eget Mandedrag.

Da jeg havde staaet i ti Minuter og tænkt og fantaseret og havde bragt mit Gemyt i Overensstemmelse med Stedet, og jeg netop var i den rette Stemning til at nyde det Overnaturlige, udstødte pludselig en Ravn et hæst Skrig ovenover mit Hoved. Det forfækkede mig; og saa blev jeg vred, fordi jeg var bleven forfækket. Jeg saae op, og Bæstet sad paa en Stump af en Gren lige ovenover mig og saa ned paa mig. Jeg følte mig ligesaa ydmyget og fortrædiget, som en Mand føler sig, naar han opdager, at en menneskelig Uvedkommende hemmelig har undersøgt hans Privatliv og indvendig gjør Bemærkninger over ham. Jeg saae paa Ravnene, og Ravnene saae paa mig. Der blev ikke sagt Noget i nogle Sekunder. Saa trippede Fuglen et lille Stykke hen ad Grenen for at komme til et Punkt, hvorfra den bedre kunde iagttage mig, saa løftede den sinevinger, trak sit Hoved ned mellem Skuldrene, og saa skreg den igjen — det var et Skrig, der havde et aldeles tydeligt fornærmende Udtryk. Hvis den havde sagt det paa Engelsk, kunde den ikke have sagt det tydeligere, end den sagde paa Kragemaal: „Hvad vil Du her?“ Jeg blev ligesaa flad, som om jeg var bleven greben af et fornuftigt Væsen i at begaa en lumpen Handling og skammet ud derfor. Jeg svarede alligevel ikke; jeg kunde ikke skjændes med en Ravn. Min Modstander ventede lidt med Skuldrene løftede i Vejret og Hovedet ned mellem dem, medens dens klare Øjne vare fæstede paa mig; derpaa udslyngede den endnu to eller tre Fornærmelser, som jeg ikke kunde forstaa, undtagen

forfaavidt jeg vidste, at en Del af dem hørte til et Sprog, som man ikke kunde komme med i en Kirke.

Jeg svarede dog ikke. Nu løftede min Modstander sit Hoved og kaldte. Der lød et Sværskrig noget borte i Skoven — det var øjensynlig et spørgende Skrig. Min Modstander forklarede livligt sin Mening, og den anden Ravn lod alt andet være og kom. De sad nu Side om Side paa Grenen og udtalte ligesaa frit og fornærmeligt deres Mening om mig, som to store Naturforskere kunde udtale sig om en ny Slags Væggetøj. Sagen blev værre og værre. De kaldte paa en Ven til. Det var for meget. Jeg saa, at de havde Krammet paa mig, og derfor mente jeg, at jeg slap bedst ud af Klemmen ved at gaa min Vej. De glædede sig enstemmig over mit Nederlag, som simple hvide Mennesker kunde have gjort. De strakte Hals og lo ad mig, (thi en Ravn kan le ligesaa godt som et Menneske), de vrælede fornærmelige Bemærkninger efter mig, saa længe de kunde se mig. De vare Intet andet end Ravn — det vidste jeg — hvad de mente om mig havde Jngenting at sige — og dog, selv om det er en Ravn, der raaber efter En: „Sikken en Hat“, „Træk Deres Best ned“, og den Slags Ting, saa støder det dog En og ydmyger En, og man kan ikke slippe fra det med Bevisgrunde og Slutninger.

Dyr tale selvfølgelig til hverandre. Det kan der ikke være Spørgsmaal om, men jeg antager, at der kun gives saa Folk, som kunne forstaa dem. Jeg har aldrig kjendt mere end en Mand, som kunde det.

Jeg vidste nemlig, at han kunde det, fordi han selv fortalte mig det. Han var en midaldrende, enfoldig Guldgraver, som havde levet i ensom Afkrog i Kalifornien i mange Aar, i Skov- og Bjergegne, og han havde studeret sine eneste Naboers, Dyrenes og Fuglenes, Levevis, indtil han troede, at han var fuldstændig istand til at oversætte hver eneste Bemærkning, de kom med. Det var Jim Baker. Efter Jim Baker have nogle Dyr faaet en tarvelig Opdragelse og bruge kun meget simple Ord, saa at de næppe komme med en Sammenligning eller en blomstrende Talemaade; medens andre Dyr have et rigt Ordforraad, fuldstændigt Herredømme over Sproget og en let og flydende Maade at tale paa; de sidste tale naturligvis en hel Del; de holde af det, de ere sig deres Talent bevidste og finde Fornøjelse i at blære sig dermed. Baker sagde, at efter en lang og omhyggelig Jagttagelse var han kommen til den Slutning, at Skovskaderne vare de bedste Talere, han havde fundet mellem Dyr og Fugle. Han udtalte sig saaledes:

Der er mere ved en Skovskade end ved noget andet Dyr. Den har flere Sindsstemninger og flere forskellige Slags Følelser end noget andet Dyr; og huff saa bare paa, at hvad en Skovskade føler, kan den udtrykke ved sin Tale. Og det er ingen almindelig Tale, men den kjører paa, som om den kom lige ud af en Bog — og den er spækket med Bignelser — ja den er netop spækket! Og med Hensyn til at have Herredømme over Sproget, saa har man aldrig truffet paa en Skovskade, der var i

Forlegenhed for et Ord. Det er der ikke noget Menneske, som har truffet! De boble ud af den! Saa er der en anden Ting at bemærke: Jeg har nu studeret den Sag grundig, der er ingen Fugl eller Ko eller noget andet Bæst, der taler saa grammatikalsk som en Skovskade. De kan indvende, at en Kat er godt inde i Grammatiken. Lad gaa, det er en Kat — men lad en Kat først blive arrig; lad en Kat komme til at rives med en anden Kat paa et Tag ved Nattetide, saa skal De saa et Sprog at høre, som De kan saa Mundklemme af. Uvidende Personer tro, at det bare er det Spektakel, som stridende Ratte gjøre, der er saa ubehageligt, men det er ikke Tilfældet, det er det daarlige Sprog, de føre. Det er kun meget sjældent, at jeg har hørt en Skovskade føre et daarligt Sprog; og naar de gjøre det, skamme de sig som et Menneske; de slaa ned og forsvinde.

De kan gjerne kalde en Skovskade for en Fugl. Ja det er den jo paa en Maade — fordi den har faaet Fjer paa og maasse ogsaa, fordi den ikke hører til noget Kirkesamfund; men ellers er den lige saa godt et Menneske, som De selv kan være. Og jeg skal sige Dem Grunden dertil. En Skovskades Væner, Instinkter, Interesser og Følelser omfatte hele Jorden. En Skovskade har ikke en Smule flere Principer end en Rigsdagsmand. En Skovskade lyver, en Skovskade stjæler, en Skovskade bedrager, en Skovskade forraader, og fire Gange af fem vil en Skovskade tage det højtideligste Løfte tilbage. En Forpligtelses Hellighed er noget, man ikke kan proppe

ind i en Skovskades Hoved. For nu at sætte Kronen paa det Hele, saa er der en Ting til at bemærke, en Skovskade kan bande en hvilken som helst Gentleman fra Guldminerne sønder og sammen. De bilder Dem ind, at en Kat kan bande. Na ja, det kan en Kat; men giv en Skovskade et Uemne, der kræver dens Reservekraft, hvor bliver saa Deres Kat af? Fortæl mig ikke noget — jeg kjender det altfor nøje. Og saa er der en Ting at bemærke endnu: Med Hensyn til Uvnen til at skjælde ud — til saadan at skjælde rent ud af Posen — saa kan en Skovskade have Krammet paa al mulig Udfkjældning, hvad enten den kommer fra Mennesker eller Guder. Ja, min Herre: en Skovskade er alt muligt, hvad et Menneske er. En Skovskade kan græde, en Skovskade kan le, en Skovskade kan tænke, udkaste Planer og disputere, en Skovskade holder af Sladder og Skandale, en Skovskade er en Smule humoristisk, en Skovskade ved ligesaa godt som De, naar den bærer sig ad som et Fæ — ja, maasse bedre. Derfor en Skovskade ikke er et Menneske, kan den lige saa godt stifte Biben ind, det er min Mening. Nu skal jeg fortælle Dem den rene skjære Sandhed om nogle Skovskader.

Da jeg først begyndte at forstaa Skadesproget, hændtes der mig en lille Tildragelse her. For syv Aar siden flyttede det sidste Menneske paa mig nær bort fra denne Egn. Der staaer hans Hus — det har været tomt lige siden; det er et Blokhus med et Bræddetag — det har kun et stort Bærelse og ikke flere; det har intet Loft — der er Intet mellem

Spærerne og Gulvet. En Søndag Morgen sad jeg udenfor min Hytte med min Kat og sliffede Solskin og saa op til de blaa Høje og lyttede til Bladenes ensomme Raslen i Træerne og tænkte paa Hjemmet langt borte i Staterne, som jeg ikke havde hørt fra i tretten Aar — da slog en Skovskade ned paa Huset der med et Agern i sit Næb og siger: „Halloj, her troer jeg, jeg har gjort en Opdagelse.“ Idet den talte, faldt Agernet ud af Gabet paa den og rullede naturlignvis ned ad Taget, men det brød den sig ikke om; den var kun optagen af den Opdagelse, den havde gjort. Der var et Knasthul i Taget. Den lagde sit Hoved til den ene Side, lukkede det ene Øje og satte det andet til Hullet, ligesom en Pungrotte figger ned i en Krukke; derpaa saa den op med sine klare Øjne, gjorde et Slag eller to med Bingerne — hvilket er et Tegns paa Tilfredshed, forstaaer De — og siger: „Det ser ud som et Hul, det er beliggende som et Hul — jeg vil være fordømt, om jeg ikke troer, at det er et Hul!“

Derpaa lagde den Hovedet paa Siden og figgede ned igjen; nu saa den fornøjet op; slog baade med Binger og Hale og sagde: „Det ser slet ikke saa taabeligt ud! Jeg vil være fordømt — om det ikke er et ganske elegant Hul!“ Derpaa fløj den ned og fik fat i Agernet igjen, bar det op og kastede det ned og var lige ved at kaste Hovedet tilbage med det mest himmelske Smil i Ansigtet, da den lige med et gav sig til at lytte med spændt Opmærksomhed, og Smilet forsvandt efterhaanden af dens Ansigt, som om det var raget af med en Barber-

kniv, og det særeste, mest forbausede Udtryk traadte i Stedet derfor. Saa sagde den: „Hvad for noget, jeg hørte det ikke falde!“ Den lagde Djet til Hullet igjen og kiggede længe; den rettede sig og rystede paa Hovedet; den trippede om paa den anden Side af Hullet og kiggede igjen fra den Side; den rystede med Hovedet igjen. Den spekulerede en Stund — og gik saa rundt og rundt om Hullet og kiggede i det fra alle Kompassstreger. Det var til ingen Nytte. Saa indtog den en tankesfuld Stilling paa Tagrygningen, kradse sig et Minut bag i Hovedet med sin højre Fod og sagde saa: „Ja, det er for meget for mig, det er vist; det maa være et mægtig langt Hul; jeg har forresten ingen Tid til at tøsse omkring, jeg maa tage fat paa Arbejdet; jeg tænker, jeg skal nok faa Skik paa det.“

Derpaa fløj den bort og hentede et nyt Agern og lod det falde ned og forsøgte at stikke Djet til Hullet saa hurtig, at den kunde se, hvad der blev af det, men det var for sent. Den holdt sit Dje til Hullet i et helt Minut og sagde saa: „Bøffer staa i det, jeg forstaar mig ikke paa dette hersens; men jeg vil klemme paa igjen.“ Den hentede et nyt Agern og gjorde sit Bedste for at se, hvad der blev af det, men den kunde ikke. Saa sagde den: „Jeg har aldrig i mine Dage truffet paa saadan et Hul som det; jeg er af den Mening, at det er en helt ny Slags Hul.“ Saa begyndte den at blive helt forstyrret. Den kilede paa i et Bæk, den gik frem og tilbage langs Rygningen paa Taget og rystede paa Hovedet og smaasnaktede med sig selv; men dens

Følelser fik Magt over den, og den brød løs og pludrede sig fort i Ansigtet. Jeg har aldrig set en Fugl tage saadan paa Beje for en Bagatel. Da den blev færdig, gif den hen til Gullet og figgede igjen derned i et halv Minut eller saa; og saa sagde den: „Ja, du er et langt Hul og et dybt Hul og et mærkeligt Hul — men jeg er begyndt paa at fylde dig, og jeg vil være fordømt, om jeg ikke fylder dig, om det saa skal vare hundrede Aar.“

Dermed fløj den bort, men De har aldrig i Deres livsfødte Dage set en Fugl arbejde saaledes. Den tog fat paa sit Arbejde som en Neger, og den Maade, paa hvilken den i halvtredie Time fastede Agern ned i Gullet, var et af de mest forbavsende og interessante Skuespil, jeg nogensinde har set. Den gjorde ikke længer noget Ophold for at figge — men den hev dem ned og satte afsted efter flere. Til sidst kunde den næppe bakke med Bingerne, saa foraset var den. Den slagrede ned og endnu engang smed den et Agern derind, idet den svævede som en Isbeholder og sagde: „Nu tænker jeg da, at jeg har stoppet Bommen paa dig!“ Derpaa bukkede den sig ned for at figge. Nu kan De tro mig, om De vil, men da den løftede Hovedet op igjen, var den ligbleg af Kaseri. Saa sagde den: „Nu har jeg skovlet saa mange Agern derned, at jeg kunde ernære min Familie dermed i tredive Aar, og hvis jeg kan se Spor af et eneste af dem, vil jeg ønske, at jeg om to Minutter maa lande i et Museum med Møven fuld af Savspaaner!“

Den havde affurat Kræfter nok til at flatre op paa Rygningen og læne sin Ryg til Røghætten, og saa samlede den sine Tanker og begyndte at lette sit Sind. Jeg saa i Løbet af et Sekund, at hvad jeg fejlagtig havde antaget for Sværgen blandt Guldgraverne, lige netop var Begyndelsesgrundene dertil, som man siger.

En anden Skovskade kom forbi og hørte den holde sin Andagt og spurgte saa, hvad der var ivejen. Patienten fortalte den, hvorledes det forholdt sig, og sagde: „Ja, der er Hullet, og hvis du ikke vil tro mig, kan du selv gaa hen og se dig for.“ Saa gik Fyren derhen og saa ned og kom tilbage og sagde: „Hvormange sagde du, at du kom derned?“ „Ikke mindre end to Tons“, sagde Patienten. Den anden Skade trippede derhen og kiggede igjen. Det lod ikke til, at den kunde finde ud af det, derfor udstødte den et Bræl, og der kom tre Skader til. De undersøgte alle Hullet og fik Patienten til at fortælle Historien igjen, og saa disputerede de om Sagen og fremsatte lige saa mange dumme Meninger om den, som en Flok almindelige Mennesker kunde have gjort.

De kaldte paa flere Skader, paa flere og flere; til snart hele Eggen saa ud, som om der var et blaat Skjær over den. Der maa have været fem Tusinde; og de skraalede og disputerede og skjændtes og snakkede i Munden paa hverandre, saa man aldrig har hørt Mage. Hver eneste Skade i hele Hoben lagde sit Dje til Hullet og udtalte en dummere Mening om Hemmeligheden, end den Skade,

der talte iforvejen. De undersøgte hele Huset. Døren stod halvt aaben, og tilsidst traf det sig, at en gammel Skade stødte paa den og kiggede derind. Saa gik naturligvis Hemmeligheden Bopper i Bold i et Djeblik. Der laa nu Agernene spredte over hele Gulvet. Den baskede med Bingerne og udstødte et Kvæk. „Kom rhen,“ sagde den; „jeg vil lade mig hænge, om det Fæ ikke har forsøgt at fylde et helt Hus med Agern.“ Saa kom de alle fejende ned som en blaa Sky, og da hver eneste af dem gik hen og kiggede ind ad Døren, saa gik det Bæstifse ved den Forpligtelse, den første Skade havde paa taget sig, op for den, og den faldt baglænds om og var færdig at kvæles af Latter, og den næste Skade indtog dens Plads og gjorde det samme.

Ja, min Herre, de sad her omkring paa Tagene og Træerne i over en Time og skralgrinede over det, ligesom om det havde været Mennesker. Det kan ikke nytte at komme til mig og fortælle, at en Skovskade ikke har nogen Sands for det Humoristiske, thi jeg veed det bedre. Den har ogsaa en god Hukommelse. Man fik hver Sommer, i hele tre Aar, Skader fra alle de forenede Stater til at komme og se paa Hullet. Der kom ogsaa andre Fugle. Og de kunde alle se Pointet i det undtagen en Ugle, der kom fra Nova Scotia for at besøge Yo Semite og som tog denne Ting med paa Tilbagevejen. Den sagde, at den ikke kunde se noget Morsomt derved. Men den havde ogsaa været en hel Del skuffet med Hensyn til Yo Semite.

VIII.

Landsmanden.

„De er Amerikaner, kan jeg tænke? Det er jeg ogsaa.“

Han var omtrent atten eller muligvis nitten Aar, slank og af Middelhøjde, med et aabent, frimodigt lykkeligt Ansigt; hans Dje var uroligt, men frejdigt; han havde en Opstoppernæse, der saa ud, som om den med en passende Sømmelighedsfølelse vilde trække sig tilbage fra en silkeagtig, nyfødt Knebelshart nedenunder, indtil den kunde blive præsenteret for den; han havde en nedhængende Underkjaabe, der tydede paa, at den kunde arbejde let i Gængerne. Han gik med en lavpullet, smalskygget Straahat, med et bredt, blaat Baand omkring, og paa hvilket der fortil var broderet et hvidt Anker; han havde en fix, stumprumpet Frakke, Buxer og Vest — Altsammen net og pænt og efter sidste Mode; han bar rødstribede Strømper, lavhælede Patentlædersko, der vare bundne med sorte Baand; han havde et blaat Baand om Halsen, en aaben Halskrave, smaa Diamantknapper, Gedeskindshandsker

uden en eneste Fold og fremtrædende Manchetter, der vare fastgjorte med store orynderede Sølvvarmeknapper, der bar Præget af Hovedet af en Hund — den engelske Mops. Han gik med en tynd Spadsjerestof, hvis Haandtag forestillede et engelsk Mopskehoved med røde Glasøjne. Under Armen bar han Ottos tyske Grammatik. Hans Haar var kort, lige og glat; da han drejede Hovedet om et Øjeblik, saa jeg, at det havde en omhyggelig Skilning i Naffen. Han tog en Cigaret frem af en firlig Væske, satte den i et Merckumsrør, som han havde i et Maroquinsfoutheral og rakte efter min Cigar. Medens han tændte, sagde jeg —

„Ja, jeg er Amerikaner.“

„Det vidste jeg nok. Jeg kan altid kjende dem. Hvad Skib kom De over med?“

„Holsatia!“

„Vi kom over i „Batavia“ — Cunard-Linien, veed De. Hvorledes var Deres Overfart?“

„Temeelig urolig!“

„Det var vor ogsaa; Kaptejnen sagde, at han fjælden havde havt den værre. Hvor er De fra?“

„Ny England!“

„Det er jeg ogsaa. Jeg er fra New-Bloomfield. Er der nogen med Dem?“

„Ja, en Ven.“

„Hele vor Familie er paa Farten. Det er saa Boffers sløjt at daske omkring alene, synes De ikke?“

„Ja, det er temmeelig sløjt.“

„Har De nogensinde været her før?“

„Ja.“

„Det har jeg ikke. Det er min første Tour. Men vi har været helt rundt — i Paris og allesteder. Jeg skal ind i Harvard næste Aar. Nu studerer jeg bestandig Tydsk. Jeg kan ikke komme derind, før jeg kan Tydsk. Jeg kan ganske godt Fransk, jeg klarer mig godt i Paris og overalt, hvor man taler Fransk. Hvilket Hotel boer De i?“

„Schweizerhof!“

„Nej, virkelig? Jeg ser Dem aldrig i Gæstestuen. Jeg gaar en hel Del ned i Gæstestuen, fordi der findes saamange Amerikanere der. Jeg gjør en Mængde Bekjendtskaber. Jeg kjender en Amerikaner, saasnart jeg ser ham, og saa taler jeg til ham og gjør hans Bekjendtskab. Jeg kan godt lide at gjøre Bekjendtskaber, kan De ikke?“

„Jo vist saa!“

„De indser, at det muntret En op paa en Tour som denne. Jeg kjeder mig aldrig paa saadan en Tour, naar jeg kan gjøre Bekjendtskaber og har nogen at tale med. Men det forekommer mig, at saadan en Tour vilde være forfærdelig kjedelig, dersom man ikke kunde træffe paa Nogen, man kunde blive bekjendt med og snakke med paa Touren. Jeg kan nok lide at faa mig en Passiar, kan De ikke?“

„Jo, det holder jeg overordenligt meget af!“

„Har De kjedet Dem paa Deres Tour?“

„Ikke hele Tiden, kun en Del deraf.“

„Der kan De se — De burde gaa omkring og gjøre Bekjendtskaber og passiare. Saaledes bærer jeg mig ad. Saaledes bærer jeg mig altid ad —

jeg gaar omkring, og omkring — og passiarer og passiarer — og jeg bliver aldrig kjed af det. Har De været paa Rigi?"

„Nej!"

„De tager derhen?"

„Det har jeg isinde."

„Hvilket Hotel tager De ind i?"

„Det veed jeg ikke. Er der flere end et?"

„Der er tre. Naar De tager ind i Schreiber, vil De finde det fuldt af Amerikanere. Hvad Skib var det, at De sagde, De kom over med?"

„Stadt Antwerpen!"

„Et tydsk, kan jeg tænke. De tager til Genf?"

„Ja!"

„Hvilket Hotel tager De ind i?"

„Hotel de l'Ecu de Genève!"

„Gjør det ikke, der er ingen Amerikanere der; De maa tage ind i et af de store Hoteller paa den anden Side af Broen — de ere propfulde af Amerikanere."

„Men jeg har nu Lyst til at øve mig i Arabisk."

„Du gode Gud, De taler Arabisk?"

„Na ja — jeg klarer mig ganske godt."

„Bøkker staa i det, De kan ikke klare Dem med det i Genf — der taler man ikke Arabisk, man taler Fransk. Hvilket Hotel er De taget ind i her?"

„Hotel „Pension-Beaurivage"."

„Saa—aa! De burde være taget ind i Schweizerhof. Vidste De ikke, at Schweizerhof var det bedste Hotel i Schweiz? Se i Deres Baedecker."

„Ja, jeg veed det — men jeg troede ikke, at der var Amerikanere der.“

„Ingen Amerikanere! Gud velsigne Dem, det mylrer af dem! Jeg er for det meste i den store Gæstestue. Jeg gjør en Mængde Bekjendtskaber. Ikke saa mange, som jeg gjorde først, fordi nu tager kun de ny derind — de Andre rejse lige igjennem. Hvor er De fra?“

„Arkansas!“

„Nej, virkelig? Jeg er fra Ny England — New-Bloomfield er min By, naar jeg er hjemme. Jeg har rigtig god Tid idag, har De ikke?“

„Saa meget det skal være.“

„Det kan jeg lide. Jeg holder af at dafte om løs og ledig og gjøre Bekjendtskaber og passiare. Jeg kjender en Amerikaner, saasnart jeg ser ham; saa gaar jeg hen og taler til ham og gjør hans Bekjendtskab. Jeg kjeder mig aldrig paa saadan en Tour, naar jeg kan gjøre nye Bekjendtskaber. Jeg holder Pokkers meget af at slaa en Passiar af, naar jeg kan faa Fingre i En, som det er værd at passiare med, gjør De ikke?“

„Jeg foretrækker det for enhver anden Svir.“

„Det er ogsaa min Mening. Der er nu nogle Mennesker, som holde af at tage en Bog og sidde og læse og læse og læse eller dimle om og maabe paa Søen eller Bjergene eller saadan Noget, men det er nu ikke min Maner; nej, min Herre, lad dem, der holde af det, kun gjøre det, det har jeg ikke noget at indvende imod; men hvad mig angaar,

jaa holder jeg af at slaa en Passiar af. De har været paa Rigi?"

„Ja!"

„Hvilket Hotel tog De ind i?"

„Schreiber!"

„Det er det rigtige Sted! — Der tog jeg ogsaa ind. Det er fuldt af Amerikanere, var det ikke? Det er det altid, altid. Det siger man, det siger Alle. Hvilket Skib kom De over med?"

„Ville de Paris!"

„Fransk kan jeg tænke. Hvorledes var Overfarten Undskyld mig et Øjeblik, der er nogle Amerikanere, jeg ikke har set før."

Afsted gif han. Han gif ovenikjøbet, uden at der var tilføjet ham nogen Fortræd. Jeg havde den morderiske Hensigt at harpunere ham i Ryggen med min Alpestof, men da jeg løftede Raabnet, gif Lysten bort; jeg fandt, at jeg ikke havde Hjerte til at dræbe ham, han var saadan en munter, uskyldig og godmodig Brølebøtte.

En halv Time senere sad jeg paa en Bænk og saa med stor Interesse paa en ædel Monolith, som vi sejlede forbi — en Monolith, der ikke var dannet af Menneſkehaand, men af Naturens egen store Haand — en mægtig pyramideformet Klippe, som var fir-sindstyve Fod høj, og som var skabt af Naturen for ti Millioner Aar siden, for den Dags Skyld, da en Mand, der var værdig dertil, skulde have den til Minde-mærke. Tiden kom tilsidst, og nu bærer denne Mindeſten Schillers Navn med store Bogstaver paa Forsiden. Mærkværdig nok var Klippen ikke

vanfiredt paa nogen Maade. Man fortæller, at for to Aar siden lod en Fremmed sig hejse ned fra dens Top ved Hjælp af Love og Tridser og overmalede rundt om paa den med store blaa Bogstaver, der vare større end de, hvormed Schillers Navn var malet, følgende Ord:

Prøv Sozodont.

Køb Kakkelovns-Glandspulver.

Prøv Benzalin for Blodet.

Han blev fangen, og det viste sig, at han var en Amerikaner. Da hans Dom faldt, sagde Dommeren til ham:

„De er fra et Land, hvor enhver fræk Person, der har Lyft dertil, har Ret til at vanhellige og fornærme Naturen, og derigjennem Naturens Gud, dersom han derved kan stikke en smudsig Fortjeneste i sin Lomme. Men her forholder Sagen sig anderledes. Fordi De er fremmed og uvidende, vil jeg dømme Dem mildt; hvis De var indfødt, vilde jeg være streng mod Dem. Hør og adlyd. De skal øjeblikkelig fjerne hvert Spor af Deres usømmelige Arbejde fra Schiller-Mindesmærket; De skal betale en Bøde paa titusinde Francs; De skal sættes to Aar i Fængsel paa strengt Arbejde; De skal derefter kattes og rulles i Tjære og Fjer, Deres Dren skal derefter skjæres af Dem, og De skal føres paa Træhesten ud til Kantonets Grændser og forvises Landet for bestandig. De slipper for den strengeste Straf — ikke som en Gunst mod Dem, men som en Opmærksomhed mod den store Republik, der har havt den Ulykke at bringe Dem til Verden.“

Bænkene paa Damperen stod Ryg mod Ryg paa Dækket. Mit Nakkehaar blandede sig tilfældigt sammen med et Par Damer's Nakkehaar. De bleve et Øjeblik efter tiltalte af en Person, og jeg hørte følgende Samtale:

„De er fra Amerika, antager jeg? Det er jeg ogsaa.“

„Ja, vi ere Amerikanerinder.“

„Jeg vidste det — jeg kan altid kjende dem. Hvad Skib kom De over med?“

„City of Chester!“

„Aa ja, — Inman-Linien. Vi kom med „Batavia“, Cunard, veed De. Hvorledes var Deres Overfart?“

„Ganske behagelig!“

„Det var heldigt. Vi havde det meget slemt. Kaptejnen sagde, han havde sjældnen havt det værre. Hvor er De fra?“

„Ny Jersey!“

„Det er jeg ogsaa. Nej — det var ikke min Mening; jeg er fra Ny-England, New-Bloomfield er min By. Er det Deres Børn? Er det Begges Børn?“

„Nej, de ere kun den Enes Børn; det ere mine; min Veninde er ikke gift.“

„Ugift, kan jeg tænke. Det er jeg ogsaa. Rejse mine Damer alene?“

„Nej, min Mand er med os.“

„Hele vor Familie er paa Farten. Det er saa fløjt at rejse omkring alene — synes De ikke?“

„Det synes jeg ogsaa, at det er.“

„Na, der kommer Bjerget Pilatus tilsyne igjen. Det er opkaldt efter Pontius Pilatus, veed De, som skød Gblet af Vilhelm Tells Hoved. Rejsebogen indeholder Alt derom, siger man. Jeg læste den ikke, det var en Amerikaner, der fortalte mig det. Jeg læser ikke, naar jeg saaledes daffer omkring og har god Tid. Har De nogensinde seet det Kapel, hvor Vilhelm Tell plejede at prædike?“

„Jeg veed ikke, at han nogensinde prædikede der.“

„Jo, det gjorde han. Det fortalte den Amerikaner mig. Han behøvede aldrig at lukke Rejsebogen op. Han vidste bedre Bæst med Spen end Fiskene, som ere i den. Man kalder det desuden „Tells Kapel“ — det veed De nok selv. Har De været her før?“

„Ja.“

„Det har jeg ikke. Det er min første Tour. Men vi have været rundt omkring — i Paris og allevegne. Jeg skal optages i Havard næste Aar, og hele Mellemtiden studerer jeg Tydsk. Jeg kan ikke blive optagen, før jeg kan Tydsk. Denne Bog er Ottos Grammatik. Det er en meget god Bog at faa dette hersens: „Ich habe gehabt haben“ ud af. Men jeg studerer ikke for Alvor, naar jeg daffer saaledes omkring. Naar det falder mig ind, figger jeg over paa den gamle Ramse: „Ich habe gehabt, du hast gehabt, er hat gehabt, wir haben gehabt, ihr habet gehabt, sie haben gehabt“ og derefter binder jeg ikke an med det i de første tre Dage. Det er forfærdelig, hvor Tydsk tager paa

Hjernen; man maa lære det i smaa Portioner, ellers løber Ens Hjerne sammen i et Bladder lige som Tykmælk. Men Fransk det er noget helt andet; Fransk er Jngenting. Jeg er ikke mere bange for Fransk end en Landstryger er for et Kjødben. Jeg kan ramse hele Grammatiken op fra Ende til anden, ligesaa: j'ai, tu as, il a, og alt det Dvrige med og det lige saa let som min Abc. Jeg klarer mig udmærket i Paris og overalt, hvor man taler Fransk. Hvilket Hotel boer De i?"

„Schweizerhof!"

„Nej, virkelig. Jeg har aldrig seet Dem i den store Gjæstestue. Jeg tilbringer meget af Tiden derinde, fordi der er saa mange Amerikanere derinde. Jeg gjør en Mængde Bekjendtskaber. De har ikke endnu været paa Rigi?"

„Nej!"

„De tager derhen?"

„Vi have det ifinde!"

„Hvilket Hotel tager De ind i?"

„Det veed jeg ikke!"

„Naa, saa skal De tage ind hos Schreiber — det er fuldt af Amerikanere. Hvilket Skib kom De over med?"

„City of Chester!"

„Na ja, jeg husker, at jeg spurgte Dem derom før. Jeg spørger altid Alle om, hvilket Skib, de kom med, men undertiden glemmer jeg det og spørger igjen. De tager til Genf?"

„Ja!"

„Hvilket Hotel tager De ind i?"

„Vi have ifinde at tage ind i et Pensionat.“
 „Det tror jeg ikke, De vil synes om; der er meget faa Amerikanere i Pensionaterne. Hvilket Hotel boer De i her?“

„Schweizerhof!“

„Na ja, det spurgte jeg Dem om før. Jeg spørger altid Alle om, hvilket Hotel de tage ind i, og derfor har jeg faaet Hotellerne blandet imellem hverandre i Hovedet paa mig. Men saa har jeg noget at tale om, og jeg holder af at tale. Det liver En op — synes De ikke — paa saadan en Tour?“

„Ja — undertiden!“

„Ja, saaledes gaar det ogsaa mig. Saalænge jeg taler, kjæder jeg mig aldrig — er det ikke det samme med Dem?“

„Ja, i Almindelighed — men der er Undtagelser fra Reglen.“

„Ja, naturligvis! Det er ikke Enhver, jeg bryder mig om at tale med. Naar Nogen bliver ved med at vrøble op ad Stolper og ned ad Bægge om Landskaber og Historie og Malerier og saadant noget kjedeligt Vrøvl, saa forduster jeg i en Fart. Jeg siger saa: „Undskyld, jeg maa nu til at gaa — jeg haaber, at jeg snart faar Dem at se igjen“ — og saa gaar jeg mig en Tour. Hvor er De fra?“

„Ny-Jersey!“

„Na, fikke noget; det spurgte jeg Dem jo om før. Har De seet Løven i Luzern?“

„Ikke endnu!“

„Jeg heller ikke. Men Manden, som fortalte

mig om Bjerget Pilatus, sagde, at det var en af de Ting, man burde se. Den er otte og tyve Fod lang; man skulde ikke tro det, men han sagde det dog. Han saa den igaar og sagde, at den var døende, saa nu kan jeg tænke, at den er død. Men man vil naturligvis udstoppe den. Sagde De, at det var Deres Børn — eller hendes?"

„De ere mine!“

„Ja, det sagde De. De tager til ... nej, det spurgte jeg Dem om; hvilket Skib ... nej, det har jeg ogsaa spurgt Dem om. Hvilket Hotel ... nej, det har De ogsaa fortalt mig. Lad mig se — hm! — hvorledes var Kej... nej, det har jeg ogsaa faaet at vide. Hm! ... hm! ... naa, jeg tror, det er det Hele. Bonjour! — Jeg er meget glad over at have gjort Deres Bekjendtskab, mine Damer, Guten Tag!“

IX.

Manden, som tog ind hos Gadsbys.

Da min gamle Ben Riley og jeg vare Bladkorrespondenter i Washington i Vinteren 67, gif vi en Aften ned ad Pennsylvania Avenue; det var næsten Midnat, og det var en drivende Snestorm, da Skjæret fra Gadelygterne faldt paa en Mand, der ivrigt arbejdede sig op i den modsatte Retning. Manden standsede øjeblikkelig og udbrød:

„Det er heldigt! De er Hr. Riley, ikke sandt?“

Der var ikke en Mand i hele Republikken, der havde saamegen Selvbeherskelse og et saa alvorligt Bæsen som Riley. Han stod stille og saa op og ned ad Manden og sagde endelig:

„Jeg er Hr. Riley. Er det mig, De søger?“

„Det er netop det, jeg var ifærd med,“ sagde Manden fornøjet, „og det er den største Lykke i Verden, at jeg traf Dem. Jeg hedder Lykins. Jeg er Lærer ved Latinskolen i San Francisco. Saasnart jeg hørte, at Postmesterembedet i San Francisco var ledigt, besluttede jeg mig til at søge det — og her er jeg!“

„Ja,“ sagde Riley langsomt, „som De har bemærket . . . Hr. Lynkins . . . her er De. Og De har faaet det?“

„Nej, just ikke faaet det, men saagodtsom. Jeg har et Andragende med mig, som er underskrevet af Skoledirektøren, alle Lærerne og over to Hundrede Folk foruden. Nu vil jeg bede Dem, om De vil være saa god at gaa omkring med mig til Stillehavs-Udvalget; thi jeg vil gjerne gjøre denne Sag færdig i en Fart og rejse hjem.“

„Hvis Sagen er saa presserende, saa vil De vel helst, at vi skulde besøge Udvalget iaften?“ sagde Riley med en Stemme, der ikke lød spottende — for et uvant Dre.

„Ja, iaften, naturligvis. Jeg har ikke nogen Tid at smide væk. Jeg vil gjerne have deres Løfte, før jeg gaar i Seng. — Det er ikke min Maner at snakke, men at handle!“

„Ja, . . . saa er De kommen til det rette Sted. Naar kom De?“

„For en Time siden.“

„Naar har De isinde at rejse?“

„Imorgen Aften til New-York — og den næste Morgen til San Francisco.“

„Naa saadan . . . Hvad har De isinde at bestille imorgen?“

„Bestille! Jeg maa naturligvis gaa til Præsidenten med Andragendet og til Udvalget for at faa Bestillingen, ikke sandt?“

„Ja, . . . ganske sandt . . . det er rigtigt. Og saa?“

„Til Senatets Eksekutivkomite om Eftermiddagen Klokken to for at faa Bestallingen konfirmeret — det antager jeg, at De vil finde, er rigtigt?“

„Ja, . . . ja,“ sagde Riley estertænkstomt, „De har Ret igjen. De tager altsaa imorgen Aften med Toget til New-York og næste Morgen med Dampskibet til San-Francisco?“

„Det er rigtigt — saaledes har jeg lagt min Rejseplan.“

Riley tænkte sig om et Øjeblik og sagde saa:

„De kunde ikke blive . . . en Dag . . . lad os sige to Dage til?“

„Nej, Gud bevares. Det er ikke min Maner. Jeg er ikke en Mand, der gaaer og smider Tiden væk — jeg er en Mand, der gjør Ende paa Sagen, siger jeg Dem.“

Stormen rasede, og Sneen piffede stødvis. Riley stod tavs og i dybe Tanker i et Minut eller to, saa saa han op og sagde:

„Har De nogensinde hørt tale om den Mand, som engang tog ind til Gadsbys? . . . Naa, jeg mærker nok, at De ikke har hørt Noget om det.“

Han fik Hr. Lynks klinket op mod et Serngitter, stak sin Finger i hans Knaphul, holdt ham fast med sit Øje og kom saa frem med sin Fortælling saa langsomt og fredeligt, som om vi Alle havde ligget mageligt i en blomstersmykket Eng om Sommeren, istedetfor at være udsat for en Vinterstorm ved Midnatstid:

„Jeg skal fortælle Dem, hvorledes det forholder sig med den Mand. Det var i Jacksons Tid.

Gadsbys Hotel var dengang det første. En Morgen Klokken ni ankom Manden lige fra Tennessee, med en sort Kuff og en prægtig fire Hestes Vogn og en elegant Hund, som han aabenbart var stolt af; han kjørte frem foran Gadsbys, og Bogholderen og Gæstgiveren og alle Folkene styrtede ud for at tage imod ham; men han sagde: „Lad bare være“, og sprang ud og befalede Kuffen at vente — og sagde, at han ikke havde Tid til at nyde Noget, han skulde kun indkræve en lille Fordring paa Regeringen, og vilde saa løbe over til Finanshovedkassen for at hente Pengene og saa tage lige tilbage til Tennessee, for han havde et Pokkers Hastværk.

Senimod Klokken elleve, samme Aften, kom han tilbage og bestilte et Værelse og gav Ordre til, at man skulde trække Hestene ind — og sagde, at han vilde indkræve Fordringen den næste Morgen. Det var i Januar, forstaar De — Januar 1834 — den 3die Januar — en Onsdag.

Den femte Februar folgte han sin smukke Vogn og kjøbte en billig brugt Vogn — og sagde, han kunde lige saa godt tage Pengene hjem i den, han brød sig ikke om Udseendet.

Den 11te Avgust folgte han et Par af de smukke Heste — han sagde, at han ofte havde tænkt paa, at to var bedre end fire til at slippe over de daarligere Beje i Bjergene med, hvor man maatte være forsigtig med sin Kjørjel — og hans Fordring var ikke saa stor, at han jo nok kunde befordre Pengene hjem med eet Par Heste.

Den 13de December folgte han en Hest til — han sagde, at han ikke behøvede to til at trække det gamle, lille Kjøretøj — at een i Virkeligheden kunde trække det hurtigere end absolut nødvendig, nu da det var rigtig godt Vintervejr og Vejene vare i udmærket Stand.

Den 17de Februar 1835 folgte han den gamle Bogn og købte en billig og daarlig Enspænder — han sagde, at en Enspænder netop var det rette Kjøretøj til at file gennem Sølet paa de opblødte Beje i Foraarstiden, og at han altid havde ønsket at prøve en Enspænder paa Bjergvejene.

Den 1ste Avgust folgte han den gamle Enspænder og købte Resterne af en gammel Gig — han sagde, at han netop vilde more sig over at se de grønne Tennezseanere glo og gabe, naar de saa ham humple afsted i en Gig — han troede, at de aldrig i deres Liv havde hørt tale om en Gig.

Den 29de Avgust folgte han den fulørte Kuff — han sagde, at han ikke havde Brug for nogen Kuff til en Gig — der vilde knapt være Plads i den for to — desuden var det ikke hver Dag, at Forsynet sendte En en Idiot, som var villig til at betale ni hundrede Dollars for saadan en tredie Klasse's Neger som ham — han havde i flere Aar ønsket at komme af med det Bæst, men han syntes dog ikke om rentud at forcere ham væk.

Halvandet Aar senere — det vil sige den 15de Februar 1837 — folgte han Giggen og købte en Saddel — og sagde, at Lægen altid havde anbefalet ham at ride, og at han maatte være et Aæn, om

han vilde risikere sin Hals ved midt om Vinteren at lade sig befordre paa Hjul over Bjergvejene.

Den 9de April folgte han Sadelen — og sagde, at han ikke paa de opblødte, pludrede Veje i April Maaned vilde risikere sit Liv for en saa elendig Sadelgjords Skyld, som nogensinde var forfærdiget, naar han kunde ride paa den bare Hesteryg og vide og føle, at han var i Sikkerhed — han havde aldrig skjottet om at ride i en Sadel.

Den 24de April folgte han sin Hest — og sagde: Jeg bliver affurat 57 idag og er sund og rask — det vilde være en rar Redelighed for mig at spille saadan en Tour og saadant et Vejr, som det nu er, paa en Hest, naar der ikke for en Mand, som er en Mand, er noget saa herligt her i Verden som en Fodtour gennem de friske Skove i Løvspringstiden og over de muntre Bjerger — og jeg kan lade Hunden bære mit Erstatningsbeløb i en lille Bylt, naar det er inkasferet. Imorgen vil jeg staa op med Solen indkræve min gamle Fordring og sjokke afsted til Tennessee paa mine egne Bagben med et lystigt Farvel til Gadsbys.

Den 22de Juni folgte han sin Hund — og sagde, Pokker staa i en Hund, naar man skal afsted paa en rigtig gemyttlig Fornøjelsestour gennem Skove og over Bakker om Sommeren — saa er den en sand Plage — den søger efter Egern, gjør Kabrioler og pjasser i Vandløbene — man faar ingen Ro til at tænke og nyde Naturen — og jeg vil Gud fordømme mig hellere bære min Erstatning selv, den er saa meget sikrere; en Hund er ikke

paalidelig i finansiell Henseende — det har jeg altid lagt Mærke til — Farvel, Kammerater — nu skal jeg kræve dem for sidste Gang — og saa er jeg paa Vejen til Tennessee med gode Ven og et muntert Hjerte imorgen tidlig!”

Der opstod en Pavse og Tavshed — undtagen Vindens Hysten og Sneens Piffen. Hr. Lyfins sagde utaalmodig:

„Naa?”

Riley sagde —

„Ja — det var for tredive Aar siden.”

„Det kan nu være godt nok, men hvad saa?”

„Jeg er en god Ven af den gamle Patriark. Han kommer hver Aften for at tage Afsked med mig. Jeg saa ham for en Time siden — han tager afsked imorgen tidlig til Tennessee — som sædvanlig; han sagde, at han ventede at saa sin Fordring sat igjennem og være afsked, før Natteravne som jeg tørnede ud af Sengen. Taarerne stod ham i Øjnene; han var saa glad ved at han skulde se sit gamle Tennessee og sine Venner endnu engang.”

Der opstod en ny Pavse; den Fremmede brød den —

„Er det det Hele?”

„Det er det Hele!”

„Saa! for denne Tid om Natten og det Vejr, det er, synes det mig, at den Historie var lovlig lang. Men hvad skal den gjøre godt for?”

„Na, ikke for noget videre.”

„Hvor er da Pointen i den?”

„Na, der er ikke saadan nogen Pointe i den.

Det var kun, at hvis De ikke har altfor meget Hastværk med at stifte af til San Francisco med Deres Postmesterbestalling, Hr. Lykins, saa vilde jeg raade Dem til at tage en Svip ind hos Gadsbys og ta'en med Ro. Farvel, Gud velsigne Dem."

Med disse Ord vendte Riley sig roligt om og lod den forbaufede Skolelærer blive staaende, som en grublende og ubevægelig Snemand, der skinnede i Skjæret af Gadelygten.

Han fik ikke Postmesterembedet.

X.

Den ny Sætterlærling.

Da jeg var Lærling i et Trykkeri i Missouri kom en ledeløs, langbenet, tykhovedet, vadmelsklædt Bondefnold paa henimod fexten Aar slentrende ind en Dag uden at trække Hænderne op af Burelommernes Dybder eller tage de falmende Ruiner af en Bulehat af, hvis itubrækkede Skygge hang ham flatten og pjaltet ned over Djnene og Drene, som et ormædt Kaalblad; han gloede ligegyldig omkring, lænede saa sin Hofte op mod Redaktørens Bord, slog sine Skanker overkors, sigtede ud fra en Aabning mellem Tænderne i Overmunden efter en fjern Flue, ramte den og sagde saa med Sindsro:

„Hvor er Mesteren?“

„Jeg er Mesteren,“ sagde Redaktøren, idet han forundret lod sine Djne løbe hen over dette mærkelige Stykke Arkitektur, lige til dets Fuldmaaneansigt.

„Det er vel ikke rimeligt, at J har Brug for Nogen, der vil lære Haandværket?“

„Ja, det veed jeg ikke. Har Du Lyft til at lære det?“

„Fader er fattig, han kan ikke have mig gaaende længere hjemme, derfor maa jeg se at faa mig noget Sjob, om jeg kan, ligegyldig hvad — jeg er stærk og rask, og jeg kimser ikke ad nogetsohelst Arbejde, hvad enten det er let eller svært.“

„Har Du tænkt paa at gaa i Bogtrykkerlære?“

„Na, jeg kerer mig ikke en Døjt om, hvad jeg lærer, bare det kan give mig Dagen og Vejen; jeg kan ligesaa godt gaa i Bogtrykkerlære som i noget Andet.“

„Kan Du læse?“

„Ja — saa jævnt hen!“

„Kan Du skrive?“

„Jeg har set Folk, som havde Overtaget over mig i det.“

„Kan Du regne?“

„Ikke godt nok til at føre Bøger; det tror jeg ikke; men saa langt som til tolv Gange tolv er det ikke saa skidt; men paa den anden Side af det kniber det for mig.“

„Hvor har Du hjemme?“

„Jeg er fra Gammel Shelby!“

„Hvilket religiøst Samsfund hører Din Fader til?“

„Ham? Na, han er Grovsmed!“

„Nej, nej, jeg mente ikke hans Haandtering. Hvilket religiøst Samsfund tilhører han?“

„Na — jeg forstod Dem ikke før. Han er Fri-murer!“

„Nej, Du har ikke forstaaet min Mening endnu. Hvad jeg mener er, hører han til noget Kirkesamsfund?“

„Det er der Mening i! Jeg kunde før ikke forstaa, hvad det var, I brød Eders Hjerne med. Hvad Kirke han hører til! Ja, Mester, han har i de sidste fyrrethve Aar været en af de skrappeste uforpligtede Baptister. Der er Ingen skrappere end ham. Fa'er er en farlig god Mand. Det siger Alle. Siger man noget Andet, saa siger man det ikke, hvor jeg er — nej, det gjør man ikke.“

„Hvad er Din egen Religion?“

„Ja, Mester, der har De næsten neglet mig — men De fik da forresten ikke saa farlig meget Hold paa mig. Jeg tror, at naar en Kammerat hjælper en anden Kammerat, naar han er i Nød og ikke render med Sludder og ikke begaar Lumpenheder og ikke blander sig i Ting, der ikke vedkomme ham, og ikke staver Frelserens Navn med lille j, saa løber han ingen Risiko — og saa er han næsten i ligesaa god Behold, som om han hørte til en Kirke.“

„Men hvis han nu staver det med lille j — hvad saa?“

„Ja, naar han ikke gjør det med Forsæt, saa tror jeg ikke, at han løber nogen Risiko — han burde i det mindste ikke gjøre det. Det vilde jeg tage Gift paa!“

„Hvad hedder Du?“

„Nicodemus Dodge!“

„Jeg tror nok, Du kan bruges, Nicodemus. Vi ville tage Dig paa Prøve!“

„Vel!“

„Naar vil Du begynde?“

„Strax!“

Ti Minutter efter at vi havde set det første Glimt af denne Original, var han altsaa bleven vor Kammerat, havde faaet sin Frakke af og hængte spært i.

Bed Enden af Sætteriet, som laa længst borte fra Gaden, var der en øde Have uden Gange, der var tæt bevoret med det blomstrende, men giftige Pigæble og dets Ben, den statelige Solsikke. Midt i denne uhyggelige Blads stod et gammelt og forfaldent lille Træhus, med kun et Værelse og intet Loft — det havde været et Røghus for en Menneskealder siden. Nicodemus fik den ensomme og uhyggelige Hule til Sovekammer.

Landsbyens Spasmagere opdagede snart, at Nicodemus var en sand Skat — en Skive for deres Vittigheder. Det var let at se, at han var ufattelig grøn og godtroende. George Jones havde Vren af at iværksætte den første Spøg med ham; han gav ham en Cigar med en Knalder i og gav Flokken et Tegns til, at den skulde komme. Tingesten exploderede strax og sved Størstedelen af Nicodemus' Djenbryn og Djenhaar af. Han sagde kun:

„Jeg synes, den Slags „Segarer“ er noget farlige“ — og lod, som om han ikke anede Noget. Den næste Aften passede Nicodemus George op og hældte en Spand iskoldt Vand over Hovedet paa ham.

Da Nicodemus en Dag var ude at svømme „fjælede“ Tom Mac Elroy hans Klæder. Nicodemus antændte til Gjengjæld en Glædesild af Toms.

Der blev prøvet en tredie Spøg med Nicodemus et Par Dage derefter — han gif en Søndag

Aften op i Midtergangen i Kirken med en stor Plakat fæstet mellem Skuldrene. Spasmageren tilbragte Natten af Natten efter Kirketiden i Kjælderren til et forladt Hus; Nicodemus sad paa Kjælder-døren til henimod Frokosttid for at forvise sig om, at Fangen huffede paa, at hvis han gjorde Støj, vilde en grov Behandling blive Følgen deraf. Der var to Fod stillestaaende Vand i Kjælderren, og paa Bunden var der sex Tommer blødt Mudder.

Inden lang Tid var forløbet, begyndte Landsbyens Spøgefugle at nære en uhyggelig Bevidsthed om, at de ikke havde haft noget glimrende Resultat ud af deres Løjer med Idioten fra „gammel Shelby“. Der blev lagt færre og færre Anslag op mod ham. Men nu kom den unge Læge til Hjælp. Der var almindelig Fryd og Henrykkelse, da han foreslog at gjøre Nicodemus dødelig forskrækket og forklarede, hvorledes det skulde gaa for sig. Han havde et prægtigt, nyt Skelet — Skelettet af den nylig afdøde, lokale Berømthed, Landsbyens Druffenboldt, Jimmy Finn — et rædsomt Stykke Bohave, som han havde kjøbt af Jimmy selv, ved Auktion, for halvtredshindstyve Dollars og under stærk Konkurrence, da Jimmy laa meget syg i Garveriet en Fjortendagstid før sin Død. De halvtredshindstyve Dollars vare gaaede til Whisky og havde betydelig forøget hans Udfigt til at komme i Besiddelse af Skelettet. Doktoren vilde lægge Jimmy Finns Skelet i Nicodemus' Seng.

Det blev iværksat omtrent Kloffen halv elleve om Aftenen. Henimod Nicodemus' sædvanlige Sengetid

— Midnat — kom Landsbyens Spøgefugle listende gennem Solsikkerne og Pigæblerne henimod den ensomme Træhytte. De kom hen til Vinduet og saa ind. Der sad den langbenede Stymper paa Sengekanten i en meget kort Skjorte og uden Andet paa; han dinglede fornøjet frem og tilbage med Benene og blæste Melodien til „Bæddeløbet i Gamptown“ paa sin Rodefam, der var belagt med Papir, og som han holdt op for Munden; ved Siden af ham laa en ny Mundharmonika, en ny Top, en stor Gutta-perchaboldt, en Haandsfuld farvede Marmorkugler, fem Bund Kandissukker og et afgnasket Stykke Honningkage, der var saa tykt som en Rodebog. Han havde solgt Skelettet til en omløbende Kvaksalver og nød nu Resultatet.

XI.

Paa Rigi-Kulm.

Rigi-Kulm er en imponerende Bjergmasse, der er 6000 Fod høj, som staar alene, og hvorfra der er en glimrende Udsigt over blaa Søer, grønne Dale og snedækte Bjerge — et prægtigt Panorama i en Omfreds af et hundrede Mil. Opstigningen sker ved Jernbane, tilhest eller tilfods, som man selv vil. Jeg og Harris iførte os en fuldstændig Vandredragt og sejlede hen ad Søen paa en Dampbaad; vi gik iland ved Landsbyen Wäggis, der er en tre Kvarters Rejse borte fra Luzern. Denne Landsby ligger ved Foden af Bjerget.

Vi slentrede snart skjodesløst op ad den løvrige Muldyrsti, og saa begyndte Passiaren at gaa som sædvanlig. Det var Kloffen tolv om Middagen, og det var en frisk, skyfri Dag; Opstigningen gik gradvis fremad, og de Glimt man under Grenenes Hang fik af det blaa Vand, med de smaa Sejlbaade og frempringende Klipper, vare saa yndige som et Glimt ind i Fantasiens Land. Alle Omgivelserne vare fuldendte — og det vare vore Forudanelser

ogsaa, thi vi skulde snart for første Gang nyde det herlige Skue af en Solopgang i Alperne — Formaalet for vor Rejse. Der var (tilsyneladende) ingen Grund til Hastværk, thi Rejsehaandbogen fortalte, at man kunde gaa fra Wäggis til Toppen i tre og en kvart Time. Jeg siger „tilsyneladende“ fordi Rejsehaandbogen tidligere havde holdt os for Nar — saaledes med Hensyn til Bejlængden fra Allerheiligen til Oppenau — og saavidt jeg kjendte til den, var den parat til at holde os for Nar endnu en Gang. Vi vare kun visse paa Højden — men vi gjorde Regning paa, at vi selv maatte udregne Bejlængden fra Foden til Toppen. Bjergets Top er 6000 Fod over Havet, men kun 4500 Fod over Søen. Da vi havde gaaet en halv Time, var der kommen Fart og Humør i os med Hensyn til Foretagendet, hvorfor vi gjorde klar til Bataille; det vil sige, vi fik fat i en Knøs, som vi mødte, og fik ham til at bære vore Alpestofke og Ranjeler og Overfrakker og vore andre Sager for os; saa havde vi frit Spil.

Jeg formoder, at vi maa have standsset hyppigere for at strække os i Skyggen i Græsset og faa os en Smule Tobak, end Knøsen var vant til, thi han spurgte med et, om vi havde havt isinde at leje ham til den enkelte Tour eller i aarevis. Vi sagde til ham, at han kunde gaa videre, om han ellers havde Hastværk. Han sagde, at han just ikke havde noget særligt Hastværk, men at han nok ønskede at komme op til Toppen, medens han endnu var ung. Vi sagde saa til ham, at han kunde stikke af og

lægge Sagerne af i det øverste Hotel og sige, at vi snart kom bagefter. Han svarede, at han vilde fikre os Plads i et Hotel, om han kunde, men hvis de alle vare fulde, vilde han bede dem at bygge et nyt og skynde sig med at faa Kalken og Malingen tørre, til vi kom. Han blev ved at give Ondt af sig, idet han travede afsted op ad Stien og forsvandt snart. Klokkeren var vi komne temmelig højt i Bejret, og Udsigten over Søen og Bjergene havde vundet Bredde og Interessje. Vi standsede en Stund foran et lille Værtshus, hvor vi fik Brød og Ost og en Pot Mælk eller to i Verandaen, med det store Panorama foran os — og saa gif vi videre igjen.

Ti Minutter efter mødte vi en varm og rød-kindet Mand, der med mægtige Skridt ilede ned ad Bjerget, idet han svingede sin Alpestok over Hovedet og tog et Tag i Jorden med dens Jernspids for at støtte disse stærke Skridt. Han standsede, viftede sig med sin Hat, skrubbede Sveden af sit Ansigt og sin Hals med et rødt Lommetørklæde, pustede et Øjeblik eller to og spurgte, hvor langt der var til Wäggis. Jeg svarede, at der var tre Timers Gang. Han saa forbarset ud og sagde:

„Hvad for noget, det ser ud, som om jeg kunde kaste en Tvebak ud i Søen herfra, den er saa nær herved. Er det der en Kro?“

Jeg svarede, at det var det.

„Godt,“ sagde han, „jeg kan ikke holde tre Timer ud endnu, jeg har havt nok af det idag. Jeg vil tage mig en Seng der.“

Jeg spurgte:

„Ere vi nær ved Toppen?“

„Nær ved Toppen! Gud velsigne Dem, De har jo næppe begivet Dem paa Vejen til den endnu.“

Jeg sagde, at saa vilde vi ogsaa tage ind i Kroen. Derfor vendte vi om, bestilte varm Aftensmad og fik os en fornøjelig Aften sammen med den Engländer.

Den tydske Værtinde gav os nette Bærelser og propre Senge, og da jeg og min Ven gik tilføjs, var det med den Beslutning, at vi vilde være tidlig oppe og gjøre saa meget som muligt ud af vor første Solopgang i Alperne. Men vi vare naturligvis dødtrette og sov som Politibetjente; da vi derfor vaagnede om Morgen og løb til Vinduet, var det allerede for sent, eftersom Klokken var halv tolv. Det var en drøj Skuffelse.

Vi bestilte imidlertid Frokost og bad Værtinden kalde paa Englænderen; men hun sagde, at han allerede havde været oppe og var taget afsted ved Daggry — samt at han lynede og tordnede over Et eller Andet. Vi kunde ikke begribe, hvad der var i Vejen. Han havde spurgt Værtinden om Stedets Højde over Søens Flade, og hun havde sagt ham, at det laa fjorten hundrede og fem og halvfemsindstyve Fod højt. Det var det Hele, der var bleven sagt, og saa blev han gal i Barykken. Han sagde, at naar man kun havde med — Idioter og Rejsebøger at gjøre, kunde man i et Land som dette i fire og tyve Timer samle saamegen Uvidenhed, som kunde vare i et helt Aar. Harris troede, at vor Fører havde proppet ham med urigtige Dplysninger

og det var sandsynligvis Tilfældet, thi hans Skjældsord påsede paa en Brik paa Knøsen.

Vi begav os igjen paa Vej ved Middagstid og filede afsted ad Toppen til med fornyede Kræfter og kraftig Gang. Da vi vare komne et Par hundrede Alen frem og standsede for at hvile os, saa jeg tilvenstre, medens jeg tændte min Pibe, og i nogen Afstand opdagede jeg en lang sort Røg, der krøb som en Drm langsomt op ad det stejle Bjerg. Det var naturligtvis et Lokomotiv. Vi lagde os paa Albuerne og stirrede, thi vi havde aldrig før set en Bjerg-Fernbane. Strax efter fik vi Dje paa Toget. Det var næsten utroligt, at den Tingest kunde krybe lige op ad en Skraaning, der var saa stejl som Taget paa et Hus — men den var der nu engang og udførte Miraklet.

I Løbet af et Par Timer kom vi op i en luftig Højde, hvor der laa store Sten paa Tagene af Hyrdernes Hytter for at holde dem nede ved Jorden, naar de stærke Storme rasede. Eggen var vild og klippefuld, men der var mange Træer og rigeligt Mos og Græs.

Strax efter kom vi til en halv Snes Faar, der gnavede Græsset i Stænket af en Bæk, som styrtede ned fra en Klippe, der vel var hundrede Fod høj, og i det Samme forhavsedes vore Dren ved en melodios „Dudeludelulum—dej—i!“ der kom fra en Person i Nærheden, som vi dog ikke kunde faa Dje paa, og vi erkjendte, at vi for første Gang hørte den berømte Alpejodlen i dens naturlige Skikkelse. Vi opdagede ogsaa, at den bestod af en

Blanding af Baryton og Falsket, som vi hjemme kalde „Tyrolerjodlen“.

Jodlingen vedblev og var meget fornøjelig at høre. Nu viste Jodleren sig — en Hyrdedreng paa fexten Aar — og af Glæde og Taknemmelighed gav vi ham en Frank, for at han kunde jodle noget mere. Derfor jodlede han, og vi lyttede. Vi gik kort efter videre, og han var saa ædelmodig, at han jodlede os ud af Syne. Efter omtrent et Kvarters Forløb kom vi til en anden Hyrdedreng, som jodlede, og vi gav ham en halv Frank, for at han skulde blive ved. Han jodlede os ogsaa ud af Syne. Herefter traf vi paa en Jodler hver ti Minutter; vi gav den første otte Cents, den anden sex Cents, den tredje fire Cents, den fjerde en Penny, vi bidrog Intet til Nr. 5, 6 og 7, og Resten af Dagen lejede vi de øvrige Jodlere for en Frank Stykket til ikke at jodle mere. Man faar lidt for meget af den Jodlen i Alperne.

Midt om Eftermiddagen passerede vi gennem en mærkelig naturlig Port, som blev kaldet Felsen-thor, og som dannes af to uhyre store, opretstaaende Klippestykker, over hvilke der ligger et tredje paa-tværs. Der laa et tiltalende lille Hotel tæt ved, men vor Energie var ikke brudt endnu, derfor gik vi videre.

Tre Timer senere kom vi til Jernbanesporet; det laa op ad Bjerget med samme Skraaning som en Stige, der læner sig mod et Hus, og det forekom os, at man maatte have gode Nerver for enten at kjøre op eller ned ad det.

Den sidste Del af Eftermiddagen k lede vi vort glohede Indre ved iskoldt Vand fra de friske Bække, det var det eneste virkelig gode Vand, vi havde smagt, siden vi rejste hjemmefra, thi i Fastlandets Hoteller giver man En bare et iskoldt Glas til at sp le Vandet i, og det formindsker vel dets Varmegrad, men det kan ikke gøre det koldt. Man kan kun gøre Vand koldt nok til Sommerbrug, naar det bliver tillavet i en Refrigerator eller luffet I spand. Europæerne sige, at I vand forvolder Maveonder. Hvoraf mon de veed det? — De drikke det jo aldrig.

Klokken ti Minutter over 11 naaede vi Kaltbad Station, hvor der er et rummeligt Hotel med store Berandaer, hvorfra man har en prægtig og majestætisk Udsigt over Søen og Bjerglandskabet. Vi vare nu ordenlig udafede, men da vi n dig vilde undv ere vor Solopgang i Alperne, satte vi vor Middagsmad tillivs saa hurtig som mulig og skyndte os at komme i Seng. Det var en usigelig Belyst at strække vore trætte Lemmer mellem de kolde og flamme Lagener. Hvor vi sov — thi der er ikke noget Sovemiddel saa godt som en Fodtour i Alperne.

Vi vaagnede begge om Morgenens og sprang i samme Djeblik ud af Sengen og løb hen og tog Binduesgardinerne tilside; men vi led igjen en bitter Skuffelse; Klokken var allerede halv fire om Eftermiddagen.

Vi klædte os paa arrige og i daarligt Humør, idet vi begge beskyldte hinanden for at sove over sig. Harris sagde, at hvis vi havde taget Kureren

med, som vi burde have gjort, saa vare vi ikke gaaede Glip af de Solopgange. Jeg svarede, at jeg vidste godt, at saa var en af os kommen til at sidde oppe for at vække Kureren; og jeg tilføiede, at vi havde Nød nok med at tage vare paa os selv under denne Klatring, uden at vi tilmed skulde have en Kurer at passe paa.

Bed Frokosten gif Humøret lidt op igjen, eftersom vi fandt i Rejssebogen, at den Rejsende i Hotellerne paa Toppen ikke kommer til at stole paa Tilfældet med Hensyn til Solopgangen, men at han itide bliver vækket af en Mand, som gaar gennem Bærelserne med et stort Alpehorn og blæser, som om han skulde vække de Døde. Der var en Ting til i Rejssebogen, som trøstede os, det var, at der stod et Hotel paa Toppen, hvor Gæsterne ikke spildte Tiden med at gjøre synderlig Toilette, men at de greb et rødt Tæppe og saa ravede frem, uglede ud som Indianere. Det var nu meget godt, det vilde være ganske romantisk; to hundrede og halvtredstindstyve Mennesker grupperede paa den luftige Bjergtinde med slagrende Haar, indsvøbte i røde Tæpper ligeoverfor det højtidelige Skue af de sneklædte Bjergtoppe og den straalende Forkynder af den sig nærmende Sol, vilde være et imponerende og mærkværdigt Syn. Det var derfor et Held og ikke et Uheld, at vi vare gaaede Glip af de andre Solopgange.

Man meddelte os efter Rejssehaandbogen, at vi nu vare 3228 Fod over Spens Vandflade — vi havde altfaa tilbagelagt over to Trediedele af vor

Dagsrejse. Vi tog afsted et Kvarter til fem om Eftermiddagen; hundrede Alen ovenover Hotellet delte Jernbanen sig; det ene Spor gik lige opad den stejle Høj, det andet drejede af tilhøjre med en svag Stigning. Vi sloge ind paa det sidste og fulgte det over en Mil; vi drejede derefter om et Klippehjørne og fik et smukt nyt Hotel i Sigte. Hvis vi vare gaaede videre, vilde vi være komne til Toppen, men Harris faldt paa at gjøre en Mængde Spørgsmaal — som sædvanlig til en Mand, der ikke vidste nogensomhelst Bessed — og han sagde, at vi skulde gaa tilbage og følge den anden Vej. Det gjorde vi ogsaa. Vi havde kun daarlig Raad til den Tidspilde.

Vi klavrede og klavrede; og vi vedblev at klavre; vi naaede fyrretyre Toppe, men der var bestandig en tilbage. Det gav sig til at regne, og det regnede for Alvor. Vi vare gjennemblødte og det var bitterlig koldt. Desuden skjultes hele Landskabet af en tæt Taage. Vi fulgte Jernbaneskinnerne for ikke at fare vild. Undertiden sjoffede vi afsted i en snæver Sti paa den venstre Side af Sporet, men af og til, naar Taagen lettede lidt, saa vi, at vi gik paa Kanden af en Afgrund, og at vor venstre Albue ragede ud over en bundløs Afgrund; der foer da en Gysen gennem os, og vi sprang op paa Skinnerne igjen.

Mørket faldt paa, det var koldt og det rustregnede. Dmtrent Kloffen otte om Aftenen lettede Taagen og viste os en stærk betraadt Sti, der førte op ad en stejl Skrænt tilvenstre. Vi sloge ind paa

den, og saasnart som vi vare komne langt nok bort fra Jernbanen til, at det var umuligt at finde den igjen, indhyllede Taagen os paany.

Vi vare nu paa en uhyggelig Plads uden Læ og maatte trafte afsted for at holde os varme, skjøndt vi snarere ventede at dumpe ned i en Afgrund før eller senere. Omtrent Kloffen ni gjorde vi en vigtig Opdagelse — at vi ikke vare paa nogensomhelst Sti. Vi kravlede frem paa Hænder og Knæer, men kunde ikke finde den; vi maatte derfor sætte os i Sølen og det knappe Græs for at vente. Vi bleve skræmmede hertil ved, at vi pludselig befandt os ligeoverfor et stort Legeme, som et Djeblik viste sig utydeligt og det næste Djeblik var skjult af Taagen igjen. Det var i Birkeligheden det Hotel, vi ledte efter, i høj Grad forstørret af Taagen, men vi antog det for at være Gabet af en Afgrund og vare enige om, at vi ikke vilde forsøge at gjøre Bekjendtskab med den.

Vi sad der en Time med klaprende Tænder og rystende Lemmer og skjændtes om Bagateller, men gjorde os den yderste Umage for at skjælde hinanden ud for den Dumhed, vi havde begaaet ved at forlade Jernbanesporet. Vi sad med Ryggen til Afgrunden, fordi den Smule Blæst, der var, kom fra den Kant. Efterhaanden blev Taagen noget tyndere, vi vidste ikke bestemt naar, thi vi saa ud i det tomme Rum, og Tyndheden kunde derfor ikke give sig tilkjende; men tilsidst traf det sig, at Harris saa sig om, og saa stod der et stort, utydeligt, spøgelseagtigt Hotel, hvor Afgrunden havde

været, man kunde tydelig se dets Vinduer og Skorstene og et utydeligt Skjær fra Lysene. Vor første Følelse var en dyb, uudsigelig Taknemmelighed, vor næste var en stum Forbitrelse, der opstod ved Mistanken om, at Hotellet mulig havde været synligt i tre Kvarter, medens vi sad og kjævledes i den kolde Søle.

Ja, det var Rigi = Kulm Hotellet — som indtager den øverste Top, og hvis fjerne smaa Lysglimt vi ofte fra vor Balkon i Luzern havde set funkle mellem Stjernerne. Den vrantne Portner og de vripne Dpvartere gav os en gnaven Modtagelse, som Folk af deres Slags pleje, naar der er godt at bestille, men da vi havde formildet dem ved en extraordinær Verbødighed og Servilitet, fik vi dem endelig til at vise os det Værelse, som vort Bud havde lejet til os.

Vi fik nogle tørre Klæder paa, og medens vor Aftensmad blev lavet til, drev vi forladte omkring i et Par store huleagtige Gjæstestuer; i den ene af Stuerne stod der en Kaffelovn. Denne Kaffelovn stod i et Hjørne, og der var paffuldt af Folk omkring den. Vi kunde ikke komme nær til Ilden, hvorfor vi bevægede os i de arktiske Egne blandt en Mængde Folk, som stod tavse, uden Smil paa Læberne, fortabte og gysende — idet de maaske tænkte paa, hvad for Idioter der nu skulde komme. Nogle af dem vare Amerikanere og andre Tydstere, men man kunde se, at Størsteparten vare Englændere.

Vi drev ind i et Værelse, hvor der var en

stor Flok Menneſker, for at ſe, hvad der gik for ſig; der var et Grindrings = Magasin. Touriſterne købte ivrigt alle mulige Slags Papirknive med Mærket Souvenir de Rigi, og hvis Haandtag vare lavede af Gensens ſmaa krumme Horn; der var ogſaa alle Slags Træbægere og andre Gjenſtande, der vare mærkede paa ſamme Maade. Jeg var lige ved at købe en Papirkniv, men jeg troede, at jeg kunde huſſe den folde Hygge paa Rigi = Kulm uden den, og jeg undertrykkede derfor min Lyſt.

Aftenſmaden varmede os, og vi gik øjeblikkelig tilſængs; men da Hr. Baedecker opfordrer alle Touriſter til at gjøre ham opmærksom paa de Fejltagelser, de maatte finde i hans Rejſebøger, ſkrev jeg ham et Par Ord til for at underrette ham om, at naar han meddelte, at Vejen tilſods fra Wäggis til Toppen kun varer tre Timer og et Kvarter, ſaa regnede han næſten tre Dage fejl. Jeg maa her tilføje, at jeg ikke fik Svar paa mit Brev, men jeg vil ſkrive igjen, naar jeg faar Tid, da Brevet kan være gaaet tabt.

Vi krøb ſammen i de flamme Senge og ſaldt lige luft i Søvn. Vi vare ſaa dødtrette, at vi ikke rørte os eller vendte os, før Alpehornets gjaldende Toner vakte os. Vi ſnappede nogle Stumper og Stykker af Klæder, uglede os ind i de røde Sengetæpper og løb barhovede gjennem Korridorerne ud i den pibende Blæſt. Vi ſaae et højt Træſtillads paa den højſte Plads paa Bjergtoppen et Hundrede Alen borte og ſatte afſted efter det. Vi ſtyrtede op ad Trapperne til det Øverſte af Stil-

ladset og stod der, højt over den vide, vide Verden med flagrende Haar, medens de røde Tæpper gled tilside og baskedes af den stærke Blæst.

„I det mindste et Kvarter forfilde“, sagde Harris med en fortrædelig Stemme, „Solen er oppe over Horizonten.“

„Hvad gør det?“ sagde jeg, „det er et højt prægtigt Skue, og vi ville i hvert Fald se den besørge Resten af Døgningen.“

Et Djeblit efter vare vi fuldstændig fortabte af det vidunderlige Skue foran os og ligegyldige for alt Andet. Solens store, sfyomgivne Skive stod netop lige over en uendelig Mængde hvide Toppe — eller saa at sige — et bølgefornigt Kaos af sammenklumpede Bjergkupler og Spir, der vare iflædte den uforgængelige Sne, og som ombølgedes med opalagtig Glands af skiftende prægtige Farver, medens straaelformige Striber af Diamantstøv skød frem igjennem Rister af den sorte Skybunke ovenover Zenith. Den lavere Verdens kløftede Dale vare oversvømmede med en farvet Taage, som tilflørede Ujævnhederne i deres Kløfter og Revner og forrevne Skove, og forvandlede hele den uhyggelige Egn til et rigt sandfælt Paradis.

Vi kunde ikke tale, vi kunde næppe aande. Vi kunde kun stirre i drukken Extase og nyde den.

Pludselig raabte Harris:

„Hvad — i Alverden! Den gaar ned!“

Det forholdt sig rigtigt. Vi vare gaaede glip af Tundningen i Hornet om Morgenen og havde

fovet hele Dagen. Det var forbavsende. Harris sagde:

„Se engang, det er ikke Solen, man ser paa, — det er paa os — der ere stablede op paa Toppen af denne Galge i de idiotiske Tæpper, og to Hundrede Herrer og Damer staa dernede og glo og gabe paa os og bryde sig ikke det mindste om, hvad enten Solen staar op eller gaar ned, saalænge de have faaet et saa latterligt Syn som dette at skrive om i deres Dagbøger. Det lader til, at de le, saa deres Ribben gaa løs, og der er ligesom en ung Dame, der ser ud, som om hun skulde gaa helt i Smadder. Jeg har aldrig truffet saadan et Menneske som dig før. Jeg tror, du er den sidste Mulighed til et Menneske.“

„Hvad har jeg gjort?“ svarede jeg hidsig.

„Hvad Du har gjort? Du er staaet op Klokken halv otte om Aftenen for at se Solen staa op, det er det, Du har gjort.“

„Har Du baaret dig bedre ad, maa jeg spørge? Jeg har altid plejet at staa op med Lærken, indtil jeg blev bragt ind under den bedøvende Indflydelse af Din søvnige Forstand.“

„Du plejede at staa op med Lærken! Du kan staa op med den Lede selv med det Første. Men Du burde skamme Dig over at staa og bruge Kjæft her paa den Maade, i et rødt Tæppe og paa et tyve Allens Stillads paa Toppen af Alperne. Saa er der ovenikjøbet en Mængde Folk hernede; dette er ikke noget Sted at udstille sin Galsskab paa.“

Paa den Maade gif vor sædvanlige Strid for sig. Da Solen var helt nede, snege vi os tilbage til Hotellet i det venlige Tusmørke og gif tilsæns igjen. Vi mødte Hornblæseren undervejs; han forsøgte at indkræve en Godtgjørelse, ikke blot fordi han havde bebudet Solnedgangen, som vi fik at se, men ogsaa Solopgangen, som vi vare fuldstændig gaaede Glip af; men vi sagde nej, vi tog kun vore Solrationer efter det europæiske Princip — „betal for hvad Du faar“. Han lovede, at vi skulde faa hans Horn at høre den næste Morgen, hvis vi vare ilive.

Han holdt sit Ord. Vi hørte hans Horn og kom øjeblikkelig op. Det var mørkt og koldt og uhyggeligt. Idet jeg famlede efter Svovlstikker og slog Gjenstande overende med mine rystende Hænder, ønskede jeg, at Solen vilde staa op midt paa Dagen, naar det var varmt og livligt og hyggeligt, og man ikke var søvnig. Vi gave os til at klæde os paa ved Skinet fra et Par sygelige Lys; men vi kunde næppe knappe en Knap, i den Grad rystede vore Hænder. Jeg tænkte paa, hvor mange lykkelige Mennesker, der vare i Europa, Asien og Amerika samt hele Verden, som sov fredelig i deres Senge og ikke havde Behov at staa op og se en Solopgang paa Nigi — Folk, som saagodtsom ikke skattede, hvor lykkelige de vare, men vilde staa op om Morgen og stille flere Krav til Forsynet. Medens jeg anstillede disse Betragtninger, kom jeg til at gabe temmelig stærkt, saa mine Overtænder fik fat i en Knage ovenover Døren, og medens jeg steg op paa

en Stol for at befri mig, trak Harris Vindues-Gardinet tilside og sagde:

„Na, hvor det er heldigt; vi behøve aldeles ikke at gaa udenfor; Bjergene hist henne kunne ses tydeligt.“

Det var gode Efterretninger. Det gjorde os fornøjet lige med Et. Man kunde se de dunkle Omrids af de store Alpemasser mod den mørke Himmel, og en eller to svage Stjerner blinkede gennem Revnerne i Nattens Mørke. Fuldt paa Klædte og indsvøbte i Tæpperne krøb vi sammen ved Vinduerne, tændte vore Piber, og faldt i en Pasfiar, medens vi glade ventede paa at se, hvorledes en Solopgang i Alperne vilde tage sig ud ved Lys. Efterhaanden udbredte der sig umærkelig en svag Glans over de snedækte Oders højeste Toppe — men dermed syntes Anstrængelsen at høre op. Jeg sagde:

„Der er en Hage ved den Solopgang. Det lader ikke til, at den gaar. Hvad mener Du, at der er ivejen?“

„Det veed jeg ikke; det lader til, at den er flaaet Kvik et eller andetsteds. Jeg har aldrig før set en Solopgang bære sig saadan ad. Kan det ikke være, at Hotellet pudser os af?“

„Nej, paa ingen Maade. Hotellet har bare en tinglig Rettighed i Solen, det har ikke noget med Maskineriet at gjøre. Det er en vanskelig Slags Gjendom at have; en Række Totalformørkelser vilde sandsynligvis ruinere denne Knejspe. Hvad kan der dog være ivejen med denne Solopgang?“

Harris foer op og sagde :

„Jeg har fundet det! Jeg veed, hvorledes Sagen forholder sig! Vi have set i den Retning, hvor Solen gik ned iaftes!“

„Det er rigtigt, hvorfor har Du ikke tænkt paa det før? Nu ere vi gaaede tabt af den anden Solopgang og det paa Grund af Dine Bommerter. Det kunde netop ligne Dig at tænde en Pipe og sidde og vente paa, at Solen skulde staa op i Vest.“

„Det kunde netop ligne mig at opdage Fejltagelsen. Du kunde aldrig have opdaget den. Jeg opdager alle Fejltagelser.“

„Men Du begaar dem ogsaa allesammen selv, ellers vilde Din værdifulde Evne være spildt for Dig; men lad os nu ikke standse for at kjævles, vi komme maaske endnu ikke for sent.“

Men det vare vi. Solen var helt oppe, da vi kom til Forevisningsstedet.

Paa vor Vej derhen mødte vi Skaren, som vendte tilbage — Mænd og Kvinder iførte alle Slags fære Dragter, og som i Ansigt og Gang viste alle mulige Tegne paa, at de frøs og befandt sig ilde. Der var endnu et Dusin Stykker tilbage paa Pladsen, da vi kom; de krøb sammen om Stilladset med Ryggen mod den skarpe Blæst. De havde deres røde Rejsebøger aabne ved Ridsen over Udfigten; de udpegede med Bjevær forskjellige Bjerge og søgte at indskærpe sig deres Navne og Beliggenhed i Hukommelsen. Det var et af de ynkeligste Syn, jeg nogenstinde har set.

XII.

Bestigningen af Riffelberg.

Efterat jeg havde læst Beretningerne om Hr. Whymper's Bjergvandring, var jeg ikke længere mig selv; jeg var begejstret, løftet, beruset af de næsten utrolige Farer og Eventyr, han havde udfaaet, og af den Triumf, han havde vundet. Jeg sad tavst nogen Tid, vendte mig saa om til Harris og sagde:

„Jeg har taget min Beslutning.“

Der var Noget i min Tone, som slog ham, og da han saa ind i mit Dje og læste, hvad der stod skrevet der, blegnede han kjendeligt. Han tøvede et Øjeblik, og saa sagde han:

„Tal!“

Jeg svarede med fuldstændig Sindsro:

„Jeg vil bestige Riffelberg!“

Hvis jeg havde skudt min stakkels Ven, kunde han ikke være falden pludseligere ned fra sin Stol. Hvis jeg havde været hans Fader, kunde han ikke have bønfaldet mig mere om at opgive min Hensigt. Men jeg lagde det døve Øre til Alt, hvad han sagde.

Da han tilsidst fandt, at Intet kunde forandre min Bestemmelse, hørte han op med at nøde mig, og i nogen Tid blev Tavsheden kun afbrudt af hans Hulken. Jeg havde taget en jernfast Beslutning, og sad med Øjnene stirrende ud i det tomme Rum, thi i mine Tanker kæmpede jeg allerede med Færerne i Bjergene, og min Ben stirrede paa mig i dyb Beundring gjennem sine Taarer. Til sidst kastede han sig om min Hals og omfavnede mig kjærligt, idet han med en brudt Stemme udbrød:

„Din Harris vil aldrig forlade Dig. Vi ville dø sammen.“

Jeg opmuntrede min ædle Kammerat ved at rose ham, og snart efter havde han glemt sine Taarer og var begjærlig efter Uventyr. Han vilde strax falde paa Førerne og tage afsted Klokken to om Morgenen, som han troede var Skif og Brug; men jeg forklarede ham, at der var ingen, som saa det ved den Tid, og at Usmarchen i Mørket i Reglen ikke fandt Sted fra Landsbyen, men fra det første Sted, man undervejs holdt Rast paa. Jeg sagde, at jeg vilde forlade Landsbyen den følgende Dag mellem tre og fire om Eftermiddagen; imidlertid kunde han sige Førerne Besked og ogsaa lade Publikum faa Noget at vide om det Forsøg, vi vilde gjøre.

Jeg gik iseng, men kunde ikke sove. Der er intet Menneske, som kan sove, naar han skal til at foretage en af disse Alpebedrifter. Jeg kastede mig i Feberhede frem og tilbage hele Natten og glædede mig, da jeg hørte Klokken slaa halv tolv og vidste, at det var paa Tide at staa op og spise til Middag.

Jeg stod op, træt og gnaven, og gik ned til Middagsmaaltidet, hvor jeg fandt, at jeg var Midtpunktet for den almindelige Interesse og Opmærksomhed; thi Nyheden var allerede bleven bekjendt. Det er ikke let at spise sin Mad roligt, naar man er bleven en Løve, men det er desuagtet meget behageligt.

Som det er Sædvane i Zermatt, naar der skal foretages en stor Bjergbestigning, lagde Alle, saavel Indfødte som Fremmede deres egne Bestjæftigelser tilside og indtog en god Stilling for at se Ufrejssen. Expeditionen bestod af 198 Personer, indbefattet Muldyrene, eller 205, indbefattet Køerne.

Klokken var fire om Eftermiddagen, før min Rytterskare var fuldstændig parat. Ved dette Klokkeslet begyndte den at bevæge sig. Med Hensyn til Antal og iøjnefaldende Effekt var det den mest imponerende Expedition, som nogensinde er rykket ud fra Zermatt.

Jeg befalede den første Fører at ordne Mænd og Dyr i en enkelt Række, tolv Fod fra hverandre, og binde dem alle sammen med et stærkt Tov. Han gjorde den Indvending, at de to første Mil bestod af fladt Land med rigelig Plads, og at Tovet aldrig blev benyttet, undtagen paa meget farlige Steder. Men det vilde jeg ikke hør. Noget om. Jeg havde læst, at der var hændet mange betydelige Ulykker i Alperne, ene og alene som Følge af, at Folkene ikke vare bundne sammen itide. Jeg vilde ikke forøge Antallet. Føreren adlød da min Befaling.

Da Processionen stod opstillet, bunden sammen og parat til at rykke afsted, var det et saa smukt

Syn, som jeg aldrig har set Mage til. Den var 3122 Fod lang — over en halv Mil, hvert eneste Menneske undtagen Harris og jeg vare tilfods og havde grønne Slør og blaa Briller paa, en hvid Pjalt om Hatten, en Rulle Tov over den ene Skulder og under den anden en Isøre i Beltet, en Alpestof i den venstre Haand og en sammenslaet Parapluie i den højre Haand, medens han havde Krykkerne paa Ryggen. Patterne paa Muldyrene og Køernes Horn vare smykkede med Edelweiß og Alperoser.

Jeg og min Ven vare de eneste Personer, som vare ridende. Vi vare paa den farligste Post allerbagest og hver af os var sammenbunden med fem Førere. Vore Baabendragere bare vore Isører, Alpestokke og andre Redskaber for os. Vi rede paa ganske smaa Væsler for en Sikkerheds Skyld; i Farens Stund kunde vi strække vore Ben og staa oprejst og lade Væslen gaa bort under os. Jeg kan dog ikke anbefale den Slags Dyr — idetmindste ikke til Fornøjelsestouren — fordi dets Dren ere ivejen for Udsigten. Jeg og min Ven havde strængt korrekte Bjergdragter, men vi besluttede os til at lade dem blive tilbage. Af Respekt for det store Antal Tourister af begge Kjøen, som vilde være forsamlede foran Hotellet for at se os passere forbi, og ogsaa af Respekt for de mange Tourister, vi ventede at møde paa vor Expedition, besluttede vi os til at foretage Bestigningen i Selskabsdragt.

Et Kvarter over fire gav jeg Befaling til at afmarchere, og mine Underordnede lod Befalingen gaa videre langs Linien. Den store Hob Mennesker

foran Monte-Rosa Hotellet skiltes med et Hurra i to Dele, da Processionen nærmede sig, og da Spidsen af den traf forbi, gav jeg Befalingen: „Pros af — færdig — hejs!“ og i samme Øjeblik gif min halve Mil Parapluier tilvejs. Det var et smukt Syn og en fuldstændig Overraskelse for Tilskuerne. Der var aldrig før set noget Lignende i Alperne. Det Bifald, det fremkaldte, var høist smigrende for mig, og jeg red forbi med Hatten i Haanden for at bevidne, at jeg satte Pris derpaa. Det var den eneste Maade, jeg kunde bevidne mine Følelser paa, thi mit Hjerte var for fuldt til, at jeg kunde tale.

Vi vandede Karavanen ved den kolde Bæk, som løber gjennem et Trug ved Enden af Landsbyen, og lod snart efter de civiliserede Egne ligge bag os. Dmtrent Klokken halv syv kom vi til en Bro, som spænder over Floden Bisp og efter at have kastet et Detachment over for at se, om den var sikker, gif Karavanen over uden Uheld. Vejen førte nu ad en jævn Skraaning, som var bevoget med frisk grønt Græs lige til Kirken Winkelmannen. Jeg gjorde ikke Holdt for at undersøge denne Bygning, men udførte en Flankebevægelse tilhøjre og drog over Broen over Findelbach, efter at jeg først havde undersøgt dens Styrke. Her deployerede jeg tilhøjre igjen og kom ind paa en indbydende Engstrækning, paa hvilken der ikke fandtes andet end et Par øde Hytter ved dens yderste Ende. Disse Enge frembød en udmærket Lejrplads. Vi sloge vore Telte op, spiste til Aften, satte Bagposter ud, førte Dagens Begivenheder til Protokols og gif saa tilfængs.

Vi stod op Klokken to om Morgenen og klædte os paa ved Tællelys. Det var en kjedelig og ubehagelig Historie. Der skinnede kun nogle faa Stjerner, men den største Del af Himlen var overtrukken, og Matterhorns store Spir var omgivet af en mørk Skykaabe. Den første Fører raadede til, at vi skulde forlænge vor Rast; han sagde, at han var bange for, at det vilde give sig til at regne. Vi ventede, til Klokken var ni, og tog saa afsted i temmelig klart Vejr.

Vor Vej førte os over farlige Skrænter, der vare tæt bevorede med Cedetræer og Lærketræer og gjennemskaarne af Stier, som Regnen havde banet og hvor løse Sten laa hindrende ivejen. Foruden disse Farer og Møjsommeligheder mødte vi bestandig tilbagevendende Tourister tilfods eller tilhest, og lige saa ofte opstod der Trængsel og Klammeri med opadstigende Tourister, som havde Hastværk og ønskede at komme forbi.

Vore Ulemper tiltog. Omtrent midt paa Eftermiddagen gjorde de sytten Førere Holdt og afholdt en Konsultation. Efterat de havde konsulteret hverandre en hel Time, sagde de, at deres første Formodning havde bekræftet sig — det vil sige, de troede, at de vare farne vild. Jeg spurgte dem, om de ikke vidste det? Nej, de sagde, at de kunde ikke bestemt vide, om de vare vildfarne eller ikke, fordi Ingen af dem nogensinde før havde været i den Del af Landet. De havde en bestemt Følelse af, at de vare farne vild, men de havde ingen Beviser derfor, undtagen det, at de ikke vidste, hvor de

vare. De havde i nogen Tid ikke truffet paa Lou-
rister, og de ansaa det for at være et betænkeligt
Tegn.

Det var klart, at vi vare i en hæslig Knibe.
Førerne vare naturligvis uvillige til at gaa ud alene
og lede efter Vej, derfor gif vi allesammen. For
større Sikkerheds Skyld gif vi langsomt, thi Skoven
var meget tæt. Vi gif ikke op ad Bjerget, men
omkring det i Haab om at støde paa det gamle
Spor. Henimod Aften, da vi vare aldeles udmat-
tede, kom vi lige mod en Sten, der var saa stor som
et Hus. Denne Skranke berøvede Folkene den Smule
Mod, de havde tilbage, og der paafulgte en panisk
Skraak og Fortvivlelse. De sukede og græd og sagde,
at de aldrig vilde faa deres Hjem og deres Kjære
at se igjen. De begyndte endog at bebrejde mig,
at jeg havde ført dem paa den skjæbnesvangre Ex-
pedition. Der var endog nogle, som kom med
Trusler mod mig.

Det var klart, at det ikke kunde gaa an at
lægge Forknythed for Dagen. Derfor holdt jeg en
Tale, i hvilken jeg sagde, at andre Alpebestigere
havde før været i ligesaa farlig en Stilling, som vi
vare, men at de vare slupne heldig derfra ved Mod
og Udholdenhed. Jeg lovede dem ikke at svigte
dem; jeg lovede at redde dem. Jeg sluttede med
at sige, at vi havde Mad nok med til at udholde
en hel Belejring; og hvor kunde de tro, at Bermatt
vilde lade en halv Milelængde Folk og Muldyr i
længere Tid blive hemmelighedsfuldt borte lige for
Næsen af dem uden at lede efter dem? Nej, Bermatt

vilde udsende Expeditioner for at oplede os, og vi vilde blive frelste.

Denne Tale gjorde stor Virkning. Folkene sloge Teltene op i nogenlunde godt Humeur, og vi vare komne ret behagelig til Ro, da Natten faldt paa. Jeg høstede nemlig nu Belønningen for min Visdom ved at have forsynet mig med en Artikel, som ikke er omtalt i nogen Bog om Rejser i Alperne før denne. Jeg mener Hofmannsdraaber. Havde den velsignede Drif ikke været, vilde ikke en eneste af Folkene have sovet et Djeblik den forfærdelige Nat. Havde den beroligende Drif ikke været, vilde de have kastet sig urolige og trøstesløse omkring hele Natten igjennem; thi Whiskyen var for min egen Mund. Ja, de vilde have været uskikkede til deres besværlige Foretagende, naar de stod op om Morgenens. Som det var, sov alle undtagen min Ben og jeg — kun vi to og Opvarterne. Jeg vilde ikke tillade mig selv at sove paa en saadan Tid. Jeg ansaa mig for ansvarlig for alle disse Liv. Jeg havde ifinde at være ved Haanden og parat, saafremt der skulde komme Laviner. Jeg veed nu, at der ikke findes Laviner der, men jeg vidste det ikke dengang.

Vi holdt Dje med Vejret hele den forfærdelige Nat og holdt ogsaa Dje med Barometret for at være parat ved den mindste Forandring. Der var ikke den mindste Forandring at opdage paa Instrumentet hele Tiden. Ord kunne ikke beskrive, hvilken Hygge den venlige, haabefulde, stadige Tingest var for mig i Nødens Stund. Det var et ubrugeligt Barometer

og havde ingen Viser undtagen den faste Messing-
Stillepind, men det opdagede jeg først siden. Hvis
jeg nogensinde skulde komme i en lignende Situation,
kunde jeg ikke ønske mig noget bedre Barometer end
dette.

Alle Mand stod op Klokken to om Morgenen
og indtog Frokost og saasnart det var lyst bandt
vi os sammen og gik hen til Klippen. I nogen
Tid prøvede vi Hagetovet og andre Midler for at
kunne bestige den, men uden Held — det vil sige,
uden fuldstændigt Held. Hagen fik engang fat, og
Harris klattrede op ad Tovet med den ene Haand
over den anden; men den gav slip, og hvis der
netop ikke havde staaet en Kapellan nedenunder,
vilde Harris sikkert være bleven slaaet til Krøbling.
Som det gik, blev Kapellannen det. Han tog fat
paa sine Krykker, og jeg befalede, at Hagetovet skulde
lægges tilside. Det var altfor farligt et Redskab,
hvor der stod saa mange Folk omkring.

Vi vare en Stund i Forlegenhed; saa var der
nogen, som kom i Tanker om Stigerne. En af dem
blev lænet op til Klippen, og Folkene gik op ad den,
bundne parvis sammen. Der blev sendt en ny Stige
op til Brug ved Redstigningen. Efter en halv Times
Forløb vare alle slupne over, og Klippen var be-
sejret. Vi udstødte vort første Triumffrig. Men
Glæden var kun kortvarig, thi hvorledes vilde vi faa
Dyrene over?

Det var en alvorlig Vanskelighed; det var i
Virkeligheden en Umulighed. Folkenes Mod begyndte
strax at svigte; og vi bleve endnu engang truede af

en Panik. Men da Faren var mest overhængende, bleve vi frelst paa en højst mærkværdig Maade. Et Muldyr, som fra første Begyndelse af havde vaakt almindelig Opmærksomhed ved dets Lyft til at foretage Experimenter, forsøgte at æde en Kande med fem Pund Nitro-Glycerin. Det skete lige ved Siden af Klippen. Explosionen kastede os alle til Jorden og tildængede os med Snavs og Brokker; den forskrækkede os ogsaa i høj Grad, thi Braget var aldeles bedøvende, og Rystelsen var saa stærk, at den fik Jorden til at skjælve. Vi vare desuagtet taknemmelige, thi Klippen var borte. Hvor den havde været var der istedetfor den en ny huleagtig Kevne, omtrent tredive Fod tværs over og femten Fod dyb. Explosionen kunde høres lige til Bermatt, og halvanden Time efter bleve mange Beboere af denne By kastede til Jorden og tillige slemt saarede af de nedfaldende Stumper af Muldyrets Kjød, som vare stivfrosne. Dette viser bedre end nogen Talangivelse, hvor højt Experimentatoren gik tilvejs.

Der var nu ikke andet for os at gjøre end at bygge en Bro over Kevnen og gaa videre. Med et Hurra tog Mændene fat paa deres Arbejde. Jeg ledede selv Arbejdet som Overingeniør. Jeg lod en stærk Afdeling fælde Træer med Isørerne og danne dem til Bæle til Støtte for Broen. Det var et langsomt Arbejde, fordi Isører ikke due til at fælde Træer med. Jeg lod nire Bæle blive sat fast i Rækker i Kevnen, og over dem lagde jeg sex fyrrethve Fods Stiger Side om Side og lagde sex til ovenpaa dem. Paa denne Bro lod jeg lægge et

Lag Grene og ovenover Grenene et Lag Jord, ser Tommer dybt. Jeg spændte Tov paa begge Sider som Rækværk, og saa var min Bro færdig. En Flok Elefanter kunde have gaaet sikkert over den. Ved Nattens Frembrud var Karavanen paa den anden Side, og Stigerne bleve tagne op.

Næste Morgen drog vi en Stund videre i godt Humør, skjøndt det gik langsomt, og Bejen var besværlig som Følge af Jordsmonnets stejle og klippefulde Beskaffenhed og Skovens Tæthed; tilsidst viste der sig en sløv Nedslagenhed i Folkenes Ansigter, og det var øjensynlig, at ikke blot de, men endog Førerne vare nu overbeviste om, at vi vare farne vild. Den Kjendsgjerning, at vi endnu ikke mødte Tourister, var en Omstændighed, som kun var altfor betydningsfuld. Der var en anden Omstændighed, som syntes at antyde, at vi ikke blot vare farne vild, men at vi vare meget ilde farne; thi der maatte bestemt være Folk ude at lede efter os, og dog havde vi ikke set Spor til dem.

Der opstod en almindelig Demoralisation; der maatte gjøres Noget og det hurtigt. Heldigvis har jeg ingen Vanskelighed ved at finde paa Udveje. Jeg fandt nu paa en, som anbefalede sig til Alle, thi den lovede godt. Jeg tog et Tov af tre Kvart Miles Længde, bandt dets ene Ende fast om Livet paa en Fører og sagde til ham, at han skulde gaa ud og finde Bejen, medens Karavanen ventede. Jeg paa-lagde ham at lede sig selv tilbage ved Hjælp af Rebet, saafremt det mislykkedes; i Tilfælde af at det lykkedes ham, skulde han ruske flere Gange stærkt

i Lovet, hvorpaa Expeditionen strax vilde begive sig hen til ham. Han gik og var efter to Minuters Forløb forsvunden mellem Træerne. Jeg rullede selv Lovet op, medens Alle stirrede med spændte Blikke paa den travlende Tingest. Lovet krøb undertiden ganske langsomt afsted, til andre Tider gik det noget hurtigere. To, tre Gange forekom det os, at vi fik Signalet, og et Skrig var lige ved at bryde frem over Folkenes Læber, naar de opdagede, at det var blind Allarm. Men tilsidst, da der var slæbt over en halv Mil Tov bort, hørte det op med at glide og var ganske stille — et Minut — to — tre Minuter — medens vi Alle holdt vor Aande og passede paa.

Hvilede Føreren? undersøgte han Eggen fra et højt Punkt? udspurgte han en Bjergboer, som han tilfældig mødte? Eller — var han besvimet som Følge af Overanstængelse og Skræk?

Denne Tanke gav et voldsomt Sæt i os. Jeg var lige ved at detachere en Expedition, som skulde komme ham til Hjælp, da det pludselig gav en saadan Række voldsomme Ryk i Lovet, at jeg næppe kunde holde fast paa det.

Det „Hurra,“ som saa blev udbragt, gjorde En godt at høre. „Frelst! frelst!“ var det Ord, som løb ned langs Karavanens lange Linie.

Vi rejste os op og satte os strax i Bevægelse. Vi fandt Vejen en Stund ret god, men den begyndte efterhaanden at blive besværlig, og den tog til i saa Henseende. Da vi mente, at vi vare gaaede en halv Mil, ventede vi hvert Øjeblik at se

vor Fører; men nej, han var ikke nogetsteds synlig; ej heller ventede han paa os, thi Lovet bevægede sig stadig, og følgerlig maatte han gjøre ligesaa. Det tydede paa, at han ikke endnu havde fundet Bejen, men at han gif henimod den sammen med en eller anden Bonde. Der var ikke Andet for os at gjøre end at træffe affted, og det gjorde vi. Efter tre Timers Forløb trakkede vi affted endnu. Det var ikke blot uforstaaeligt, men til at fortvivle over. Det var ogsaa meget anstrængende; thi vi havde skridtet godt ud først for at indhente Førereren, men havde kun udaset os selv forgjæves; thi skjøndt han gif langsomt, var han dog istand til at gaa hurtigere over saadant Jordsmon, end den sammenbundne Karavane.

Klokken tre om Eftermiddagen vare vi nærved at omkomme af Udmattelse — og dog blev Lovet ved at glide langsomt affted. Folkenes Rnurren mod Førereren var stadig tiltaget og havde tilsidst givet sig lydeligt og vildt tilkjende. Der udbrød et Mytteri. Folkene nægtede at marchere videre. De erklærede, at de hele Dagen havde bevæget sig i en Slags Cirkel. De forlangte, at vor Ende af Lovet skulde gjøres fast til et Træ, saa at det kunde standse Førereren, indtil vi kunde indhente ham og slaa ham ihjel. Det var ikke nogen urimelig Begjæring, og derfor gav jeg Befaling dertil.

Saasnart Lovet var gjort fast, rykkede Expeditionen fremad med den Hurtighed, som Tørst efter Hævn sædvanligvis indgyder. Men efter en trættende Marche paa næsten en halv Mil kom vi til en Høj,

der var bedækket med Stenbrokker og som var saa stejl, at Ingen af os var istand til at klatre op ad den. Forsøget slog fejl for Enhver og endte med, at en eller anden kom til Fortræd. Inden tyve Minutter havde jeg fem Mand paa Krykker. Naarsomhelst en Klatrer forsøgte at støtte sig til Tovet, gav det efter og lod ham tumle baglænds. Dette Resultats Hyppighed gav mig en Ide. Jeg befalede Karavanen at gjøre omkring og stille sig i Marchorden; jeg lod da Slæbetovet gjøre fast til det agterste Muldyr og kommanderede saa:

„Giv Agt — Sving tilhøjre — fremad — Marche!“

Processionen satte sig i Bevægelse til den taktfaste Melodi af en Krigsfang, og jeg sagde ved mig selv:

„Nu da, hvis Tovet ikke gaar istykker, er jeg vis paa, at dette maa bringe vor Fører hen til Lejren.“

Jeg lagde Mærke til, hvorledes Tovet gled ned ad Højen, og netop da jeg var opsat paa at nyde min Triumf, mødte jeg en bitter Skuffelse; der var ingen Fører bunden til Tovet, det var en gammel vred sort Gedebuk. Den bedragne Expeditions Kaseri overstred alle Grændser. De vilde endog udøve deres urimelige Hævn paa dette uskyldige, umælende Dyr. Men jeg stillede mig mellem dem og deres Offer, og skjøndt jeg blev truet af en Række strittende Dyr og Alpestokke, udtalte jeg dog, at der kun var en Vej til dette Mord, og den gif over mit Lig. Endog medens jeg talte, saa jeg, at min Dom var

fældet, medmindre der indtraf et Mirakel, som kunde afvende disse Uffindige fra deres blodtørstige Hensigt. Jeg ser endnu den truende Række Vaaben; jeg ser den fremrykkende Skare, som jeg da saa den; jeg ser Hadet i deres grusomme Øjne; jeg mindes, hvor mit Hoved sank ned paa mit Bryst; jeg føler igjen det pludselige Jordskjælvstød i min Agterdel, der blev mig tilbøjet netop af den Buk, jeg opofrede mig for at frelse; jeg hører endnu engang den Latterorkan, der brød løs fra den angribende Skare, da jeg splittede den fra For til Agter, som en Sepoy, der blev skudt ud af en Kanon.

Jeg var frelst. Ja jeg var frelst og det ved Utafnemmelighedens miskundelige Drift, som Naturen havde plantet i Hjertet paa det forræderiske Bæst. Den Barmhjertighed, som Beltalenheden ikke havde formaaet at fremkalde i disse Menneskers Hjerter var bleven fremkaldt af Latter. Bukken blev sluppen løs, og mit Liv blev skaarat.

Vi levede saalænge, at vi opdagede, at Føreren havde forladt os, saasnart han havde lagt en halv Mil mellem sig og os. For at bortlede Mistanken havde han fundet det rigtigst, at Lovet skulde blive ved at bevæge sig; derfor fangede han Bukken og paa den Tid, da han sad og gjorde Lovet fast, bildte vi os ind, at han var besvimet, overvældet af Træthed og Anstrængelser. Da han gav slip paa Bukken, gav den sig til at springe omkring, idet den forsøgte at frigjøre sig for Lovet, og det var det Signal, vi med Glædesfrig havde skyndt os at adlyde. Vi vare gaaede rundt i en Kreds efter Bukken hele Dagen —

en Sag, der blev bevist ved, at vi havde vandet Expeditionen syv Gange ved en og samme Kilde i Løbet af syv Timer. Naagtet jeg er en erfaren Skovboer, havde jeg dog paa en eller anden Maade undladt at lægge Mærke dertil, indtil min Opmærksomhed blev hendraget derpaa ved et Svin. Dette Svin laa altid og sølede sig ved Kilden, og da det var det eneste Svin, vi saa, bragte dets stadige Gjenkomst, i Forbindelse med dets Lighed med sig selv mig til at tænke paa, at det maatte være et og samme Svin, og det ledte mig til den Slutning, at det ogsaa maatte være en og samme Kilde — hvad det ogsaa var.

Jeg noterede mig denne Mærkværdighed, da den paa en slaaende Maade vidnede om den relative Forskjel imellem Gletschervirksomhed og Svinvirksomhed; jeg mener, at mine Jagttagelser ville føre mig til den Slutning, at et Svin i en Bøl bevæger sig ikke. Det skal glæde mig at høre andre Jagttageres Mening om dette Punkt.

Som et forklarende Moment skal jeg vende tilbage til denne Fører, og saa skal jeg strax være færdig med ham. Efter at han havde bundet Buffen til Tovet, var han vantet længe omkring og stødte da paa en Ko. Da han mente, at en Ko naturligvis maatte vide bedre Bessed end en Fører, tog han den fat ved Halen, og Resultatet viste, at han havde Ret i sin Antagelse. Den gnavede sig langsomt ned Højen, til det blev henimod Masketiden; derpaa satte den hjem efter og bugserede ham saaledes ind i Zermatt.

Vi slog Lejr paa den vide Plads, hvor Bukken havde ført os hen. Folkene vare i høj Grad udmattede. Deres Overbevisning om, at vi vare farne vild, blev glemt under Glæden over den gode Aftensmad, og før Reaktionen kunde gjøre sig gjældende, proppede jeg dem med Hofmannsdraaber og fik dem i Seng.

Næste Morgen overvejede jeg i mit stille Sind vor fortviede Stilling og forsøgte at tænke paa en Udvej, da Harris kom til mig med et af Baedeckers Kort, som tydeligt og klart viste, at det Bjerg, vi vare paa, endnu var i Schweiz, — ja, at hver Stump af det laa i Schweiz. Vi vare altsaa ikke helt fortabte. Det var en umaadelig Lindring; det løstede to saadanne Bjerge bort fra mit Bryst. Jeg lod denne Efterretning øjeblikkelig bekjendtgjøre og udstillede Kortet. Virkningen var vidunderlig. Saa snart Folkene med deres egne Dine saa, at de vidste, hvor de vare, og at det kun var Toppen, der var bleven borte, og ikke de selv, oplivedes de øjeblikkelig og sagde en som alle, lad Toppen passe sig selv, det interesserede dem ikke, hvad Forlegenhed den var i.

Da vor Nød nu var tilende, besluttede jeg at holde mine Folk i Lejren og give Expeditionens videnskabelige Afdeling Lejlighed til at virke. Først foretog jeg en Barometer = Observation for at faa Højden, men jeg kunde ikke opdage, at der kom noget Resultat ud deraf. Jeg vidste paa Grund af min videnskabelige Erfaring, at enten Thermometre eller Barometre skulde koges for at blive nøjagtige;

jeg vidste ikke, hvilket det var, derfor kogte jeg dem begge. Der kom endnu ikke noget Resultat; derfor undersøgte jeg Instrumenterne og fandt, at de havde store Mangler, Barometret havde ingen Viser undtagen Messingstillepinden og Kuglen; Thermometret var opfyldt med Tinfolio, jeg kunde have kogt disse Tingester i Mas og ikke fundet Nogetsomhelst.

Jeg støvede et andet Barometer op, det var nyt og helt. Jeg kogte det en halv Time i en Krukke Bønnesuppe, som Koffen var ved at lave. Resultatet var helt uventet; Instrumentet blev aldeles ikke paavirket, men der var en saa stærk Barometer-smag ved Suppen, at Mesterkoffen, som var en meget samvittighedsfuld Mand, forandrede dens Navn paa Spisjedlen. Alle syntes saa godt om denne Ret, at jeg paalagde Koffen at skaffe os Barometer-Suppe hver Dag. Man antog, at Barometeret nu let kunde tage Skade deraf, men det brød jeg mig ikke om. Jeg havde til min fuldeste Tilfredshed paavist, at det ikke kunde sige, hvor højt et Bjerg var, derfor havde jeg ingen Brug for det. Vejrforandringen kunde jeg mærke uden det; jeg brød mig ikke om at vide, naar Vejret blev godt; hvad jeg vilde vide var, naar det blev daarlighst, og det kunde jeg saa at vide af Harris' Vigtorne. Harris havde faaet sine Vigtorne prøvede og regulerede ved Regjeringsobservatoriet i Heidelberg, og man kunde fuldstændig stole paa dem. Jeg overførte det ny Barometer til Kjøkkendepartementet, for at det kunde benyttes til Herfskabets Mad. Man opdagede, at der kunde koges en ganske god Suppe

paa det mangelfulde Barometer, derfor blev det benyttet til Folkenes Mad.

Jeg togte derpaa et Thermometer og fik et fortræffeligt Resultat; Kvægsølvbet gik op over 200 Grader Fahrenheit. Efter de øvrige videnskabelige Deltageres Mening syntes dette at antyde, at vi havde naaet den overordenlige Højde af 200,000 Fod over Havfladen. Videnskaben sætter Grændsen for den evige Sne til 10,000 Fod over Havfladen. Der var ingen Sne, hvor vi vare, det maa altsaa anses bevist, at den evige Sne hører op et eller andetsteds over de 10,000 Fod og ikke begynder igjen. Det var et interessant Faktum, som ikke er bemærket af nogen tidligere Jagttager. Det var en Opdagelse, der tilmed var af stor økonomisk Betydning, eftersom den gjorde alle øde Alpetoppe tilgængelige for Beboelse og Agerdyrkning. Det var en stolt Ting at være, hvor vi vare, men det foraarjagede os dog en pinlig Følelse at tænke paa, at havde Bukken ikke været, kunde vi gjerne have været 200,000 Fod højere oppe.

Det heldige Udfald af mit sidste Forsøg bevægede mig til at forsøge et Experiment med mit Fotografi-Apparat og tage et af mine Camera, men det gik galt; Træet buldnede ud og revnede, og jeg kunde ikke se, at Lindjerne vare bedre end før.

Jeg besluttede mig nu til at tage en Fører. Det kunde forbedre ham, og det kunde ikke forringe hans Brugbarhed. Men jeg fik ikke Lov til at fuldføre min Hensigt. Førere have ingen Følelse for

Videnskaben, og denne vilde ikke lide nogen Gene for Videnskabens Skyld.

Midt under mit videnskabelige Arbejde indtraf et af de kjedelige Uheld, som altid hænder mellem Uvidende og Tankeløse. En Lastdrager skød efter en Gemse, men fejlede og skød Filologen til Krøpling. Det var ikke nogen Sag af Vigtighed for mig, — thi en Filologs Pligter kunne ligesaa godt blive udførte paa Krykker som ellers — men det mindede mig om, at havde Filologen ikke været ivejen, vilde et Muldyr have faaet Ladningen. Det vilde have været en hel anden Sag, thi naar der er Tale om Værdi, er der er en Pokkers Forskjel paa en Filolog og et Muldyr. Jeg kunde nu ikke gjøre Regning paa hvergang at have en Filolog paa den rette Plads; derfor udstedte jeg for en Sikkerheds Skyld den Befaling, at man fremtidig ikke maatte jage Genser indenfor Kamperlinien med andet end med Pegefingrene.

Mine Nerver vare næppe komne til Ro efter denne Affaire, før de fik en ny Kystelse, som fuldstændig betog mig Modet; der gik pludselig et Rngte gennem Lejren, at en af Dpvarterne var falden i en Afgrund.

Det viste sig imidlertid, at det kun var en Kapellan; jeg havde taget en extra Forsyning af Kapellaner med for at være forberedt for saadanne Tilfældes Skyld, men havde ved en ubegribelig Forsømmelse været noget knap med Dpvartere.

Den følgende Morgen rykkede vi videre, vederkvægede og i godt Humør. Jeg mindes med særlig

Glæde denne Dag, fordi vi saa, at vi igjen vare komne ind paa Bejen. Ja vi fandt Bejen igjen og det paa en høist mærkelig Maade; vi havde trasket affted i omtrent halvtredie Time, da vi stødte paa en solid Klippeblok, som omtrent var tyve Fod høj. Jeg behøvede denne Gang ikke at faa Anvisning af et Muldyr — jeg begyndte allerede at vide bedre Bested end nogetsomhelst Muldyr i hele Expeditionen — jeg stak en Dynamitpatron til og løftede Klippen tilvejs paa denne Maade. Men til min store Forbavselse og Uergrelse fandt jeg, at der havde været en Schweizerhytte paa Toppen af den.

Jeg samlede de Medlemmer af Familien, som faldt ned i Nærheden af mig, sammen, og mine Undergivne samlede Resten op. Ingen af disse stakkels Folk havde taget nogen Skade, men de vare meget gnavne. Jeg forklarede Hyttens Ejer, hvorledes Sagen forholdt sig, og at jeg kun ledte efter Bejen og vilde have varskoet ham i Tide, dersom jeg havde vidst, at han var deroppe. Jeg sagde, at jeg ikke havde ment noget Ondt med det, og at jeg haabede, at jeg ikke stod lavere i hans Agtelse, fordi jeg havde hævet ham nogle Favne i Vejret. Jeg sagde mange andre høist forstandige Ting, og da jeg endelig tilbød at gjenopbygge hans Hytte og betale Skaden samt indrette en Kjælder, blev han formildet og tilfredsstillt, han havde ingen Kjælder iforvejen; han vilde ikke have saa god en Udsigt nu som før, men hvad han havde mistet i Udsigt, havde han efter en nøjagtig Opmaaling vundet i Kjælderrum. Han sagde, at der ikke var en Hule som den i Bjergene — og

han vilde have havt Ret, dersom det salig Muldyr ikke havde prøvet paa at æde Nitroglycerin.

Jeg satte et hundrede og sexten Mand i Arbejde, og de byggede Schweizerhytten op igjen af dens egne Ruiner i Løbet af et Kvarter. Den var en hel Del mere malerisk end før. Manden sagde, at vi nu vare paa Feli-Stuz ovenover Schwegmatt — en Meddelelse, som jeg var glad ved at faa, siden den antydede vor Stilling med en Nøjagtighed, som vi ikke havde været vante til i en Dagstid eller saa. Vi fik ogsaa at vide, at vi vare ved Foden af det egenlige Riffelberg, og at Begyndelseskapitlet af vor Rejse var fuldført.

Vi havde herfra en smuk Udsigt over den kras-tige Bisp, da den første Gang springer ud i Verden fra en stor og mægtig Ishvælving, der er dannet gjennem den store Gorners-Gletscher,; vi kunde ogsaa se Furggenbach, som er Udløbet af Furggen-Gletscher.

Muldyrvejen til Toppen af Riffelberg gik lige foran Schweizerhytten, en Omstændighed, vi strax lagde Mærke til, fordi en Procession Tourister trak forbi omtrent paa samme Tid. Hytteejerens Forretning bestod i at sælge Forfriskninger til Tourister, min Explosion havde afbrudt hans Forretninger i nogle Minuter, idet alle hans Flasker vare slaaede istykker; jeg gav Manden en Del Whisky at sælge for Alpechampagne og en Del Eddike, som kunde gaa for Rhinsvoin, selvsølgelig gik Forretningen snart ligesaa flink som nogeninde før.

Jeg lod Expeditionen holde Kæst udenfor og tog selv tillige med Harris Kvarter i Schweizerhytten for at forrigere mine Dagbøger og videnskabelige Notitser, inden vi forsatte Bestigningen.

Da jeg havde udført dette, stillede jeg Karavanen i Marcheorden, og efter at jeg var reden langs ned ad Linien for at paase, at Alt var rigtig bundet sammen, gav jeg Befaling til at drage videre. Lidt efter førte Vejen os til en aaben, græsbevoret Strækning. Vi vare nu komne op over den fortrædelige Skov og havde foran os en uhindret Udsigt til vor Top — Toppen af Riffelberg.

Vi fulgte nu Muldyrvejen, der gik i Zigzag, snart tilhøjre og snart tilvenstre, men stadig op ad, og bleve bestandig fortrædige af lange Rækker ubesindige Tourister, som ikke i et eneste Tilfælde vare bundne sammen.

Jeg var nødt til at vise den største Forsigtighed, thi mange Steder var Vejen ikke tre Alen bred, og ofte skraanede dens laveste Side ned til bratte Afgrunde, der vare otte, endog ni Fod dybe. Jeg maatte stadig opmuntre Folkene for at afholde dem fra at give deres umandige Frygt Luft.

Vi kunde have naaet Toppen inden Aften, hvis der ikke var foraarsaget en Forsinkelse ved Tabet af en Parapluie. Jeg var stemt for at lade Parapluien gaa tabt, men Folkene knurrede, og det med god Grund, thi i disse barske Egne trængte vi i høj Grad til Beskyttelse mod Laviner; jeg slog derpaa Lejr og detacherede en stærk Afdeling til at gaa efter den savnede Artifel.

Banfselighederne vare betydelige den næste Morgen, men vort Mod var stort, thi vort Maal var nært. Ved Middagstid overvandt vi den sidste Hindring — vi stod tilsidst paa Toppen uden Tab af et eneste Mennefseliv undtagen Muldyret, som aad Glycerin. Vi havde fuldendt vort Forehavende — Muligheden af det Umulige var godtgjort, og Harris og jeg gif stolte ind i den store Spisefal i Hotellet paa Riffelberg og stillede vore Alpeftokke op i en Krog.

Ja, jeg havde fuldført den store Bjergstigning, men det var en Fejltagelse at gjøre det i Selskabsdragt. Vore Kaffeovnstrør vare bulede, vore Spidsfjoler vare i Pjalter, Snavset forhøjede ikke vor Skjønhed, og det hele Indtryk, man fik af os, var ubehageligt og endog uanstændigt.

Der var omtrent femoghalvfjerdsinstyve Tourister i Hotellet — hovedsagelig Damer og Smaaabørn — de hød os med Beundring velkommen, hvilket betalte os for alle vore Savn og Lidelser. Bestigningen var foretagen, og vore Navne og Datoen bleve indhuggede i et Stenmonument for at aflægge Vidnesbyrd derom for alle fremtidige Tourister.

Jeg togte et Thermometer og tog Højden, hvilket gav det ejendommelige Resultat: „at Toppen ikke var saa høj som det Punkt paa Bjerget, hvor jeg tog den første Højde.“ Da jeg formodede, at jeg havde gjort en meget vigtig Opdagelse, tog jeg mig for at høre den bekræftet. Der var netop et endnu højere Punkt (kaldet Gorner Grat) ovenover Hotellet, og uagtet det er en Kjendsgjerning, at

den fra en svimlende Højde rager ud over Gletscherne, og Opstigningen er vanskelig og farlig, besluttede jeg mig til at vove mig derop og føge et Thermometer. Jeg affendte derfor en stærk Afdeling med nogle laante Haffer under Ansørfel af et Par Overfelnere for at grave en Trappe i Jordbunden hele Vejen, og saaledes foretog jeg Bestigningen, bunden til Førerne. Den svimlende Højde var den egenlige Top — saa at jeg endog udførte mere, end jeg oprindeligt havde tilfigtet at gjøre. Denne dumdriftige Bedrift er berettet paa et andet Stenmonument.

Jeg føgte mit Thermometer, og mærkelig nok viste det sig, at dette Sted, som skulde ligge 2000 Fod højere end Hotellet, i Virkeligheden var 9000 Fod lavere. Saaledes blev det Faktum klarlig bevist, „at naar man er kommen op over en vis Højde, saa vil et Punkt i Virkeligheden være desto lavere, jo højere det synes at være“. Vor Bjergbestigning var en stor Begivenhed, men dens Bidrag til Videnskaben var ufattelig større.

Ordkløvere paastaa, at Vandet føger ved en lavere og lavere Temperatur, jo højere man kommer op, og at Uoverensstemmelsen skulde hidrøre herfra. Jeg svarer hertil, at jeg ikke baserer min Theori paa, hvad føgende Vand gjør, men paa, hvad et føgt Thermometer figer. Man kan ikke tage et Thermometer ved Næsen.

Jeg fandt, at min Arnika var uvurderlig. Mine Folk led græsfelige Pinsler som Følge af Gnidningen, fordi de havde siddet saa meget. I to eller

tre Dage var ikke en af dem istand til at bestille andet end at ligge eller gaa omkring; dog var Arnikaen saa kraftig, at alle paa den fjerde Dag vare istand til at sidde oppe. Jeg er af den Mening, at jeg fremfor alt skylder Arnika og Hofmanns-draaber det heldige Udfald af vort store Foretagende.

Da mine Folk havde gjenvundet Helbred og Styrke, var Hovedvanskeligheden, hvorledes jeg skulde faa dem ned af Bjerget igjen. Jeg var ikke tilbøjelig til at udsætte de flinke Folk igjen for Færerne, Anstrængelserne og Besværighederne ved den forsærdelige Vej, hvis det kunde undgaas. Først tænkte jeg paa Balloner, men maatte naturligvis opgive den Tanke, da Balloner ikke kunde skaffes tilveje. Jeg tænkte paa adskillige andre Udveje, men maatte efter nærmere Overvejelse give Afkald paa dem af samme Grund. Til sidst kom jeg i Tanker om det. Jeg vidste, at det er en Kjendsgjerning, at Gletschere bevæge sig, thi jeg havde læst det i Baedecker, jeg besluttede derfor at rejse til Zermatt paa den store Gornier Gletscher.

Det var nu meget godt, det næste var, hvorledes man bekvemt skulde komme ned paa Gletscheren, eftersom Muldyrvejen var lang, bugtet og kjedelig. Jeg satte mine Tanker i Arbejde og udfandt snart en Plan. Man kan fra Gornier Grat se lige ned paa den store frosne Flod, som kaldes Gornier Gletscher, det er en stejl Afgrund, 1,200 Fod høj, vi havde 154 Parapluier — og hvad er en Parapluie andet end en Faldskjærm?

Jeg omtalte begejstret denne høje Idee til Harris

og var ifærd med at paabyde Expeditionen at rykke op paa Gornier Grat med dens Parapluiier og berede sig paa at flyve i Belotonvis, hver Beloton under Kommando af en Fører, da Harris standsede mig og bad mig ikke at forhaste mig, han spurgte mig, om denne Nedstigningsmaade havde været prøvet nogensinde før i Alperne. Jeg sagde: „Nej, jeg havde ikke hørt om et eneste Exempel.“ Det var efter hans Mening en Sag af betydelig Vigtighed, det vilde efter hans Mening ikke være rigtigt, at sende en hel Afdeling ned paa engang; det vilde være bedre at sende et enkelt Individ først og se, hvorledes det gik ham.

Jeg kunde øjeblikkelig se det vise i denne Bemærkning. Jeg sagde det og takkede min Ven hjertelig og sagde til ham, at han skulde tage sin Parapluie og prøve Sagen, og at han skulde vifte med sin Hat, dersom han kom til et blødt Sted, og saa vilde jeg sende Resten ned.

Harris blev dybt rørt over dette Vidnesbyrd om Tillid og sagde det med en Stemme, som kjendelig skjælvede, men paa samme Tid sagde han, at han ikke følte sig værdig til en saa udmærket Gunstbevisning; at han kunde vække Skinsyge i Kommandoet, thi der var Folk nok, som ikke vilde betænke sig paa at sige, at han havde benyttet underfundige Midler for at blive udsat hertil, medens hans Samvittighed kunde bevidne, at han ikke havde søgt om det eller i sit inderste Hjerte krævet det.

Jeg sagde, at dette geraadede ham til største Ære, men at han ikke maatte støde en saa ufor-

gængelig Berømmelse, som vilde vindes ved at være den første, der steg ned ad Alperne paa Faldstjærm, fra sig, af Hensyn til nogle misundelige Uslinge. Nej, sagde jeg, han skulde paatage sig Hvervet — det var ikke længere en Opfordring, det var en Befaling.

Han takkede mig begejstret og sagde, at naar man saa Sagen fra det Synspunkt, bleve hans Indvendinger fjernede. Han gik bort og kom snart tilbage med sin Parapluie, hans Djne vare da røde af Taknemmelighed og hans Kinder fridhvide af Glæde. Netop i samme Øjeblik gik den første Fører forbi, Udtrykket i Harris Ansigt forandrede sig og udviste en usigelig Dmhed, og han sagde:

„Denne Mand tilføjede mig en grusom Fornærmelse for fire Dage siden, og jeg sagde i mit Hjerte, at han skulde komme til at erfare og indrømme, at den eneste ædle Hævn, en Mand kan tage over sin Fjende, er at gjengjælde Godt med Ondt, jeg giver Afkald til Gunst for ham. Lad ham gjøre Forsøget.“

Jeg omfavnede den ædelmodige Sjæl og sagde: „Harris, du er det bedste Menneske, som lever. Du skal ikke fortryde en saa ophøjet Handlemaade, og den skal ogsaa blive bekjendt for Verden. Du skal, om jeg lever, saa en Lejlighed til at udmærke dig, som langt overgaar denne — husk paa det.“

Jeg kaldte den første Fører til mig og besluttede øjeblikkelig, at han skulde gjøre Forsøget. Men Forslaget vakte ikke nogen Begejstring hos ham. Han gik aldeles ikke ind paa Ideen. Han sagde:

„At binde mig til en Parapluie og springe ned over Gornier Grat; nej, undskyld, der ere mange behageligere Veje ad Helvede til end den.“

Efter en Diskussion med ham i den Anledning, viste det sig, at han ansaa Planen for at være i højeste Grad farlig. Jeg var ikke overbevist derom, men jeg vilde ikke risikere noget ved Forslaget — det vil sige, jeg vilde ikke svække Expeditionens Styrke og Evne. Jeg vidste ikke, hvad jeg skulde gjøre, da det faldt mig ind at gjøre et Forsøg med Filologen.

Han blev kaldt hen til mig, men han afflog det, idet han paaskød Uerfarenhed, Mistillid til Publikum og jeg veed ikke hvad. En anden vægrede sig derved, fordi han havde Gigt i Hovedet, og mente, at han maatte undgaa Træk. En anden kunde ikke springe godt — kunde aldeles ikke springe godt — og troede ikke, at han kunde springe saa langt uden en lang og taalmodig Øvelse. En anden var bange for, at det vilde give sig til at regne, og der var et Hul i hans Parapluie. Alle havde en Undskyldning. Resultatet var, hvad Læseren allerede har gjættet: Den mest storartede Idee, som nogensinde er bleven undfanget, maatte opgives af Mangel paa en Mand, der havde Foretagelsesaaend nok til at gennemføre den. Ja, jeg maatte opgive Sagen — medens jeg uden Tvivl lever saa længe, at jeg ser en anden benytte den og berøve mig Æren.

Jeg maatte altsaa gaa over Land — der var ingen anden Udvej. Jeg førte Expeditionen ned ad den stejle og kjedelige Muldyrsti og indtog en saa

god Stilling, som det var mig muligt, midt paa Gletscheren, fordi Baedecker sagde, at den midterste Del gik hurtigst. Af Sparssommelighedshensyn lagde jeg dog noget af den tungere Bagage paa Siderne, for at den kunde gaa med som billigt Fragtgods.

Jeg ventede og ventede, men Gletscheren bevægede sig ikke. Aftenen faldt paa, og Mørket begyndte at brede sig — men vi rørte os ikke. Det faldt mig da ind, at der maaske var en Timetabel i Baedecker, det kunde være behageligt at se Afgangstiderne. Jeg spurgte efter Bogen — men man kunde ikke finde den. Bradshaw vilde ganske vist indeholde en Timetabel, men der kunde ikke findes nogen Bradshaw.

Jeg maatte altsaa gjøre det bedst mulige ud af Situationen. Jeg slog derfor Teltene op, fodrede Dyrene, malkede Køerne, fik Aftensmad, gav Folkene Hofmandsdraaber, satte Vagtposter ud og gik tilfjængs — med Befaling til, at man skulde kalde paa mig, saasnart vi fik BERMATT i Sigte.

Jeg vaagnede Kloffen halv elleve næste Morgen og saa mig omkring. Vi havde ikke rørt os en Tomme! Først kunde jeg ikke forstaa det; saa faldt det mig ind, at den gamle Tingest maatte være paa Grund. Jeg lod derfor nogle Træer hugge om og tildannede en Stage paa Styrbordsfiden og en paa Læfiden og spildte henimod tre Timer paa at stage den af Grunden. Men det nyttede ikke noget, den var en halv Mil bred og femten eller tyve Mil lang, og det var umuligt at fige omtrentlig, hvor den var løben paa Grund. Folkene begyndte nu at

blive urolige og kom strax farende til mig, ligblege i Ansigtet, og sagde, at den var sprungen læf. Kun min koldblodige Opmærksomhed i dette kritiske Øjeblik frelste os fra en ny Panik. Jeg befalede dem, at de skulde vise mig Stedet. De førte mig til et Punkt, hvor der laa en stor Sten i en dyb Bøl klart og rent Vand. Det saa ud som en meget farlig Læf, men jeg holdt det ved mig selv. Jeg forfærdigede en Pumpe og satte Folkene til at pumpe Gletscheren læns. Det lykkedes os. Jeg lagde da Mærke til, at det aldeles ikke var nogen Læf. Stenen var falden ned fra en Skrænt og var standsset midt paa Gletscheren, og Solen varmede den hver Dag, den havde følgelig smeltet sig dybere og dybere ned i Isen, indtil den tilsidst hvilede, som vi havde fundet den, i en dyb Bøl af det klareste og koldeste Vand.

Baedecker blev øjeblikkelig funden igjen, og jeg saae ivrigt efter Timetabellen. Der var ingen. Bogen fortalte simpelt hen, at Gletscheren bevægede sig hele Tiden. Det var tilfredsstillende, jeg lukkede derfor Bogen og valgte en god Stilling for at se Landskabet, efterhaanden som vi passerede forbi. Jeg sad i nogen Tid og glædede mig over Touren, men tilsidst forekom det mig, at det ikke lod til, at vi vandt videre ind paa Landskabet. Jeg sagde ved mig selv: „Den fordømte gamle Gletscher er sikkert paa Grund igjen,“ — og jeg aabnede Baedecker for at se, om jeg kunde støde paa noget Middel mod disse fjedelige Afbrydelser. Jeg fandt snart efter en Sætning, som kastede Lys over Sagen. Der

stod: „Gorner-Gletscheren bevæger sig med en Midel-
hastighed af lidt under en Tomme om Dagen.“
Jeg har sjælden følt mig saa opbragt. Jeg har
sjælden faaet min Tillid saa skammelig forraadt.
Jeg gjorde en kort Beregning: 1 Tomme om
Dagen, lad os sige 30 Fod om Aaret, Afstanden
til Zermatt anslaaes til lidt over 3 Mil. Den Tid
det vilde tage at rejse med Gletscherbefordring vilde
saaledes være lidt over fem hundrede Aar; jeg
sagde til mig selv: „Jeg kan gaa hurtigere, og
før jeg vil beskytte saadan noget Snyderi, vil jeg
tage med Apostlenes Befordring.“

Da jeg meddelte Harris den Kjendsgjerning,
at Passagerafdelingen af Gletscheren — den midterste
Del — der saa at sige var — St.-Expres-Af-
delingen — ikke vilde være i Zermatt før i Somme-
ren 2378, og at Bagagen, der gik med den lang-
somme Kant, ikke vilde komme, før nogle Menneſke-
aldere senere, slap det ud af ham:

„Det er fuldstændig evropæisk Forretningsgang!
En Tomme om Dagen — kan man tænke saa galt!
Alt være fem hundrede Aar om at rejse en Bagatel
over tre Mil. Men jeg er ikke det mindste for-
bavset. Det er en katholsk Gletscher. Det kan man
se paa den og paa hele Forretningsgangen.“

Jeg sagde, at jeg troede, at kun den yderste
Ende af den laa i et katholsk Kanton.

„Men saa er det en Regeringsgletscher,“ sagde
Harris. „Det er omtrent det samme. Hertillands
tager Regjeringen sig af Alt — derfor gaar det saa
langsomt, det er langsomt og bliver daarlig bestyret.“

Hos os bliver Alt gjort ved privat Foretagelses-
aand, og saa kan man være vis paa, at der ikke
bliver løjet af. Jeg vilde ønske, at Tom Scott
kunde faa Fingre i denne gamle Blof — saa skulde
Du faa at se, at der kom en anden Gænge i det."

Jeg sagde, at jeg var vis paa, at han vilde
forøge Hurtigheden, hvis der var Forretning nok til,
at det kunde betale sig.

"Han vilde gjøre Forretning med den," sagde
Harris, "det er Forskjellen mellem Regjeringer og
Individer, Regjeringer bryde sig ikke om det, men
det gjøre Individer. Tom Scott vilde gjøre en
Forretning ud af det Altsammen; om to Aar vilde
Gorner-Aktierne gaa op til 200, og inden to Aar
til vilde Du faa at se, at alle de andre Gletschere
vare under Hammeren for Skatter."

Efter en Pause tilføjede Harris:

"Lidt under en Tomme om Dagen, lidt under
en Tomme, tænkt engang. — Naa, jeg har tabt al
Agtelse for Gletscherne."

Jeg følte omtrent det Samme. Jeg har rejst
med Kanalbaad, med Studieforsyning, paa Tømmer-
flaade, med Efesus-Smyrna Jernbanen, men naar
der er Tale om en god, solid, langsom Bevægelse,
tør jeg holde paa Gletscheren. Som et Middel til
Passagertransport anser jeg Gletscheren for at være
mislykket; men som en billig Fragtbefordring tror
jeg, den kan svare Regning.

Jeg befalede mine Folk at bryde Lejren op og
forberede sig paa at rejse landvæerts til Bermatt. I
dette Djeblik blev der gjort et højt interessant Fund,

En mørk Gjenstand, der laa i Gletjcherisen, blev hugget op med Isørerne, og det viste sig at være et Stykke ugarvet Skind af et Dyr — maaske af en behaaret Elefant; men en nøjere Undersøgelse vakte Tvivl om Theorien om den behaarede Elefant, og en yderligere Diskussion og Undersøgelse tilintetgjorde den ganske — det vil sige efter alle Videnskabsmændenes Mening, med Undtagelse af ham, som havde fremsat den. Han holdt fast ved sin Theori med den inderlige Troskab, der er et Særkjende for Opfindere af videnskabelige Theorier, og han vandt siden mange af Nutidens største Videnskabsmænd for sin Anskuelse ved en meget fortrinlig Brochure, han skrev under Titelen: „Aabenbare Bevisligheder for, at den behaarede Elefant i vild Tilstand tilhørte den tidligere Isperiode og strejffede om paa Kaos'ets Sletter i Selskab med Hulebjørnen, Armmennesket og de andre Dolither af den Ur-Siluriske Familie“.

Hver af vore Videnskabsmænd havde sin egen Theori og kom med sit eget Dyr som Kandidat til Skindet. Jeg var nu af samme Mening som Expeditionens Geolog, der følte sig overbevist om, at den Stump Skind engang havde hjulpet til at beklæde en siberisk Elefant i en længst forglemt Oldtid; men her bleve vi uenige, idet Geologen troede, at denne Opdagelse beviste, at Siberien tidligere havde været beliggende, hvor Schweiz nu laa, medens jeg var af den Mening, at det kun beviste, at Ur-Schweizeren ikke var den doriske Wilde, som han antoges at have været, men at han var et i in-

tellektuel Henseende vel udviklet Bæsen, der holdt af at gaa i Menagerier.

Samme Aften ankom vi efter mange Besværligheder og Uventyr til nogle Marker tæt ved den store Ishvælving, hvor den rasende Bisp foger og bobler frem fra Foden af den store Gorner Gletscher. Her slog vi Lejr, vore Farer vare forbi og vort stolte Foretagende ført til en lykkelig Afslutning. Vi rykkede ind i Zermatt den næste Dag og bleve modtagne med rigelige Væresbevisninger og Bifaldsraab. Der blev givet mig et Dokument, som var undertegnet og forseglet af alle Auctoriteter, og som bekræftede det Faktum, at jeg havde bestaget Riffelberg. Jeg bærer det om Halsen, og det vil blive begravet med mig, naar jeg er død.

